ЧЫРВОНКА
Чырвоная змена

Дзень, калі падлетак зарабіў першы ў сваім жыцці «рубель», запамінаецца назаўсёды. Аднак кудысьці ўладкавацца 14-гадоваму школьніку даволі складана.

ЦЫТАТА ДНЯ

Ірына НАРКЕВІЧ, намеснік міністра гандлю:

«Сёння, згодна з дзеючым заканадаўствам, гаражны кааператыў (месца ў гаражным кааператыве, гараж) можа служыць толькі для захоўвання аўтамабіля. Зараз мы фармулюем падыход, каб гэты кааператыў выкарыстоўваўся не толькі для захоўвання аўто, але каб у ім таксама можна было займацца прадпрымальніцкай дзейнасцю, атрымаўшы адпаведныя дазволы — у тым ліку ад падатковых органаў, Міністэрства аховы здароўя, Дзяржстандарту».

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 1°
Віцебск	– 7°
Гомель	– 2°
Гродна	– 3°
Магілёў	– 5°
Мінск	– 5°

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 21.03.2013 г.

Долар ЗША	8600,00 ■
Еўра	11100,00 ▼
Рас. руб.	278,00 ▼
Укр. грыўня	1057,49 ▼

■ Падпіска 2013

ДА ЧЫТАЧА!

У Мінскай вобласці дзень 22 сакавіка аб'яўлены Днём падпісчыка.

Як заўсёды, удзел у ім бярэ і «Звязда». Прынамсі, для таго, каб расказаць пра газету, каб адказаць на пытанні, каб кожнаму, хто падпішацца, уручыць памятныя падарункі, а самаму першаму падпісчыку — фірменны звяздоўскі штотыднёвік, супрацоўнікі рэдакцыі выязджаюць у **Барысаў, Дзяржынск і Жодзіна**. Там, у **раённых вузлах пашtовай сувязі,** яны будуць чакаць чытачоў **з 11 да 14 гадзін**. Так што прыходзьце!

І, безумоўна ж, выпісвайце — адзіную, штодзённую беларускамоўную... Родную газету на роднай мове!

ISSN 1990 - 763X

Родная газета на роднай мове

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

21 САКАВІКА 2013 г. ЧАЦВЕР № 52 (27417) Кошт 1300 рублёў

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

АСТРАНАМІЧНЫЯ ШАЛІ

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

У Беларусь прыйшла астранамічная вясна. Гэты дзень называецца таксама днём вясновага раўнадзенства, бо даўжыня дня роўная даўжыні ночы. Экватар паміж цемрай і святлом. Раўнавага на планетарных шалях. Сталічныя школьнікі (на фота) радуюцца і надыходу сапраўднай вясны, і шчодраму сонцу, і блакітнаму небу. А яшчэ больш — хуткаму набліжэнню вясновых канікулаў.

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«ДЗЕЛЯ ТАКІХ ПЛАНАЎ ВАРТА БЫЛО ЕХАЦЬ ТАК ДАЛЁКА»

Сёння Прэзідэнт Беларусі правядзе перамовы з Прэзідэнтам Сінгапура Тоні Тан Кенг Ямам і сустрэнецца з прэм'ер-міністрам гэтай краіны Лі Сянь Лунам, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Члены афіцыйнай беларускай дэлегацыі ў гэтыя дні правядуць шэраг двухбаковых сустрэч і перамоваў з сінгапурскімі калегамі, прымуць удзел у Беларуска-сінгапурскім бізнэс-форуме.

Учора ж Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы ў Сінгапуры з прэзідэнтам холдынгавай кампаніі «Рыяда Груп» Шэйхай Дэяй бінт Ібрахім Аль-Халіфой абмеркаваў планы па сумеснай працы, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

«Трэба было ехаць на край свету, каб сустрэцца тут і абмеркаваць наша пытанне, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Але наколькі я інфармаваны аб нашых сумесных планах, то дзеля іх рэалізацыі варта было ехаць так далёка».

Шэйха Дэя бінт Ібрахім Аль-Халіфа ў сваю чаргу адзначыла, што існуе шэраг канкрэтных планаў, якія неабходна завяршыць. «Мы сцісла абмеркавалі з Уладзімірам Сямашкам, першым віцэ-прэм'ерам Беларусі, магчымасці нашага сумеснага супрацоўніцтва, у прыватнасці арганізацыю вытворчасці і пачатак сумеснай працы», — сказала яна.

Беларусь зацікаўлена ў асваенні новых рынкаў збыту сваёй прадукцыі. У сувязі з гэтым усталяванне кантактаў з кампаніяй «Рыяда Груп», якая з'яўляецца адной з найбуйнейшых у краінах Персідскага Заліва і Блізкага Усходу, уяўляе для беларускай дзяржавы значную цікавасць.

СТАР. 2

ДАРЭЧЫ

Заяўкі на ўдзел у IX Нацыянальным конкурсе друкаваных сродкаў масавай інфармацыі «Залатая Літара» прымаюцца да 10 красавіка, паведамілі ў Міністэрстве інфармацыі. Да ўдзелу запрашаюцца друкаваныя СМІ, інфармацыйныя агенцтвы, зарэгістраваныя ў Беларусі, а таксама асобныя аўтары — па прадстаўленні друкаванага СМІ або інфармацыйнага агенцтва. Падрабязнасці на сайце Міністэрства інфармацыі — www.mininform.gov.by.

■ Радар

ВА ЎДЗЕЛЬНІКАЎ ДАРОЖНАГА РУХУ ШТОСЬЦІ З... САМААЦЭНКАЙ

У бліжэйшым часе плануецца прыняць закон, які прадугледжвае больш жорсткае, чым раней, пакаранне за кіраванне аўтамабілем у стане алкагольнага або наркатычнага ап'янення. Калі закон будзе прыняты, істотна павялічацца не толькі тэрміны пакарання па крымінальных справах, але больш адчувальнымі стануць памеры штрафаў за падобныя правапарушэнні. Праект вышэйзгаданага дакумента прапануе і канфіскацыю транспартнага сродку ў тых вадзіцеляў, якія паўторна на працягу аднаго года селі за руль у нецвярозым стане. Калі п'яны вадзіцель трапіць у поле зроку ДАІ першы раз, яго аўтамабіль будзе размешчаны на стаянку, якая ахоўваецца, да моманту поўнай аплаты штрафу.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Начальнік упраўлення Дзяржаўтаінспекцыі Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь Юрый ЛІТВІН.

СТАР 4

ВОГНЕННЫЯ ВЁСКІ

РАСПЛАТА НЕ АБМІНУЛА КАРНІКАЎ

22 сакавіка стаў у Беларусі днём жалобы. Хатынь увайшла ў чорную кнігу трагедый гісторыі чалавецтва і вядома ўсяму свету. Але нават у нас у краіне мала хто ведае, што рэканструкцыя многіх раней невядомых абставін хатынскай трагедыі, выяўленне катаў Хатыні і ўстанаўленне ролі кожнага з іх у расправе з вяскоўцамі, а таксама заслужанае пакаранне карнікаў сталі магчымымі дзякуючы карпатлівай рабоце гродзенскіх следчых. Праз дзясяткі гадоў адплата насцігла семярых злачынцаў, якія, пераапрануўшыся ў авечую скуру, жылі сабе ў СССР.

У СССР да расследавання хатынскай трагедыі прыступілі толькі праз 30 гадоў. Чаму?

У канцы 60-х, праз чвэрць стагоддзя пасля заканчэння Другой сусветнай вайны, было ўзнята пытанне аб спыненні прыцягнення да крымінальнай адказнасці нацыстаў па сканчэнні тэрміну даўнасці. Прадстаўнік бундэстага ФРГ агучыў гэтыя настроі на генеральнай сесіі ААН. Міністр замежных спраў СССР Андрэй Грамыка, спаслаўшыся на Нюрнберг, заявіў тады, што фашысцкім злачынствам няма прабачэння. Сесія прыняла рашэнне: усім еўрапейскім дзяржавам падрыхтаваць афіцыйныя дакументы, якія пацвярджаюць злачынствы нацыстаў. Савецкі ўрад даручыў пракуратуры і Камітэту дзяржаўнай бяспекі заняцца выяўленнем канкрэтных фактаў масавага знішчэння мірнага насельніцтва.

СТАР 3

«ДЗЕЛЯ ТАКІХ ПЛАНАЎ ВАРТА БЫЛО ЕХАЦЬ ТАК ДАЛЁКА»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У канцы 2012 года прадстаўнікі «Рыяда Груп» наведвалі Беларусь, вывучаючы магчымасці пастаўкі прадукцыі буйных беларускіх прадпрыемстваў па дагаворах міжнароднага лізінгу з выкарыстаннем ісламскага фінансавання з боку кампаніі «Рыяда Груп». У прыватнасці, плануюцца пастаўкі прадукцыі Мінскага аўтамабільнага завода, Беларускага аўтамабільнага завода, ААТ «Амкадор», «Белкамунмаша», арганізацыя зборкі пасажырскай тэхнікі ў Амане, сумесных прадпрыемстваў па вытворчасці прадуктаў харчавання. Акрамя таго, «Рыяда Груп» выказвае зацікаўленасць у прыцягненні ВА «Беларусьнафта» да ўдзелу ў нафтагазавых праектах на Блізкім Усходзе.

Шэйха Дэя бінт Ібрахім Аль-Халіфа звязана з кіраваннем больш чым 30 сумеснымі прадпрыемствамі на тэрыторыі Блізкага Усходу, Паўночнай Афрыкі, Еўропы. З'яўляецца членам каралеўскай сям'і Бахрэйна.

Дыпламатычныя адносіны паміж Беларуссю і Сінгапурам устаноўлены ў 1992 годзе. Аснову беларускага экспарту ў Сінгапур складае прадукцыя ААТ «Белшына». Упершыню за апошнія чатыры гады ажыццёўлены пастаўкі дроту з нелегіраванай сталі. На 10% вырас экспарт электронных інтэгральных схем. З 2006 года ў Сінгапуры функцыянуе рэгіянальнае прадстаўніцтва ЗАТ «БКК», з 2009 года — гандлёвы дом ААТ «Белшына» («Белтайер Эйша»), з 2011-га — гандлёвы дом ААТ «БелАЗ» («Белазія»). У 2012 годзе ў Сінгапур для далейшага рээкспарту ў іншыя краіны Азіі было пастаўлена 45 трактароў вытворчасці «МТЗ» на суму $0,7 млн.

Асноўнымі артыкуламі імпарту ў Беларусь з'яўляюцца камп'ютарная тэхніка, электратавары, радыёапаратура, медыцынскае абсталяванне, тавары народнага спажывання.

У 2012 годзе аб'ём сінгапурскіх інвестыцый у эканоміку Беларусі склаў $730 тысяч.

ГАЗ «ПАДДАЎ» У ЦАНЕ

З сённяшняга дня ў краіне павялічваюцца цэны на звадкаваны газ для камунальна-бытавога спажывання арганізацыямі і індывідуальнымі прадпрымальнікамі. Такое рашэнне прынята пастановай Міністэрства эканомікі.

У адпаведнасці з дакументам, цэны на газы вуглевадародныя звадкаваныя паліўныя для камунальна-бытавога спажывання, што рэалізуюцца арганізацыям, якія ўваходзяць у склад дзяржаўнага вытворчага аб'яднання па паліве і газіфікацыі «Белпалівагаз», на ўмовах «франка-адпраўленне» павялічыліся з Br 1 370 940 да Br 1 388 490 за тону, а на ўмовах «франка-склад арганізацыі-вытворцы» — з Br 1 366 780 да Br 1 384 270 за тону. Адпускная цана на газы вуглевадародныя звадкаваныя паліўныя для камунальна-бытавога спажывання, што рэалізуюцца арганізацыям, якія не ўваходзяць у «Белпалівагаз», на ўмовах «франка-адпраўленне» і «франка-склад арганізацыі-вытворцы» фарміруюцца з улікам рынкавай кан'юнктуры. Таксама адпускная цана на газы вуглевадародныя звадкаваныя паліўныя для камунальна-бытавога спажывання для запраўкі ў балоны, што рэалізуюцца юрыдычным асобам і індывідуальным прадпрымальнікам, на ўмовах «франка-склад арганізацыі-вытворцы» павялічылася з Br 1 445 040 да Br 1 463 540. У сярэднім цэны павялічыліся на 1,26 працэнта.

Нагадаем, што да гэтага апошняе падаражанне звадкаванага газу адбылося 9 лютага. Тады дзейныя гранічныя максімальныя адпускныя цэны на газы вуглевадародныя звадкаваныя паліўныя для камунальна-бытавога спажывання павялічыліся на 2,6 працэнта. На газы вуглевадародныя звадкаваныя паліўныя для аўтамабільнага транспарту — на 8,5 працэнта. Дзейныя гранічныя рознічныя цэны на звадкаваны газ, што рэалізуецца на аўтамабільных заправачных станцыях, павялічыліся тады на 8,5 працэнта. А цэны на звадкаваны газ, які рэалізуецца насельніцтву ў малалітражных балонах (ад 1 да 27 літраў), павялічыліся на 4,8 працэнта.

Сяргей РАСОЛЬКА.

■ Госці, госці, госці...

ЗАМЕЖНІКАМ — НАЧЛЕГ, СТУДЭНТАМ — ПРАЦА

Персанал для працы ў часовых гасцініцах, ролю якіх на перыяд правядзення чэмпіянату свету па хакеі — 2014 будуць выконваць 12 студэнцкіх інтэрнатаў, гарадскія ўлады плануюць набіраць з ліку супрацоўнікаў інтэрнатаў і студэнтаў.

— Для таго, каб забяспечыць часовыя гасцініцы персаналам, спатрэбіцца крыху больш за тысячу чалавек. З іх 72 чалавекі — адміністрацыйны персанал, у ролі якога будуць супрацоўнікі інтэрнатаў — каменданты і выхавацелі. Для гэтых людзей будуць праводзіць навучальныя семінары, каб на працягу амаль двух месяцаў лягчэй было кіраваць установай, якая часова набудзе статус гасцініцы, — паведаміў журналістам начальнік дзяржустановы «Упраўленне бытавога і гасцінічнага абслугоўвання насельніцтва» Мінгарвыканкама Андрэй Новікаў падчас прэс-канферэнцыі.

Што датычыцца астатняга персаналу, то зараз разглядаецца магчымасць сфарміраваць яго са студэнтаў тых навучальных устаноў, да якіх адносяцца інтэрнаты. Тлумачыць ім нюансы працы будуць непасрэдна перад чэмпіянатам свету — са студзеня па красавік 2014 года. Каб забраніраваць нумар у гасцініцы, іншаземцам давядзецца звярнуцца ў адзіны цэнтр браніравання, які створаць на базе дзяржаўнай установы «ЦэнтрКурорт». З усіх інтэрнатаў, куды будуць сяліць балельшчыкаў, што прыедуць на чэмпіянат свету, 40 працэнтаў знаходзяцца ў стадыі рэканструкцыі, рамонту альбо будаўніцтва. Здаць іх у эксплуатацыю патрэбна да снежня 2013 года, таму, па словах Андрэя Новікава, мэтазгодна будзе да турыстаў нікога туды не засяляць.

Хостэлы, гэтак жа, як і часовыя гасцініцы на базе студэнцкіх інтэрнатаў, — таксама досыць прымальны для замежнікаў варыянт.

— У сталіцы цяпер дзейнічае 8 хостэлаў, у якіх каля 400 месцаў. На працягу 2012 года яны актыўна адкрываліся і ніякай падтрымкі ад дзяржавы ці ад Мінгарвыканкама не патрабавалі, таму можна зрабіць выснову, што гэты від гасцініц карыстаецца попытам, — адзначыў Андрэй Новікаў.

Сёння ў Мінску працуе 27 гасцініц рознай коштавай катэгорыі, у тым ліку — дзве гасцініцы ўзроўню «пяць зорак» і дзве — «чатырохзоркавыя». Падчас чэмпіянату свету па хакеі ў сталіцу прыедзе каля 20 тысяч чалавек. Каб іх рассяліць, выкарыстоўваць збіраюцца 33 гасцініцы, з якіх зараз працуюць 22. Новых аб'ектаў будзе 11. Іх плануецца ўвесці ў эксплуатацыю сёлета да канца года. Гэта, напрыклад, гасцініца «Вікторыя», комплекс будынкаў Нацыянальнага алімпійскага камітэта, гасцініца на вуліцы Замкавай, а таксама — на месцы былога манастыра бернардзінцаў, гасцініца «Беларусь», якая адкрыецца пасля рэканструкцыі. Завершаць працу над «Славянскай» і «Пекінам», а на перасячэнні вуліц Нарачанскай і Ціміразева, на вуліцах Кашавога і Каржанеўскага, паблізу Парка высокіх тэхналогій, зараз будуюцца 4 бюджэтныя гасцінічныя комплексы.

Ганна ГАРУСТОВІЧ ■

■ Ну і ну!

За абразу ў інтэрнэце — 500 тысяч!

— А ўсё пачалося з канфлікту ў рэстаране, дзе гэты мужчына быў са сваёй дамай. Адбыўся канфлікт, удзельніцамі якога сталі спадарожніца «галоўнага героя» і пацярпелая — работнік рэстарана, — расказвае **Андрэй МЛЕЧКА, памочнік пракурора Кастрычніцкага раёна Віцебска**. — Нават дайшла справа да суда, дзе разбіралі канфлікт. Паколькі на судовым пасяджэнні было агучана прозвішча пацярпелай, мужчына без праблем знайшоў старонку дзяўчыны ў сацыяльным сеціве і адправіў ёй, скажам так, непрыемны ліст. Дзяўчына звярнулася па дапамогу ў міліцыю і папрасіла прыцягнуць мужчыну да адказнасці за абразы.

У выніку адбыўся суд, пастановай якога абражальнік быў прыцягнуты да адміністрацыйнай адказнасці: яго аштрафавалі на 5 базавых велічынь.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Опій на гарышчы

Оперупаўнаважаныя аддзялення наркакантролю і процідзеяння гандлю людзьмі Першамайскага РУУС сталіцы затрымалі 28-гадовага мінчаніна, які на гарышчы ўладкаваў месца для вырошчвання... наркатычных рэчываў.

— На верхнім тэхнічным паверсе шматпавярхоўкі ён вырашыў абсталяваць месца для вырабу опію, — паведаміла **прэс-сакратар Першамайскага РУУС г. Мінска Вольга Куцько.** — На гарышча ён правёў электрычнасць, павесіў лямпачку і ўстанавіў электраплітку. Затрымалі грамадзяніна падчас вырабу чарговай «дозы». Пры агляндзе месца супрацоўнікі міліцыі знайшлі прыстасаванне для варкі опію, насенне маку, сумесь для курэння і 90 таблетак трамадолу. Зараз мужчына знаходзіцца ў ізалятары часовага ўтрымання.

Сяргей РАСОЛЬКА ■

БЕЛАРУСКІ ІНТАРЭС У СІНГАПУРЫ

Сінгапур можа ўзяць удзел у набыцці беларускіх каштоўных папер, адкрыць філіял аднаго са сваіх банкаў на нашай тэрыторыі, падзяліцца інавацыямі ў сферы вядзення фінансавай і інвестыцыйнай дзейнасці.

Абмяркоўваючы дасягненні Сінгапура, большасці каментатараў цяжка ўтрымацца ад эпітэтаў «лепшы», «выдатны», «унікальны». Для гэтага ёсць усе падставы. У сярэдзіне 60-х гадоў мінулага стагоддзя Сінгапур быў тыповай краінай Паўднёва-Усходняй Азіі — з нізкім узроўнем жыцця, большасцю насельніцтва ў трушчобах, высокай злачыннасцю і карупцыяй, міжэтнічнымі і міжрэлігійнымі сутыкненнямі. Сёння ён стаў недасяжным лідарам Паўднёва-Усходняй Азіі па ўзроўні жыцця насельніцтва, ступені развітасці эканомікі, забеспячэння міжэтнічнага і міжрэлігійнага міру і гармоніі, эфектыўнасці барацьбы са злачыннасцю і карупцыяй. Некалькі гадоў назад Сінгапур разам са Швейцарыяй узначаліў адзін з сусветных рэйтынгаў па памеры актываў, што прыпадаюць на адну сям'ю ў краіне. Адзначым, што ў рэйтынгу глабальнай канкурэнтаздольнасці Сінгапур таксама на працягу апошніх гадоў займае другое месца (пасля Швейцарыі). Пры гэтым Сінгапур традыцыйна з'яўляецца лідарам у сусветным рэйтынгу «Вядзенне бізнэсу», які вызначае ступень спрыяльнасці вядзенню камерцыйнай дзейнасці ў краіне. Па памеры ВУП Сінгапур таксама адзін з першых у рэгіёне, паколькі, нягледзячы на тое, што ў ім пражывае крыху больш як пяць мільёнаў чалавек, аб'ём нацыянальнай эканомікі перавышае 320 мільярдаў долараў. Пры гэтым сама тэрыторыя краіны складае ўсяго 710 кв. кіламетраў, што менш за тэрыторыю Беларусі ў 292 разы.

Закласці асновы такой неверагоднай трансфармацыі змог нацыянальны лідар Лі Куан Ю, які стаў прэм'ер-міністрам краіны ў 1959 годзе. Таму папулярнасць Лі Куан Ю ў краіне проста неверагодная, і не дзіўна, што цяпер прэм'ер-міністрам з'яўляецца яго сын, Лі Сянь Лун.

Сінгапур найбольш прывабны для Беларусі як адзін з самых магутных у свеце фінансавых і інвестыцыйных цэнтраў. Адзначым, што сёння па памеры золатавалютных рэсурсаў Сінгапур знаходзіцца на 11 месцы ў свеце з 259 мільярдамі долараў, апярэджваючы такія вялізныя краіны, як Германія, Францыя, Італія і ЗША. У прыватнасці, менавіта інвестыцыі з Сінгапура адыгралі значную ролю ў паспяховай мадэрнізацыі Кітая. Гэта і не дзіўна, улічваючы, што тры чвэрці насельніцтва Сінгапура — этнічныя кітайцы. Сінгапур можа ўзяць удзел у набыцці беларускіх каштоўных папер, адкрыць філіял аднаго са сваіх банкаў на нашай тэрыторыі, падзяліцца інавацыямі ў сферы вядзення фінансавай і інвестыцыйнай дзейнасці.

Пры гэтым інвестыцыі з Сінгапура часта спалучаюцца з найноўшымі тэхналогіямі, што таксама вельмі важна для нашай краіны. У спісе найбуйнейшых па капіталізацыі 500 транснацыянальных карпарацый (ТНК) свету ў 2010 годзе ў Сінгапура налічвалася 6 ТНК. Беларускі інтарэс у гэтай сферы звязаны ў тым ліку са стварэннем і развіццём Кітайска-беларускага індустрыяльнага парка. Як вядома, асноўныя кірункі яго дзейнасці — стварэнне і развіццё вытворчасцяў у сферах электронікі, тонкай хіміі, біятэхналогій, машынабудавання і новых матэрыялаў. У гэтай сферы ў Сінгапура мноства пачынанняў. У яго таварным экспарце прамысловыя тавары складаюць амаль тры чвэрці.

Сур'ёзныя перспектывы магчымыя і ў супрацоўніцтве ў сферы фармацэўтыкі. На тэрыторыі Сінгапура размешчаны заводы найбуйнейшых фармацэўтычных кампаній свету і экспарт фармацэўтычных тавараў з'яўляецца адным з галоўных экспартных артыкулаў. Для Беларусі развіццё гэтага кірунку эканамічнай дзейнасці — адзін з найбольш прыярытэтных.

Павучальны і вопыт Сінгапура ў сусветным гандлі. Па выніках 2010 года гэта невялікая па насельніцтве краіна стала сусветным экспарцёрам № 14 і сусветным імпарцёрам № 15 сярод усіх краін свету. Яе доля ў сусветным экспарце склала 2,31 працэнта. Як вядома, Беларусь з'яўляецца адной з найбольш экспартаарыентаваных краін Еўропы, і ад далейшых поспехаў на гэтым кірунку залежыць эфектыўнасць мадэрнізацыі эканомікі і рост дабрабыту насельніцтва. Асаблівы інтарэс для Беларусі мае вопыт Сінгапура ў арганізацыі экспарту паслуг. Па выніках 2010 года Сінгапур змог ажыццявіць экспарт паслуг амаль на 112 мільярдаў долараў, што ў шмат разоў перавышае беларускі паказчык. Нацэленасць Беларусі ў апошнія гады менавіта на развіццё экспарту паслуг, які традыцыйна для нашай краіны мае дадатнае сальда, перавышаючы імпарт паслуг, робіць досвед Сінгапура ў гэтай сферы важным для нас.

Варта павучыцца ў Сінгапура і здольнасці дыверсіфікаваць свой экспарт. У гэты момант асноўныя патокі экспарту прыкладна ў роўным аб'ёме размяркоўваюцца паміж Малайзіяй, Ганконгам, Кітаем, Еўрапейскім саюзам і Інданезіяй. Адпаведна, краіна з'яўляецца менш уразлівай да праблем на тым або іншым рынку. У Беларусі сёння асноўны экспарт сканцэнтраваны ўсяго на двух рынках — Еўрапейскім саюзе і Расіі, што больш рызыкоўна. Безумоўна, тут мае значэнне і адсутнасць у Беларусі выхаду да Сусветнага акіяна, але неабходнасць дыверсіфікацыі экспарту па ўзоры Сінгапура відавочная.

Можна чакаць, што візіт Прэзідэнта Беларусі ў Сінгапур з прадстаўнічай урадавай дэлегацыяй паслужыць усталяванню доўгачасовых і ўзаемавыгадных дзелавых і палітычных адносін.

Сяргей КІЗІМА, загадчык кафедры міжнародных адносін Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, доктар палітычных навук.

Работнікі Сакратарыята Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь выказваюць глыбокае спачуванне загадчыку аддзела па забеспячэнні дзейнасці Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па заканадаўстве Лапеку Ігару Дзмітрыевічу ў сувязі з напаткаўшым яго вялікім горам — смерцю МАЦІ.

РАСПЛАТА НЕ АБМІНУЛА КАРНІКАЎ

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Так у 1972 г. упраўленне КДБ па Гродзенскай вобласці атрымала ад Юрыя Андропава асабліва важнае заданне — расследаваць злачынствы, учыненыя ў гады нямецка-фашысцкай акупацыі карнікамі 118-га паліцэйскага батальёна. Чаму менавіта гродзенскія следчыя атрымалі гэтае заданне? 118-ы батальён у снежні 1942—ліпені 1943 г. удзельнічаў у карных аперацыях супраць партызанаў і мірнага насельніцтва на тэрыторыі Мінскай вобласці, а ў ліпені 1943—ліпені 1944 г. — на тэрыторыі Гродзенскай вобласці.

Маёр Я.М. Далідовіч працуе са справай карнікаў Хатыні, 1973 г.

Гродзенскія следчыя заселі ў беларускіх архівах, рабілі запыты ў архівы іншых рэспублік. Даследавалі матэрыялы Надзвычайных камісій па расследаванні злачынстваў гітлераўцаў. Вывучалі трафейныя дакументы на нямецкай мове. Аналізавалі крымінальныя і фільтрацыйныя справы на людзей, што служылі ў карных фарміраваннях гітлераўцаў. Дапытвалі былых паліцэйскіх 118-га батальёна, якія ўжо былі прыцягнуты да крымінальнай адказнасці. Апытвалі жыхароў населеных пунктаў, дзе дыслацыраваліся падраздзяленні гэтага батальёна.

❑❑❑

У аператыўна-пошукавай групе працаваў следчы Яўген Мікалаевіч Далідовіч, ветэран Вялікай Айчыннай вайны (пазней, у 1990-я — 2000-я гады, ён працаваў выкладчыкам кафедры крымінальнага права, працэса і крыміналістыкі Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы, загадчыкам лабараторыі тэхніка-крыміналістычных сродкаў, намеснікам дэкана юрыдычнага факультэта. Цяпер — ганаровы член ветэранскай арганізацыі ўніверсітэта). Яўген Мікалаевіч не па фільмах ведае жорсткі твар вайны. Яго вёска Блашчытнікі (у Пухавіцкім раёне Мінскай вобласці) знаходзілася ў зоне партызанскага руху. Партызанам патрэбна была майстэрня па рамонце зброі, і ўзяцца за такую няпростую справу даручылі Мікалаю Далідовічу, бацьку Яўгена. Майстэрню ён уладкаваў на ўскраіне вёскі ў мураваным склепе. Пад покрывам ночы разам са сваімі сынамі, старэйшым Георгіем і малодшым Яўгенам, на конных павозках тайна звозіў туды кавальскі і слясарны інструмент з мясцовых машынна-трактарных станцый. Разам яны рамантавалі зброю, выраблялі выбуховыя прыстасаванні для рэйкавай вайны, падкоўвалі коней, акоўвалі сёдлы для кавалерыі.

З мая 1943 г. да канца вайны Яўген быў сувязным партызанскага атрада імя Шчорса 3-й Мінскай брыгады імя Будзённага. Бацьку ў ліпені 1944 г. з партызанскага атрада прызвалі на фронт, ён загінуў на тэрыторыі Польшчы. Імя Мікалая Далідовіча ўнесена ў спіс польскай кнігі «Памяць».

Пасля вайны Яўген сумяшчаў вучобу ў школе з працай у калгасе кавалём і памочнікам механіка па сельгастэхніцы. У хуткім часе яму прапанавалі працу архіварыуса ў аддзеле нямецкіх трафейных дакументаў Дзяржаўнага архіва Мінскай вобласці.

Архіварыусам Яўген працаваў у першай палове дня. У другой — вучыўся на вячэрнім патоку тэхнікума. Дакументаў у аддзел Яўгена паступала вельмі шмат, і разбірацца ў іх змесце часу не было. Тады ён і падумаць не мог, што пазней адзін з гэтых дакументаў (справаздача з данясеннем Плешчаніцкага куста (аддзела) жандармерыі Барысаўскаму акруговаму гебітскамісарыяту аб акцыях супраць партызанаў і мясцовага насельніцтва, праведзеных паліцыяй, гестапа, СД і жандармерыяй на тэрыторыі Плешчаніцкага і суседніх раёнаў у першай палове 1943 г.) дапаможа раскрыць адну са страшных таямніц беларускай гісторыі часоў апошняй вайны — даказаць факт спалення Хатыні 118-м украінскім паліцэйскім батальёнам.

У 1954—1957 гадах ён працаваў народным следчым у пракуратуры Плешчаніцкага раёна і старшым следчым Бягомльскай міжрайпракуратуры Мінскай вобласці, гэта значыць, у тых мясцінах, дзе трохі больш за дзесяцігоддзе да таго лютаваў 118-ы карны батальён. Неаднойчы з Плешчаніц хадзіў у Хатынь, бачыў зарослыя рэшткі папялішча, напаўразбураныя коміны пячэй, якія ўзвышаліся над бур'яном. Зноў-такі, малады следчы не мог тады прадбачыць, што яму выпадзе лёс вышукваць хатынскіх катаў і даказваць факты іх злачынстваў.

❑❑❑

І вось у 1972—1973 гадах аператыўна-пошукавая група па намечаным плане пачала расследаванне справы хатынскіх карнікаў. Разам з маёрам, а потым падпалкоўнікам Я. М. Далідовічам працавалі старшыя следчыя па асабліва важных справах Упраўлення КДБ па Гродзенскай вобласці Віктар Філіпавіч Макарчыкаў і Фёдар Фадзеевіч Драздоў, які пазней быў выкладчыкам кафедры грамадзянскага права і працэса ГрДУ імя Янкі Купалы.

Спачатку здавалася, успамінае Я.М. Далідовіч, што іх следчая работа не магла мець судовай перспектывы. Шмат хто з паліцэйскіх, пацярпелых, сведкаў ужо памерлі. Тыя, хто засталіся ў жывых, наўрад ці маглі праз 25 з лішкам гадоў пасля вайны дакладна аднавіць у памяці падзеі мінулага, хай сабе і такія, што цяжка забыць. Аднак доўгая і старанная праца следчых дала вынік.

Следства рэканструявала па днях, а часам і па гадзінах гісторыю і шлях па Беларусі карнікаў 118-га паліцэйскага батальёна, вяхамі якога былі трупы і папялішчы. Устанавілі, што 118-ты батальён быў сфарміраваны нямецка-фашысцкімі акупантамі ў

Штогод мясцовыя піянеры... віншавалі «ветэрана» Вялікай Айчыннай вайны з Днём Перамогі! Кіеўскае інжынернае вучылішча запісала свайго даваеннага выпускніка ў ганаровыя курсанты. Ніхто і падумаць не мог, што ён быў адным з асноўных фігурантаў Хатынскай трагедыі — карнікам.

пачатку красавіка 1942 г. у Кіеве на базе 115-га ўкраінскага паліцэйскага батальёна і асобнай паліцэйскай роты, што дыслацыравалася ў г. Шпола Чаркаскай вобласці. Асабовы састаў 118-га батальёна фарміраваўся з добраахвотнікаў, у асноўным ураджэнцаў і жыхароў Букавіны і іншых заходніх абласцей Украіны, а таксама з ліку ваеннапалонных, што здрадзілі Радзіме, і значыліся па дакументах як асобы ўкраінскага паходжання. Усе яны прынялі прысягу на вернасць фашысцкай Германіі, атрымалі зброю і ваенную форму рыжага колеру з запасаў арміі буржуазнай Латвіі. Арганізатарам і камандзірам батальёна з'яўляўся нацыст, маёр ахоўнай паліцыі Эрых Кёрнер.

17 кастрычніка 1942 г. батальён разам з іншымі нямецкімі фарміраваннямі ўдзельнічаў у карнай аперацыі супраць савецкіх партызанаў у Мінскім, Шчорсаўскім і Галаднянскім раёнах Чарнігаўскай вобласці, а ў канцы лістапада быў перадыслацыраваны ў Беларусь.

Гродзенскія следчыя раскрылі жахлівыя падрабязнасці дзейнасці 118-га батальёна, яго ўдзел у карных аперацыях «Котбус» на тэрыторыі Докшыцкага, Лагойскага і Барысаўскага раёнаў, «Герман» у Налібоцкай пушчы на тэрыторыі Навагрудскага, Іўеўскага і Карэліцкага, Стаўбцоўскага і Валожынскага раёнаў, «Вандсберг» у Ліпічанскай пушчы на тэрыторыі Мастоўскага, Ваўкавыскага, Слонімскага і Дзятлаўскага раёнаў.

Вось тады Я.М. Далідовіч і выйшаў на згаданае вышэй данясенне Плешчаніцкай жандармерыі Барысаўскаму гебітскамісарыяту аб сваёй дзейнасці за студзень—май 1943 г. Нямецкая мова, гатычны шрыфт. Але выразна чыталася: 22 сакавіка, Хатынь, 118-ты шуцманшафтбаталь. Так быў даказаны факт яго ўдзелу ў спаленні вёскі.

Адно за адным органамі дзяржбяспекі выяўляліся імёны ваенных злачынцаў, якія пазбеглі пакарання. Іх выкрывалі паказаннямі сведкаў, пратаколамі агляду месцаў масавага знішчэння людзей...

❑❑❑

У 1973 г. на лаву падсудных селі пяцёра карнікаў са 118-га батальёна.

У ходзе следства высветлілася яшчэ адно імя ваеннага злачынцы — Мялешкі, які служыў у 118-м карным батальёне на камандных пасадах. Зноў узяліся за працу гродзенскія следчыя. У лістападзе—снежні 1986 г. ваенны трыбунал Беларусі разгледзеў справу па абвінавачванні здрадніка Мялешкі, і яшчэ адзін паліцай атрымаў заслужанае пакаранне.

Апошняй была ўстаноўлена асоба аднаго з галоўных катаў Хатыні — Рыгора Васюры. Былы афіцэр Чырвонай арміі, які добраахвотна перайшоў на службу да фашыстаў, займаў са снежня 1942 г. па ліпень 1944 г. пасаду начальніка штаба 118-га паліцэйскага батальёна. Менавіта Васюра разам з шэфам батальёна гітлераўскім афіцэрам Кёрнерам, разгарнуўшы ў ланцуг 300 карнікаў, кіраваў акружэннем Хатыні і расправай над яе жыхарамі. Гэта ён разам з Мялешкам даваў падпарадкаваным карнікам каманды знішчаць Хатынь і яе 149 жыхароў, з якіх палова (75) былі дзеці.

На лаве падсудных у 1986 г. сядзеў 70-гадовы стары. Пасля вайны Васюра трапіў у фільтрацыйны лагер. У 1952 г. за супрацоўніцтва з фашыстамі быў асуджаны трыбуналам Кіеўскай ваеннай акругі да 25 гадоў пазбаўлення волі. Праз 3 гады выйшаў на волю па амністыі. Сваю карную дзейнасць ён тады ўтаіў.

Вярнуўся дахаты, у Кіеўскую вобласць, працаваў аграномам, потым намеснікам дырэктара саўгаса. Рэгулярна атрымліваў граматы за вытворчыя поспехі, быў паважаны начальствам. Штогод мясцовыя піянеры... віншавалі «ветэрана» Вялікай Айчыннай вайны з Днём Перамогі! Кіеўскае інжынернае вучылішча запісала свайго даваеннага выпускніка ў ганаровыя курсанты. Ніхто і падумаць не мог, што ён быў адным з асноўных фігурантаў Хатынскай трагедыі — карнікам.

27 гадоў таму хатынскі кат панёс заслужанае пакаранне. Так хацелася б напісаць: апошні хатынскі кат. На жаль, не...

Адзін з іх, Уладзімір Катрук, і сёння жыве ў Канадзе, яму 91 год, ён разводзіць пчол. Летась яго вылічыў Цэнтр Сімона Візенталя, які займаецца вышукам па ўсім свеце нацысцкіх злачынцаў, якія засталіся ў жывых. Задача камандзіра ўзвода 118-га паліцэйскага батальёна Катрука падчас карнай акцыі ў Хатыні заключалася ў ліквідацыі вяскоўцаў, якія намагаліся ўцячы ад немінучай смерці. Разам з батальёнам ён у 1944 г. быў перакінуты ў Францыю. Адтуль у 1951 г. эмігрыраваў у Канаду, заявіўшы, што не мае дачынення да нацыстаў. У 1999 г. мясцовыя ўлады, даведаўшыся пра яго мінулае, пазбавілі былога калабарацыяніста канадскага грамадзянства. Аднак у 2010 г. федэральны апеляцыйны суд афіцыйна вярнуў яму грамадзянства. Сёння праваабаронцы з цэнтра Візенталя заклікаюць экстрадыраваць яго ў Еўропу, каб ён паўстаў перад судом... Раны вайны не загойваюцца...

Святлана МАРОЗАВА,
доктар гістарычных навук,
прафесар ГрДУ імя Я. Купалы.

Пры падрыхтоўцы артыкула былі выкарыстаны матэрыялы, прадастаўленыя палкоўнікам у адстаўцы Я. М. Далідовічам, за што аўтар выказвае яму вялікую падзяку.

Крымінальныя справы Лакусты і Васюры.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ ДЛЯ РАЗМЕЩЕНИЯ ОБЪЕКТОВ РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛИ В БОБРУЙСКОМ РАЙОНЕ

Номер лота по порядку	Местоположение земельного участка	Начальная цена (руб.)	Размер задатка (руб.)	Расходы, связанные с подготовкой аукциона и документации, необходимой для его проведения	Условие проведения аукциона	Характеристика земельного участка	Кадастровый номер	Инженерная и транспортная инфраструктура
1.	Бобруйский район аг. Горбацевичи	163 123	16 312	7 761 560	Наличие не менее двух участников	Площадь 0,0120 га	№ 720882004101000254	Имеется: подключение к электроснабжению, газоснабжению, водоснабжению, асфальтированный подъезд

ПРИМЕЧАНИЕ: Аукцион состоится **22.04.2013** года в 15.30 по адресу: г. Бобруйск, ул. Пушкина, 215-а, 2-й этаж, малый зал заседаний. Заявления принимаются по адресу: г. Бобруйск, ул. М.Горького, д.41, кб.2, в рабочие дни с 08.00 до 17.00 с 1-ого дня после публикации извещения в СМИ. Последний день приема заявлений –**16.04.2013** года до 17.00. Информация о земельных участках по контактному телефону в г. Бобруйске 52-70-24.

1. Для участия в аукционе гражданин, индивидуальный предприниматель или юридическое лицо (лично либо через своего представителя или уполномоченное должностное лицо) в установленный в извещении о проведении аукциона срок подает заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков, которые предполагается получить в аренду по результатам аукциона, а также представляет документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) с отметкой банка на расчетный счет финансового отдела Бобруйского райисполкома р/с 3604000000929 в филиале 703 АСБ «Беларусбанк», код 760, УНП 700003308, назначение платежа 04002.

Кроме того, представляются:

гражданином - копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования;

индивидуальным предпринимателем - копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя - нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь - доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица - легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность.

2. Срок аренды земельных участков – 25 лет.

Порядок проведения аукциона:

1. К участию в аукционе допускаются лица, подавшие в указанные в извещении сроки соответствующее заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении расчетный счет задаток.

2. Первая объявленная аукционистом цена предмета аукциона определяется в соответствии с шагом аукциона. Торги продолжаются до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене аукционный номер поднял только один участник аукциона. Аукционист называет последнюю цену и номер данного участника трижды и объявляет проданным предмет аукциона словом «продано», а участника аукциона – победителем в отношении соответствующего предмета аукциона.

3.При отсутствии лиц из участников аукциона, готовых выкупить предмет аукциона по названной цене, аукционист называет эту цену три раза. Аукцион завершается, если после трехкратного объявления новой цены предмета аукциона ни один из участников аукциона не поднял своего номера.

4.Предмет аукциона снимается с аукциона по решению комиссии или организации до начала проведения аукциона в случае отсутствия участников аукциона либо если на объект аукциона претендует только один гражданин.

В течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона победитель аукциона обязан внести плату за земельный участок, возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения, и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, которые подлежат выполнению до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка.

Всем желающим предоставляется возможность предварительного ознакомления с объектом.

Заместитель председателя
Бобруйского райисполкома И.Н. Кисель

ВА ЎДЗЕЛЬНІКАЎ ДАРОЖНАГА РУХУ ШТОСЬЦІ З... САМААЦЭНКАЙ

(Працяг. Пачатак на 1-й стар.)

Транспартны сродак не пакіне стаянку, пакуль штраф не будзе выплачаны. Адначасова з гэтай адміністрацыйнай мерай ніхто не адмяняе і пазбаўленне кіроўцы вадзіцельскіх правоў на тры гады. Дзяржаўтаінспекцыя цалкам гатова да такіх новаўвядзенняў. Падобная практыка адпрацавана ў многіх кранах свету, так што нам застаецца толькі пераймаць вопыт.

Вышэйадзначаная тэма досыць актыўна абмяркоўваецца ў СМІ. З другога боку, што пакуль гаварыць, калі закон яшчэ не прыняты? І вашы званкі, шаноўныя чытачы, паказалі, што вас пакуль хвалююць сітуацыі іншага кшталту. Шэраг вашых пытанняў указаў на адзін цікавы, важны момант. Нам усім з вамі трэба быць больш адказнымі, свядомымі, дысцыплінаванымі і сумленнымі, у рэшце рэшт адзначаў начальнік упраўлення Дзяржаўтаінспекцыі Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь Юрый ЛІТВІН, якога мы запрасілі ў рэдакцыю, каб прадаставіць магчымасць усім, хто дазвоніцца, вырашыць свае набалелыя пытанні. «Прамая лінія» адназначна паказала: калі б усе разам і кожны паасобку былі менавіта больш... адказнымі, свядомымі, дысцыплінаванымі, сумленнымі, то многія пытанні адпалі б самі сабой.

— Мінск, Вольга. Як вы лічыце, ці ёсць і віна ДАІ ў тым, што каля адной з мінскіх школ не так даўно загінула дзіця? Як атрымліваецца, што спачатку ў нас не знаходзяцца грошы на той жа шлагбаум, а як нешта здарыцца, то знаходзяцца? Ці правільна ўсё ж такі былі расстаўлены знакі на тэрыторыі той школы?

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

— Гэта пытанне ў першую чаргу — да мясцовых органаў улады. Аб'язныя, пад'язныя шляхі — гэта ўсё ў іх кампетэнцыі... Закон Рэспублікі Беларусь «Аб дарожным руху» ўскладае адпаведныя абавязкі менавіта на мясцовую ўладу. Таму пытанне лепш адрасаваць камітэту па адукацыі Фрунзенскага райвыканкама або Мінгарвыканкама... Як вядома, крымінальная справа зараз разглядаецца ў судзе, знаходзіцца на стадыі абскарджання, таму маё асабістае меркаванне пакуль павінна застацца са мной.

Знакі каля вышэйзгаданай навучальнай установы размешчаны абсалютна правільна, і ніякіх праблем у гэтым сэнсе быць не магло. Справа ў іншым... Нашы грамадзяне, і тыя ж бацькі, не жадаюць усведамляць самыя простыя рэчы. Можна, вядома, патрабаваць нечага ад некага, прыдзірацца да знакаў, адсутнасці шлагбаума і г.д... Але найперш варта ўсё ж такі больш патрабавальна ставіцца да сябе. Кожнаму вадзіцелю трэба быць больш адказным, пільным... Толькі з-за адсутнасці гэтай элементарнай пільнасці ў пэўным месцы пры пэўных абставінах і ўзнікла падобная крытычная сітуацыя.

Бацькам-вадзіцелям трэба быць наогул абсалютна ўважлівымі. Заўсёды і паўсюль. Разам з тым, кожны чалавек, любы вадзіцель, незалежна нават ад таго, ці ёсць пры ім дзеці, павінен быць надзвычай абачлівым у так званых месцах прыцягнення людзей — на грамадскім транспарце, на стадыёне, у магазіне, тэатры, каля школы і г.д. Паўсюль павінен спрацоўваць элементарны інстынкт самазахавання. Вадзіцелі павінны быць пільнымі не толькі да ўласнага аўто, але і да іншых вадзіцеляў, пешаходаў. Трэба памятаць і аб тым, што ва ўсіх нас розны адукацыйны ўзровень, розны ўзровень стаўлення да бяспекі. І каб не трапіць у непрыемную сітуацыю, трэба вельмі высокія патрабаванні прад'яўляць у першую чаргу да сябе.

— Якім наогул можа быць «алгарытм дзеянняў» бацькоў, якія пажадаюць паўдзельнічаць у будаўніцтве, скажам, паркоўкі каля школы? Куды ім трэба звяртацца?

— Як я ужо сказаў, Закон Рэспублікі Беларусь «Аб дарожным руху» абавязвае мясцовыя органы ўлады клапаціцца ў тым ліку пра месцы для паркоўкі аўтамабіляў. Значыць, трэба звяртацца ў адміністрацыю таго раёна, дзе размешчана школа. Калі з такой прапановай нехта будзе звяртацца ў Дзяржаўтаінспекцыю, мы ўсё роўна будзем вымушаны перадаць зварот мясцовым органам улады. Каб не губляць час, лепш вырашаць такія пытанні з дапамогай адпаведнай пісьмовай заявы.

— У сталічную СШ № 4, што па вуліцы Камуністычнай, з'язджаюцца дзеці з самых розных раёнаў. Аднак гэта тое месца, дзе, у прынцыпе, раніцай заняты ўсе навакольныя паркоўкі. Бацькі, якія падвозяць дзяцей на асабістым аўтатранспарце, вымушаны заязджаць на зялёную зону. Што, як вы лічыце, тут можна зрабіць?

— Калі вас хвалюе, чаму мы не штрафуем тых, хто заязджае на зялёную зону, то магу сказаць наступнае: для таго, каб штрафаваць усіх, хто ў нашым горадзе заязджае на зялёную зону, неабходна каля кожнай такой зоны выставіць пост ДАІ. Нерэальна нават каля кожнага месца прыцягнення людзей паставіць супрацоўніка ДАІ. Зноў жа, можна звяртацца толькі да свядомасці тых грамадзян, якія пад'язджаюць да школы. Яны павінны быць сапраўднымі і бацькамі, і вадзіцелямі. Калі яны сваімі дзеяннямі не проста няправільна паркуюцца, але ствараюць пры гэтым аварыйныя сітуацыі, то мы ўмяшаемся.

❍ ❍ ❍

— Мінск, Кацярына Яўгенаўна. Гімназія-каледж мастацтваў размяшчаецца побач з адным з мінскіх хлебазаводаў. Прыкладна ў той час, калі бацькі падвозяць сваіх дзяцей на заняткі да вучэбнай установы, па той жа дарозе едуць і машыны хлебазавода. Дарога ж вельмі вузкая. Рух, можна сказаць, аварыйны... Ці можа быць тут нейкае выйсце?

— Што я магу прапанаваць у такой сітуацыі? Закрыць хлебазавод? Або гімназію? Самае простае, што можна прапанаваць, — скарыстацца грамадскім транспартам. Бо калі чалавек няўпэўнена адчувае сябе за рулём, то, мабыць, і не варта садзіцца за руль. Нельга праграмаваць сябе на нейкую аварыйную сітуацыю, дарожна-транспартнае здарэнне. Аўтамабіль — сродак павышанай небяспекі. І тут трэба сувымяраць свае магчымасці ў дачыненні да таго, наколькі небяспечным будзе ваша ваджэнне для вас і навакольных. Калі ёсць сумненні — калі ласка, у нас добра развіты грамадскі транспарт.

❍ ❍ ❍

— Віцебская вобласць, Андрэй. Дапусцім, вадзіцель даўно не ездзіў. Можа быць, проста на працягу зімы, а можа быць, і на працягу, скажам, года. І вось ён выехаў і трапіў у аварыю. Ці будзе мець значэнне той момант, што вадзіцель у пэўнай ступені страціў навыкі ваджэння? Што вы параіце такім вадзіцелям?

— Калі ласка, у нас ёсць і прыватныя аўташколы, і індывідуальныя прадпрымальнікі, якія з задавальненнем дадуць некалькі ўрокаў па аднаўленні навыкаў, страчаных за зіму або за некалькі гадоў. У рэшце рэшт, можна патрэніравацца хоць бы проста на якой-небудзь закрытай тэрыторыі. Закон, вядома, не абавязвае гэта рабіць. Аднак зноў жа — аб чым ідзе размова? Аб нашай уласнай бяспецы, адказнасці і свядомасці. Наогул навыкі ваджэння аднаўляюцца ў розных людзей па-рознаму. Увогуле можна сказаць, што, хутчэй, яны аднаўляюцца ў больш маладым узросце. Людзі сталага веку могуць патраціць больш часу.

Наогул жа калі чалавек страціў навыкі і трапіў у аварыю, мы расследуем сітуацыю толькі з пункту гледжання парушэння правілаў дарожнага руху. Стаж не ўлічваецца. Для статыстыкі гэта іграе пэўную ролю, мы збіраем такія звесткі, аднак на самім вадзіцелю гэта ніяк не адбіваецца.

❍ ❍ ❍

— Калінкавічы, Вераніка. Неяк мы з сяброўкай ішлі на мясцовую дыскатэку. Да нас пад'ехала машына ДАІ, і супрацоўнікі ветліва пацікавіліся адсутнасцю ў нас флікераў. Нам пагражаў штраф, аднак работнікі ДАІ усё ж такі абмежаваліся прафілактычнай размовай. На адваротным шляху дадому я пачала звяртаць увагу на наяўнасць у іншай моладзі флікераў. І заўважыла, што мы з сяброўкай далёка не адны, у каго іх няма. Якім жа чынам тут праводзіцца работа? Штрафы накладаюцца выбарачна, у межах пэўных акцый або ўсё ж такі кожны парушальнік павінен прыцягвацца да адміністрацыйнай адказнасці?

— Адразу хачу заўважыць, што ў нас у апошнія гады даволі вялікая колькасць дарослага насельніцтва карыстаецца флікерамі. І пешаходы, і веласіпедысты ў сельскай мясцовасці клапоцяцца пра гэта. Паверце, я вельмі і вельмі шкадую, што вы з сяброўкай у цёмны час сутак ходзіце без флікераў. Асабліва ў сельскай мясцовасці. Проста я ведаю рэальную пагрозу і рэальную сітуацыю, звязаную з адсутнасцю флікераў у пешаходаў. Наогул абавязковае нашэнне флікераў у цёмны час сутак прапісана ў нашым заканадаўстве. Так што калі супрацоўнікі ДАІ прад'явілі вам пэўныя прэтэнзіі, то яны цалкам абгрунтаваныя. Закон таксама прадастаўляе супрацоўнікам ДАІ права штрафаваць або не. Супрацоўнік ДАІ можа абмежавацца і папярэджваннем, а можа і выпісаць штраф — у залежнасці ад таго, наколькі грубым было парушэнне... У асобным артыкуле прадугледжаны ўсе абставіны, якія змякчаюць ці абцяжарваюць падобныя сітуацыі.

Мы ўзялі на ўзбраенне вельмі добры сусветны вопыт. З 2007 года мы знізілі аварыйнасць па віне і пры ўдзеле пешаходаў дзесьці на 35 працэнтаў. У рэшце рэшт, спытайце ў саміх вадзіцеляў, якія знаходзяцца за рулём, ці дапамагае ім наяўнасць флікера ў пешахода або веласіпедыста? Пешаход проста не можа ўявіць, як цяжка вадзіцелю рухацца ў цёмны час сутак, у тумане. Калі пешаход рухаецца ў сельскай мясцовасці па ўзбочыне дарогі, ён дзеля самога сябе павінен абазначыць сябе флікерам. Або няхай гэта будзе адзенне са святлоадбівальнай палоскай. Або хоць бы ліхтарык...

Нават у горадзе, дзе дастатковага штучнага асвятлення, неабходна ўлічваць сваю ўласную бяспеку. Мяне добра відаць на гэтай вуліцы? Гэта будзе вырашальным момантам. Мне здаецца, няма ніякай праблемы ў тым, каб выкарыстоўваць калі не флікер, то хоць бы адзенне са святлоадбівальнымі элементамі. Канцэрн «Беллегпрам» выпускае зараз і адзенне, і абутак з такімі элементамі. І за гэта ім — асобная падзяка. Каля пяці-шасці гадоў таму мы выступілі з такой ініцыятывай, і яна была паспяхова падтрымана прадпрыемствамі канцэрна.

❍ ❍ ❍

— Глыбоцкі раён, Георгій Андрэевіч. Вось мы амаль не карыстаемся матацыкламі зімой — некалькі месяцаў, а тэхагляд трэба праходзіць штогод. Можа, хоць бы раз у два гады было б дастаткова?

— Справа ў тым, што значная колькасць матацыклістаў працягвае ездзіць у любы сезон, некаторыя ўхітраюцца не прапусціць нават умовы снегападу. Што да тэхагляду, то Дзяржаўтаінспекцыя з 2005 года не займаецца дзяржаўным тэхнічным аглядам. Гэтае пытанне трэба адрасаваць непасрэдна Міністэрству транспарту і камунікацый. Можаце напісаць ліст у гэтае міністэрства.

— Ганцавічы, Дыяна. Мой брат вадзіцель, аднак дакладна не ведае, ці можна пачынаць рух, калі пешаход прайшоў толькі частку дарогі?

— Такі момант не абазначаны правіламі дарожнага руху. Такім чынам, вы можаце арыентавацца на той момант, які вы палічыце бяспечным у першую чаргу для пешахода.

❍ ❍ ❍

— Мінск, Анатоль Мікалаевіч. Зараз вадзіцелі досыць актыўна пачалі карыстацца відэарэгістратарамі. Самыя розныя парушэнні свабодна выкладваюцца на сайце ГУУС «Перахват». На падставе гэтых доказаў ДАІ высылае вадзіцелям ці пешаходам паведамленні аб накладанні штрафу. А наколькі гэта законна?

— Так, адна з опцый сайта ГУУС — прыём такой інфармацыі. Але шмат заяў паступае і адразу ў ДАІ... Любы доказ з'яўляецца законным. Адміністрацыйны кодэкс не забараняе ўлік такіх даных. У кодэксе, вядома, няма слова «відэарэгістратар», аднак там сказана, што любыя доказы бяруцца да ўвагі, аналізуюцца, і мы з задавальненнем карыстаемся такімі відэазапісамі. Калі перад намі канкрэтны фактычны матэрыял, то вынесці рашэнне значна прасцей, чым па паказаннях тых жа вадзіцеляў. Тым больш, некаторыя вадзіцелі любяць сабе ўнушыць, што праўда на іх баку, а пасля даказваць гэта на ўсіх узроўнях і ва ўсіх інстанцыях... А тут — паказанні без эмоцый, яны ўспрымаюцца куды лягчэй.

— У Расіі зараз вядуцца размовы аб тым, каб забараніць выкарыстанне відэарэгістратараў. У тым ліку і з-за таго, што на лабавым шкле не павінна быць ніякіх старонніх прадметаў. Што ў гэтым сэнсе плануецца ў нас?

— Не магу сказаць, што там у Расіі ў гэтым сэнсе... Калі ласка, калі некаму не падабаецца — можаце не карыстацца. А ўвогуле я б выступаў за тое, каб усе аўтасродкі былі аснашчаны падобнай сістэмай. Відэарэгістратар адназначна дысцыплінуе як самога вадзіцеля, які карыстаецца такім прыстасаваннем у сваім аўтамабілі, так і іншых удзельнікаў дарожнага руху. Я магу сказаць больш: шэраг падраздзяленняў Дзяржаўтаінспекцыі фактычна на 100 працэнтаў абсталяваны відэарэгістратарамі.

❍ ❍ ❍

— Мінск, Сяргей Генадзьевіч. Падкажыце, калі ласка, дзе ў горадзе зараз будуюцца паркінгі? У якіх раёнах, на якіх вуліцах? Якія работы праводзяцца перад тым, як пачаць узвядзенне наземных аб'ектаў? Ці ёсць цяжкасці з тым, каб больш будаваць падземных?

— Будаўніцтвам парковак для вадзіцеляў займаюцца мясцовыя распарадчыя органы ўлады. Я дакладна ведаю толькі тое, што сёння актыўнае будаўніцтва і стаянак, і паркінгаў вядзецца ва ўсіх раёнах горада. Да 2014 года горад абяцае прадаставіць да некалькіх соцень тысяч месцаў. Я думаю, падрабязны адказ можна атрымаць на сайце адміністрацыі вашага раёна ці на гарадскім сайце.

Святлана БАРЫСЕНКА.

(Заканчэнне будзе.)

ЧЫРВОНКА
Чырвоная змена

21 САКАВІКА 2013 г.
ЧАЦВЕР
№ 6 (15716)

Выдаецца з 21 красавіка 1921 года

Вольга САЦЮК:

«Я БЫЛА ДЗІЦЕМ, КАЛІ ПАЧАЛОСЯ ДАРОСЛАЕ ЖЫЦЦЁ...»

Першы раз Вольга выйшла на сцэну ў 4 гады. Сказаць, што ў свае амаль 20 яна паспела шмат — нічога не сказаць, бо за плячыма конкурс прыгажосці ў 8 гадоў, дзіцячае «Еўрабачанне», дзе яна была першапраходцам, вопыт працы ў гуртах «Верасняты» і «Краскі», а таксама на тэлебачанні ў якасці вядучай. Сёння Вольга Сацюк не збаўляе абаротаў. Яна вучыцца ў Беларускім дзяржаўным універсітэце культуры і мастацтваў, працуе з маладымі талентамі, радуе прыхільнікаў новымі песнямі, а ў перапынках малюе карціны, чаруе на кухні над чарговым творам мастацтва. Як той казаў, таленавіты чалавек — таленавіты ва ўсім.

— Заўважыла, што ў вашым рэпертуары з'явілася кампазіцыя на ўкраінскай мове, што прыемна здзівіла. Як з'явілася жаданне загучаць у такім ключы?

— Пачнем з таго, што я выраслa ў сям'і, дзе любяць і шануюць фальклор, і маёй першай песняй была беларуская народная. Амаль адразу ж у рэпертуары з'явіліся польскія і ўкраінскія песні. Увогуле, у маім жыцці шмат падзей звязана з Украінай: упершыню я апынулася там на конкурсе «Міні-міс свету—2002», дзе паспрабавала сябе ў якасці юнай мадэлі. Мне вельмі спадабалася, як людзі ў гэтай краіне ставяцца да сваёй мовы і культуры. Моладзь паўсюдна размаўляе па-ўкраінску, спявае песні... Магчыма, нейкае тлумачэнне можна шукаць і ў тым, што я нарадзілася ў Кобрыне, дзе адчуваеш у дыялекце перапляценні моў. Мой дзядуля вельмі любіў украінскія песні. Я расла ў асяродку, у якім дзеці маглі слухаць іх і спяваць. І мне самой падабаецца гучанне на гэтай мове, і публіка падтрымала эксперымент.

— Хацелі б і далей папрацаваць у гэтым напрамку?

— Безумоўна. Калі будзе магчымасць сустрэцца з украінскімі кампазітарамі ці паэтамі, то з задавальненнем хацела б набыць іх творы ў свой рэпертуар. Гэта задавальненне для душы.

— Вы пачыналі з народнага вакалу. Але ж у шоу-бізнэсе іншыя патрабаванні да матэрыялу. Ужо знайшлі свой стыль?

— Патрабаванні ў шоу-бізнэсе ёсць, але ніхто не ведае, якія яны. Напэўна, трэба слухаць сваё сэрца, свой музыкальны густ і парады прафесійных музыкаў. Я пачынала з народнага вакалу і працягваю выконваць народныя песні. У маім рэпертуары можна сустрэць блюз, джаз, рок. Я спрабую сябе ў розных стылях, і ў мяне атрымліваецца, пра што сведчаць водгукі і конкурсныя перамогі. Патрабаванні фарміруюць людзі, якія слухаюць твае песні. Немагчыма падабацца ўсім, але калі робіш нешта прыгожа і прафесійна, то слухач абавязкова знойдзецца.

(Заканчэнне на 4-й стар. «ЧЗ».)

Новы стыль

У «ванількі» я пайду. Няхай мяне навучаць!

НАВОШТА ЗВЫЧАЙНЫЯ ДЗЯЎЧАТЫ І ХЛОПЦЫ РОБЯЦЬ ГЭТА?

Новаму часу — новыя куміры. Неяк непрыкметна цёмнавалосыя юнакі і дзяўчаты з пірсінгам і ў чорным адзенні, якія называлі сябе готамі, зніклі з вуліц. Многія з тых, ад чыйго выгляду бабулькі ля пад'ездаў не ленаваліся лішні раз перахрысціцца, цяпер сталі сур'ёзнымі дарослымі людзьмі. Перажылі мы і далікатных эма, такіх безабаронна-кранальных і слязлівых, з дзіўнымі, нібыта «пашчыпанымі» валасамі, часта пафарбаванымі ў ружовы колер. Цяпер у падлеткаў іншае захапленне — «ванільны» стыль жыцця...

...Назіраючы, як знаёмыя і незнаёмыя дзяўчаты-падлеткі завязваюць валасы ў высокі, нібыта неахайна зроблены пучок, надзяваюць акуляры ў «цяжкіх» аправах, а таксама, незалежна ад росту і даўжыні ног, носяць супервузкія штаны і угі (мяккія боцікі на плоскай падэшве), я неяк адразу і не здагадалася, што гэта новая субкультура. Спісваючы татальнае засілле ўсіх вышэйпералічаных рэчаў у гардэробе маладых беларускіх дзяўчат на бездакорную працу кітайскай прамысловасці (ну з кім не бывала: купілі з сяброўкай аднолькавыя рэчы!), з часам нават перастала заўважаць неверагодную канцэнтрацыю ўсіх гэтых «пучкоў» і «акуляраў». Пакуль не пачула пра «ванілек». Аказваецца, некаторыя сённяшнія дзяўчынкі так сябе называюць. «Пароль», які вызначае прыналежнасць да «ванільнага» свету — якраз пэўны стыль адзення, цыгарэты з ванільным смакам, густы ў музыцы, якія характарызуюцца схільнасцю да рамантычнасці, вялікі прафесійны фотаапарат ці круты тэлефон, на які «ванілька» часта фатаграфуе свой адбітак у люстэрку... Нават гарады прыхільнікам гэтага руху павінны падабацца не абы-якія, а выключна Нью-Ёрк, Лондан, ну і Парыж яшчэ падыходзіць.

(Заканчэнне на 5-й стар. «ЧЗ».)

Адказнасць анлайн

У ВІРТУАЛЬНЫМ СВЕЦЕ ЖЫВУЦЬ РЭАЛЬНЫЯ ЛЮДЗІ,

...таму рызыка, што існуе ў рэальным жыцці, прысутнічае і ў глабальнай інфармацыйнай прасторы

(Заканчэнне. Пачатак у «Чырвонцы» за 6 сакавіка.)

— Маргарыта Уладзіміраўна, многія бацькі свядома спрабуюць адсунуць у часе знаёмства свайго дзіцяці з «сусветным павуцінне-м», паколькі асцерагаюцца, што прадметам яго цікаўнасці могуць стаць сайты, якія нанясуць дзіцяці псіхалагічную шкоду, напрыклад, сайты эратычнага ці парнаграфічнага зместу...

— Я скажу так: калі аднаму дзіцяці і ў 6—7 гадоў не рана карыстацца інтэрнэтам, то другому і ў 10-12 гадоў яшчэ не надышоў час. Усё вельмі індывідуальна. Але факт застаецца фактам: дзеці пачынаюць карыстацца інтэрнэтам ва ўсё больш раннім узросце. І калі раней нашай мэтавай аўдыторыяй былі падлеткі 14—17 гадоў, то цяпер мы плануем працаваць ужо з дзецьмі 9-10-гадовага ўзросту. Паколькі ў гэтым узросце дзеці яшчэ ўсяму вераць, у іх адсутнічаюць навыкі крытычнага мыслення, і менавіта ім, у першую чаргу, і трэба тлумачыць усе рызыкі, якія прысутнічаюць у сеціве, тлумачыць розніцу паміж віртуальным і рэальным светам. А гэта ўжо задача бацькоў.

Кожны раз, калі дзеці малодшага школьнага ўзросту выходзяць у інтэрнэт, важна, каб побач з імі быў дарослы. А забароны на карыстанне інтэрнэтам, установка пароляў на камп'ютары — гэта тупіковы шлях. Па-першае, калі дзіця ў 12 гадоў не карыстаецца інтэрнэтам, яно можа стаць прадметам кпінаў сярод аднагодкаў і нават ізгоем у класе. Да таго ж, калі дзіцяці будзе забаронена дома выходзіць у інтэрнэт, то яно пойдзе да сяброў, суседзяў ці ў інтэрнэт-клуб. Не варта забываць таксама, што інтэрнэт даступны сёння і на мабільным тэлефоне. І калі дзіця пажадае паглядзець той ці іншы сайт, яно знойдзе спосаб зрабіць гэта без нагляду бацькоў.

Таму бацькам трэба не забараняць інтэрнэт, а больш цікавіцца справамі сваіх дзяцей, глядзець, з кім яны ўзаемадзейнічаюць у сеціве, у якія гульні гуляюць. Важна наладзіць адкрытыя ўзаемаадносіны, каб дзеці бачылі, што ў выпадку небяспекі бацькі зразумеюць іх і падтрымаюць. Дзіця павінна быць упэўнена: што б яно ні расказала бацькам, тыя не будуць на яго сварыцца і не забароняць яму карыстацца інтэрнэтам.

«ПАЦАЛУНАК Д'ЯБЛА» І «ВАРОТЫ Ў ПЕКЛА»

— Рызыкну выказаць думку, што і бацькі не заўсёды разумеюць небяспеку для сваіх дзяцей. Ці многія з іх ведаюць пра існаванне ў інтэрнэце лічбавых наркотыкаў?

— Несумненна, распаўсюджванне інтэрнэту павялічвае рызыку таго, што дзеці і падлеткі змогуць атрымаць доступ да матэрыялаў, не адпаведных іх узросту і здольных нанесці ім шкоду. Напрыклад, падлеткі могуць атрымліваць па інтэрнэце інфармацыю і запрашэнні ў клубы самазабойцаў, прапановы ўступіць у дэструктыўныя секты. Гэтыя сайты вельмі небяспечныя для дзяцей, якія знаходзяцца ў дэпрэсіі, прыгнечаным стане. Падлеткам могуць паступаць прапановы здымаць бойкі і выкладаць іх у інтэрнэт з абяцаннямі заплаціць за гэта грошы...

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

ЧЫРВОНКА Чырвоная змена
21 03 2013 г.

У ВІРТУАЛЬНЫМ СВЕЦЕ ЖЫВУЦЬ РЭАЛЬНЫЯ ЛЮДЗІ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Сёння без праблем можна выйсці на сайт з рэкамендацыямі па вырабе наркотыкаў з падручных матэрыялаў. А некалькі гадоў таму з'явілася і такая новая небяспека, як лічбавыя наркотыкі, або аўдыянаркотыкі. Размова ідзе пра гукавыя файлы самых распаўсюджаных фарматаў — mp3 або flv. Назваць іх музыкай нельга — гэта, хутчэй, хаатычны шум, стук і скрыгатанне. У аснове дзеяння такіх спецыяльна скантруяваных аўдыяфайлаў ляжаць бінаўральныя хвалі. Фактычна бінаўральныя хвалі — гэта сігнал, які падаецца ў вушы чалавека з рознай частатой. Розніца паміж частотамі — мінімальная. Слухаць аўдыядопінг трэба толькі ў навушніках. Калі гук падаецца непасрэдна ў вушы праз навушнікі, хвалі спрыяюць сінхранізацыі работы абодвух паўшар'яў мозгу, якая назіраецца ў медытатыўных і гіпнатычных станах свядомасці: у чалавека могуць узнікаць галюцынацыі, затарможаныя рэакцыі, можа парушацца каардынацыя рухаў. Накладваючы бінаўральныя рытмы адзін на адзін, можна прымушаць чалавека атрымліваць пэўныя адчуванні...

«Нядорага, бяспечна, легальна» — пад такімі лозунгамі ў сеціве гуляе рэклама аўдыянаркотыкаў. Дзясяткі сайтаў, якія працуюць па тыпу музычных бібліятэк, прапануюць выбраць наркотык, здольны выклікаць пэўныя эмоцыі, фізічныя адчуванні ці нават такі ж эфект, як ад уздзеяння рэальных наркатычных рэчываў. Для «пачаткоўцаў» прапануюцца спецыяльныя «пробнічкі» — файлы працягласцю 10-15 секундаў, якія можна паслухаць бясплатна. «Добразычлівыя карыстальнікі» пакідаюць на чужых старонках рэкламу аўдыянаркаты з каментарыямі кшталту «Я спрабаваў — гэта проста ўлёт!» Здараецца, што распаўсюджвальнікі ствараюць уласныя дзённікі і аўтаматычна ўключаюць у сябры некалькі тысяч карыстальнікаў, тым самым прыцягваючы іх на свае сайты. Суполкі аматараў такіх «забаў» існуюць амаль ва ўсіх сацыяльных сетках. І хоць распаўсюджвальнікі лічбавага допінгу сцвярджаюць, што іх стымулятары не толькі танныя, але і бяспечныя, аднак нарколагі і фізіёлагі з імі не згодныя. На думку ўрачоў, гэтая з'ява нясе як сацыяльную, так і рэальную фізічную небяспеку.

Па-першае, «самыя даступныя, легальныя і танныя сродкі» ў свядомасці моладзі, і асабліва падлеткаў, зніжаюць планку сацыяльных забарон, падмяняючы «хімію» музыкай. І няма ніякай гарантыі таго, што аўдыянаркаман потым не пяройдзе на сапраўдную наркату. Чаго вартыя толькі назвы аўдыянаркотыкаў: «гераін», «пацалунак д'ябла», «вароты ў пекла»... Ёсць меркаванне, што спажыванне аўдыянаркотыкаў з'яўляецца паказчыкам гатоўнасці чалавека перайсці да эксперыментаў з хімічнымі рэчывамі. Да таго ж і небяспека «лічбавага допінгу» для мозгу не даказана. Дзіцячыя псіхолагі, псіхатэрапеўты лічаць недапушчальным любое ўздзеянне на мозг дзіцяці. Дарэчы, расійскія спецыялісты назіралі эфект ад уздзеяння аўдыянаркотыку на электраэнцэфалаграме і прыйшлі да высновы, што яго можна класіфікаваць як парушэнне нармальнай работы галаўнога мозгу.

Пікантныя фота — гэта крута?

— Адным з самых даходных відаў крымінальнага бізнэсу з'яўляецца дзіцячая парнаграфія. Апошнім часам усё часцей гучаць сцвярджэнні, што дзіцячая парнаграфія ў інтэрнэце набыла небяспечныя маштабы...

— Гэта не перабольшанне — у сетцы існуе больш як 4 млн сайтаў з дзіцячай парнаграфіяй, і іх колькасць пастаянна расце. Штодня ў інтэрнэце з'яўляецца больш як 200 новых дзіцячых парнаграфічных выяў. Такім чынам сцэны сэксуальнага насілля над дзецьмі ў інтэрнэце становяцца даступнымі для мільёнаў патэнцыяльных гледачоў.

Часцей за ўсё падлеткі выпадкова трапляюць у інтэрнэце на парнаграфічныя выявы. Хтосьці атрымлівае гэтыя выявы ад патэнцыяльных злачынцаў, а хтосьці свядома выходзіць на парнасайты. Але незалежна ад спосабу атрымання дзіцем парнаграфічных матэрыялаў, яму наносіцца шкода. У большасці дзяцей і падлеткаў сэксуальныя матэрыялы выклікаюць трывогу і хваляванне, але ў некаторых непаўналетніх можа ўзнікнуць залежнасць ад парнаграфіі. А для пэўнай часткі аўдыторыі прагляд парнаграфіі ў далейшым становіцца стымулам да пераймання і ўдзелу ў вырабе порназдымкаў.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Найноўшыя тэхналогіі, у тым ліку лічбавыя камеры, робяць вытворчасць парнаграфіі больш простай і таннай. Мініяцюрныя камеры дазваляюць вырабляць фота- і відэавыявы без ведама аб'екту здымак. Пашырэюцца і магчымасці аднаўлення, захоўвання і распаўсюджвання парнаграфічных здымкаў: пераведзеныя «ў лічбу» выявы не старэюць і не губляюць сваю якасць пры капіраванні. Акрамя таго, стала магчымым аб'яднаць дзве выявы ў адну або сказіць іх для атрымання новай выявы. У выніку непарнаграфічныя выявы дзяцей можна пераўтвараць у парнаграфічныя або ствараць выявы віртуальных дзяцей. Дзіцячая парнаграфія можа вырабляцца як па-за сецівам, а затым цыркуляваць у кіберпасторы, так і вырабляцца шляхам здымак сэксуальнага насілля над дзіцем у рэальным часе

Існуе яшчэ адзін спосаб стварэння дзіцячай парнаграфіі: калі дзеці і падлеткі з дапамогай вэб-камер, лічбавых і тэлефонных камер вырабляюць парнаграфічныя выявы самі сябе, сваіх сяброў і аднагодкаў, а затым перадаюць іх у віртуальную зместу, але і сайты, якія прапагандуюць насілле, небяспечныя паводзіны і гэтак далей.

— Маргарыта Уладзіміраўна, дапусцім, дзіця ўжо стала мішэнню для зламыснікаў у кіберпасторы. Як пра гэта даведацца бацькам?

— Большасць дзяцей, якія трапляюць пад уплыў інтэрнэт-злачынцаў, шмат часу праводзяць у чатах і сацыяльных сетках. Таму, на маю думку, у жыцці дзіцяці абавязкова павінна быць штосьці такое, што цікавіла б яго за межамі інтэрнэту, каб яно не зацыклівалася на віртуальным свеце. Раней дзеці, якія не знаходзілі дома цеплыню і паразуменне з боку сваіх блізкіх, ішлі ў дваровыя кампаніі, а цяпер яны сыходзяць у віртуальны свет. Таму вельмі шмат залежыць непасрэдна ад саміх бацькоў, ад таго, наколькі яны цікавяцца жыццём сваіх дзяцей. Бацькоў павінна насцярожыць, калі дзеці, седзячы за камп'ютарам, зачыняюць дзверы ў свой пакой, хутка выключаюць манітор ці пераключаюцца на іншае «акно», калі ў пакой уваходзіць дарослы.

Хвалявацца трэба і тады, калі дзіцяці тэлефануюць людзі, якіх бацькі не ведаюць, асабліва дарослыя. Калі дзіця стала замкнёным, калі яно нервуецца ад тэлефонных званкоў або SMS-паведамленняў, адключае свой мабільны тэлефон. Папрасіце дзіця расказваць вам пра любыя непрыемныя сітуацыі, звязаныя з кантактамі ў інтэрнэце, або пра пагрозы, якія могуць паступаць на яго мабільны тэлефон. Пераканайце яго ў тым, што не будзеце злавацца, пра што б яно вам ні сказала...

Гутарку вяла Надзея НІКАЛАЕВА.

Сям'я і віртуальны свет: хто пераможа?

— А што ў сілах бацькоў зрабіць, каб абараніць сваіх дзяцей ад патоку негатыўнай інфармацыі ў інтэрнэце?

— Бацькі могуць устанавіць на камп'ютар спецыялізаваныя абарончыя праграмы, якія ў хатніх умовах часткова выконваюць задачы фільтрацыі. Такія праграмы здольныя заблакіраваць доступ да непажаданай спасылкі, калі дзіця на яе націсне. Да таго ж сёння любы інтэрнэт-правайдар па заяве карыстальніка можа заблакіраваць доступ да сайтаў з негатыўнай інфармацыяй па заяве бацькоў. Гэта могуць быць сайты не толькі парнаграфічнага

Дзясяткі сайтаў, якія працуюць па тыпу музычных бібліятэк, прапануюць выбраць наркотык, здольны выклікаць пэўныя эмоцыі, фізічныя адчуванні ці нават такі ж эфект, як ад уздзеяння рэальных наркатычных рэчываў.

ПАРАДЫ БАЦЬКАМ:

1 **Складзіце правілы бяспечных паводзін у інтэрнэце, а таксама алгарытм паводзін дзіцяці пры сутыкненні з небяспечным незнаёмцам або сэксуальным дамаганнем. Напішыце іх на паперы і замацуйце побач з камп'ютарам.**

2 Распытайце дзіця пра яго «віртуальных сяброў», пацікаўцеся, для чаго ён выкарыстоўвае інтэрнэт.

3 **Патлумачце дзіцяці, што нельга высылаць віртуальным знаёмым свае фотаздымкі і асабістую інфармацыю.**

4 Устанавіце камп'ютар у месцы, даступным для ўсіх членаў сям'і. Гэта значна спросціць кантроль за яго выкарыстаннем.

5 **Праглядайце інфармацыю, якая ўтрымліваецца ў камп'ютары дзіцяці. Але не рабіце гэта без прысутнасці сына або дачкі, бо так вы рызыкуеце страціць іх давер, а, значыць, і магчымасць аказаць дапамогу, калі тая ім сапраўды спатрэбіцца.**

6 Устанаўлівайце праграмы, якія спыняюць доступ да сайтаў эратычнага і парнаграфічнага зместу.

7 **Будзьце сябрам свайму дзіцяці, цікаўцеся яго захапленнямі і абмяркоўвайце ўсе праблемы, якія ўзнікаюць.**

8 Патлумачце дзіцяці, што ўсе правілы бяспечных паводзін у інтэрнэце застаюцца ў сіле і тады, калі яно карыстаецца інтэрнэтам за межамі дома, напрыклад, у інтэрнэт-кавярні, у школьным камп'ютарным класе ці ў сяброў.

Ідэі маладых

УСЁ — У СПРАВУ І НА КАРЫСЦЬ!

Збор арыгінальных моладзевых ідэй у рамках праекта БРСМ «100 ідэй для Беларусі» працягваецца.

Крысціна Пічугіна, якая вучыцца ў гімназіі №1 Жодзіна, вырашыла заявіць пра сябе адразу двума праектамі. Адзін з іх прысвечаны такой перспектыўнай біяэнергетычнай культуры, як тапінамбур. Вывучэннем расліны дзяўчына займалася на працягу двух гадоў.

Тапінамбур (земляная груша) — эканамічна выгадная расліна. Патрабуе мінімум вільгаці і сонечнага святла, а паўторная пасадка не патрабуецца на працягу 8-10 гадоў. Гэтая культура мае шматлікія кірункі практычнага выкарыстання. Па-першае, тапінамбур можа быць карысны і як зялёны корм у перыяд ранняга цвіцення, і ў выглядзе сіласу, ды і клубням знойдзецца прымяненне. Падчас лабараторных даследаванняў было ўстаноўлена, што гэтая нетрадыцыйная сыравіна валодае пэўнымі перавагамі ў параўнанні з іншымі кармавымі культурамі. Напрыклад, адзін кілаграм зялёнай масы і клубняў тапінамбуру змяшчае 4-6 МДж абменнай энергіі.

Летась гімназістка прадстаўляла сваю працу на міжнароднай выставе даследчыцкіх праектаў у Стамбуле, дзе атрымала галоўны прыз у намінацыі «За цікавую ідэю і практычную значнасць працы».

Па-другое, расліна можа выкарыстоўвацца ў якасці альтэрнатыўнага віду паліва. Так, з яе зялёнай масы можна вырабляць брыкет і здабываць біягаз. Колькасць энергіі, якая выдзяляецца брыкетам з лісця і сцяблін расліны, — 15,3-16,6 МДж на 1 кг. Пробныя брыкецікі, зробленыя сваімі рукамі, Крысціна прэзентавала ўжо не толькі ў Беларусі, але і за мяжой. Так, летась гімназістка прадстаўляла сваю працу на міжнароднай выставе даследчыцкіх праектаў у Стамбуле, дзе атрымала галоўны прыз у намінацыі «За цікавую ідэю і практычную значнасць працы».

— Праект выклікаў цікавасць на конкурсе. Зараз жа вельмі актуальная тэма пошуку альтэрнатыўных крыніц энергіі, таму на нас звярнулі ўвагу, — дзеліцца Крысціна. — Хочацца спадзявацца, што і ў Беларусі знойдуцца ахвотныя, каб заняцца прамысловым вырошчваннем гэтай культуры, бо яе перавагі — відавочныя.

Ідэя другога праекта жодзінскай гімназісткі, які таксама мае практычны патэнцыял, нарадзілася пасля экскурсіі на Слонімскі кардонна-папяровы завод «Альберцін» і прадпрыемства Smurfit Kappa ў Галандыі. Там дзяўчына даведалася, што існуе тэхналогія па раздзяленні абгорткі «тэтра-пак». Так і з'явіўся праект «Другое жыццё абгорткі Tetra Pak»

У Беларусі сёння «тэтра-пак» не перапрацоўваецца, а пасля выкарыстання проста пераўтвараецца ў смецце. А між тым абгортка, якая на 75% складаецца з высакаякаснага кардону, на 20% з поліэтылену і на 5% з алюмінію, можа падлягаць паўторнай перапрацоўцы. Юная даследчыца, прапануючы выкарыстоўваць «тэтра-пак» з карысцю, нават распрацавала мадэль кантэйнера для яе збору. Пасля раздзялення абгорткі на поліэтылен, цэлюлозу і алюміній кожнаму з гэтых матэрыялаў, сцвярджае дзяўчынка, знойдзецца сваё прымяненне. Цэлюлоза зноў пойдзе на вытворчасць кардону. Поліэтылен і алюміній — для прэсаваных панэляў будаўнічых матэрыялаў. Таксама спалучэнне палімераў з алюмініем можна выкарыстоўваць і для выпрацоўкі энергіі. Як бачым, нічога лішняга не застаецца...

Алена ДРАПКО.

Асновы эканомікі

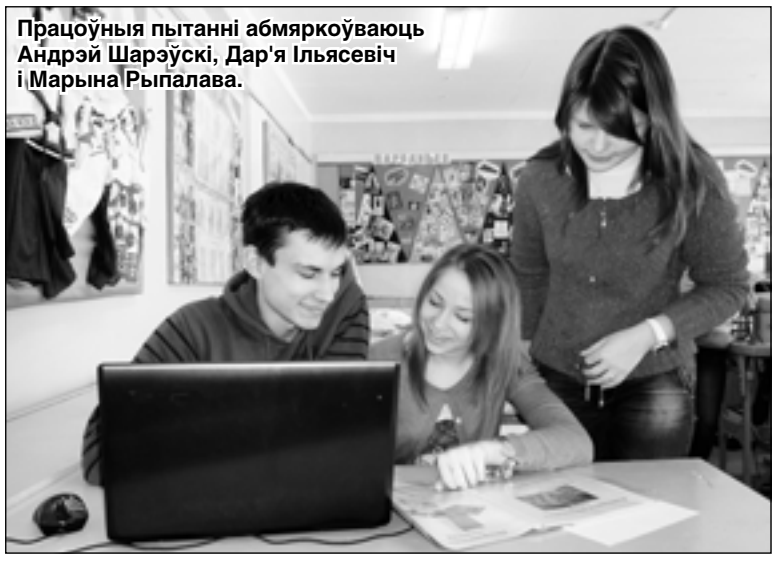
Працоўныя пытанні абмяркоўваюць Андрэй Шарэўскі, Дар'я Ільясевіч і Марына Рыпалава.

ЗАРАБЛЯЦЬ ГРОШЫ ВУЧЫЦЬ... ШКОЛА

Дзень, калі падлетак зарабіў першы ў сваім жыцці «рубель», запамінаецца назаўсёды. Аднак кудысьці ўладкавацца 14-гадоваму школьніку даволі складана. Працаваць ён павінен не больш за чатыры з паловай гадзіны, а аплата павінна налічвацца яму ў поўным аб'ёме. Ды нават калі работа і знойдзецца, дзе ж знайсці час на выкананне хатніх заданняў? На Міншчыне вырашылі пайсці іншым шляхам: у звычайных сярэдніх школах пачалі ствараць бізнэс-кампаніі. Старшакласнікі вырабляюць прадукцыю, прадаюць яе і атрымліваюць за гэта грошы — зусім як у дарослым жыцці. Журналіст «Чырвонкі» зазірнуў у бізнэс-кампанію «Крыніца», якая працуе ў сярэдняй школе № 4 горада Дзяржынска.

— Зараз на Дзяржыншчыне працуюць 18 школьных бізнэс-кампаній, дванаццаць з іх атрымалі падтрымку на ўзроўні раёна. Амаль усім у такіх арганізацыях распараджаюцца падлеткі. Дарослыя ж толькі назіраюць за працэсам і ўмешваюцца ў яго выключна тады, калі ў гэтым узнікае патрэба. У нейкай ступені работу бізнэс-кампаніі можна лічыць сучаснай эканамічнай гульнёй, у якой ёсць і бонусы для яе ўдзельнікаў, — мяркуе начальнік аддзела адукацыі Дзяржынскага райвыканкама Вацлаў Матусевіч. — Яны не толькі атрымліваюць грошы за прададзеныя вырабы, але і набываюць першы досвед работы ў сучасных эканамічных умовах.

Праца бізнэс-кампаніі прыносіць плён не толькі дзецям, але і самой навучальнай установе: школа ці гімназія атрымлівае грошы ад пазабюджэтнай дзейнасці. Гэтай думкі прытрымліваецца і дырэктар сярэдняй школы № 4 Дзяржынска Зінаіда Федаровіч:

— Ідэя стварыць бізнэс-кампанію ў школе з'явілася яшчэ пазалетась. Але перш чым заняцца новай справай, мы вывучалі вопыт школ-першапраходцаў. Пасля трэба было знайсці настаўніка-энтузіяста, які б пагадзіўся кіраваць арганізацыяй. Ім стала выкладчыца матэматыкі Наталля Прыкота.

Ніякія глабальныя мэты перад сабой «Крыніца» не ставіць. Перш за ўсё трэба навучыць школьнікаў асновам эканомікі. Трэба, каб юнак або дзяўчына непасрэдна ўбачылі на практыцы, што і як працуе.

Структура бізнэс-кампаніі — простая. На яе чале стаіць штаб з трох адзінаццацікласнікаў, які займаецца перш за ўсё арганізацыйнымі пытаннямі. Пасля мы набралі 9 швей з ліку школьніц і заключылі з імі працоўныя дагаворы. Пры гэтым выконваліся тры ўмовы — узрост не менш за 14 гадоў (згодна з Працоўным кодэксам), пісьмовая згода бацькоў і жаданне дзяўчыны працаваць. Знаходзяцца ў майстэрні яны пераважна па суботах, не больш за чатыры гадзіны.

Першым сур'ёзным выпрабаваннем стаў заказ ад мясцовага Цэнтра развіцця дзіцяці на пашыў пасцельнай бялізны. Са школьнай майстэрні выйшлі 498 камплектаў — падкоўдранікі, прасціны, навалачкі... І ніводны не быў забракаваны.

Кіруе «Крыніцай» вучаніца 9 «Б» Алёна Дубінец. Ёй дапамагае менеджар па вытворчасці Марына Рыпалава. Яна адказвае за ахову працы і якасць прадукцыі. Менеджар па інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогіях Андрэй Шыраўскі — адзіны хлопец у арганізацыі. Ён займаецца ўсім тым, што так ці інакш звязана з выкарыстаннем камп'ютара.

Васьмікласніца Аліна Нупрык шые падкоўдранік.

Па выніках працы складаецца адпаведны акт, і ўжо школьная бухгалтэрыя налічвае маладым работнікам грошы. Форма аплаты — здзельная. Зразумела, што аб мільённых сумах гаворка не ідзе. Але на кішэнныя выдаткі зарабіць можна з ліхвой.

Спецыялізацыя кампаніі вызначалася, зыходзячы з таго, што ў школе ёсць добрая швачная майстэрня. Вядома, яна патрабуе мадэрнізацыі, на што і будзе выдаткавана частка прыбытку.

— Трэба было вывучаць амаль усё з нуля, ісці метадам спроб і памылак, — прыгадвае Наталля Прыкота. — Нават калі распрацоўвалі бізнэс-план, змарнавалі шмат сіл і часу. Спачатку настаўніку давялося вывучаць усю патрэбную інфармацыю, а пасля тлумачыць яе дзецям.

Спецыфіка «Крыніцы» ў тым, што яна працуе толькі па папярэдніх заказах. І першым сур'ёзным выпрабаваннем стаў заказ ад мясцовага Цэнтра развіцця дзіцяці на пашыў пасцельнай бялізны. Са школьнай майстэрні выйшлі 498 камплектаў — падкоўдранікі, прасціны, навалачкі... І ніводны не быў забракаваны. Зараз жа неабходна абнавіць бялізну ў групах падоўжанага дня ў самой школе, чым і зоймуцца работнікі «Крыніцы». Але працу тармозіць тое, што пакуль не да канца адпрацавана нарматыўная база, якая датычыцца менавіта школьных бізнэс-кампаній.

Пасцельную бялізну больш не шые ніводная школьная бізнэс-кампанія ў раёне. Канкурэнты для «Крыніцы» — Дзяржынская швачная фабрыка і Камбінат надомнай працы... Але ж гэта і зусім іншы ўзровень!

Валяр'ян ШКЛЕННІК, фота аўтара.
Мінск — Дзяржынск.

Дарослае жыццё

МАЛАДЫМ СПЕЦЫЯЛІСТАМ — УСЕ ЎМОВЫ

І тады размеркаванне будзе «мёдам намазанае»

Для некаторых учарашніх студэнтаў размеркаванне — не самая прыемная працэдура. Пашанцуе, калі размяркуюць у горад. А вось адпрацоўка ў вёсцы для многіх гучыць як прысуд.
Але толькі не для дзяўчат, якіх пасля заканчэння навучальных установ накіравалі ў Мажэйкава — аграгарадок, які знаходзіцца недалёка ад Ліды. «Намазанае» гэтае месца мёдам ці не, але дзяўчаты з задавальненнем тут жывуць і працуюць, нягледзячы нават на тое, што «бясконцыя» два гады ўжо даўно прайшлі.

На новым месцы — як у «сваёй талерцы»

Анастасія Чарняўская працуе майстрам змены брадзільных вытворчасцяў на лікёра-гарэлачным заводзе «Мажэйкава», вядомым і па-за межамі рэгіёна. Сюды дзяўчына трапіла пасля заканчэння Маладзечанскага дзяржаўнага політэхнічнага каледжа, дзе вучылася па спецыяльнасці «тэхнік-тэхнолаг».

Адпрацаваўшы патрэбныя два гады, Насця не палічыла патрэбным шукаць іншае месца працы. Добрыя жыллёвыя ўмовы, годны заробак — навошта шукаць нешта іншае? Тым больш што за чатыры гады жыцця ў Мажэйкаве дзяўчына стала амаль сваёй: наладзіла добрыя кантакты са старэйшымі калегамі, пазнаёмілася з мясцовымі жыхарамі. З'явіліся тут у яе і сябры.

— Асаблівасці жыцця ў сельскай мясцовасці мне былі вельмі добра знаёмыя, — расказвае Насця ЧАРНЯЎСКАЯ. — Я сама нарадзілася ў вёсцы, што ў Астравецкім раёне, дзе жыла разам з бацькамі ажно да паступлення ў каледж. Шчыра кажучы, мая малая радзіма значна меншая па памерах за Мажэйкава. Таму да інфраструктуры з адной харчовай і адной прамтаварнай крамамі, адной аптэкай і адным пунктам сувязі мне не прывыкаць.

Не ўзнікла складанасцяў у дзяўчыны і з жыллёвым пытаннем. Адзіны ў аграгарадку інтэрнат, прызначаны якраз для маладых спецыялістаў, знешне нічым не вылучаўся: звычайная двухпавярховая пабудова. Толькі замест няўтульнага інтэрнацкага памяшкання на некалькі чалавек Насцю чакаў асабісты вялікі пакой з «еўрарамонтам». Пагадзіцеся, нядрэнныя ўмовы для маладога спецыяліста! Асабліва, калі ён прыехаў не адзін, а ў кампаніі з дзвюма аднакурсніцамі, з якімі не адзін год сябруе.

Адна з іх і сёння разам з калегай-сяброўкай працуе на заводзе, толькі ўжо не жыве па-суседстве: свая сям'я. А Насця замуж не спяшаецца, кажа, што ў яе ўсё яшчэ наперадзе.

— Не ў гэтым справа: вясковы ці гарадскі, — прызнаецца яна. — Многія мясцовыя хлопцы мне сталі сябрамі, з якімі мы весела бавім час. Магчыма, яны ў чымсьці нават пераўзыходзяць гарадскіх юнакоў. Толькі я не стаўлю перад сабой мэту знайсці сярод іх жаніха.

Марыя Янцэвіч.

— А бавіць час вясковая моладзь так, як і гарадская: адна забава — інтэрнэт, — упэўнена Насця. — Вядома, мы не заўсёды сядзім у чатырох сценах. Часта сустракаемся, гутарым. Калі захочам павячэраць у кавярні ці пагуляць у більярд — няма ніякай праблемы: селі ў машыну — і праз 30 хвілін мы ў Лідзе. Летам ходзім купацца на рэчку, у лесе смажым шашлыкі... Тады, наадварот, гарадскія сябры едуць да нас у вёску.

Праўда, як і для ўсіх занятых людзей (няважна, дзе яны жывуць) адпачынак для Насці — раскоша. Пасля 12-гадзіннай змены дзяўчыне перш за ўсё хочацца паспаць, а пасля сну трэба прыгатаваць ежу да наступнай змены. Аднак да працоўнага рэжыму «два дні праз два дні» дзяўчына ўжо прызвычаілася. Прычым у больш-менш вольны час яна паспявае яшчэ пісаць кантрольныя і курсавыя работы: атрымлівае вышэйшую адукацыю ў Магілёўскім дзяржаўным універсітэце харчавання.

У вёсцы — і кашалёк паўнейшы?

Там жа завочна вучыцца і яе суседка па інтэрнаце Марыя Янцэвіч. Яна, як і Насця, прыехала ў Мажэйкава на працу на той жа лікёра-гарэлачны завод па размеркаванні таксама пасля заканчэння Маладзечанскага дзяржаўнага політэхнічнага каледжа. І таксама, адпрацаваўшы два гады, вырашыла застацца ў вёсцы.

Калі шчыра, па першым часе для Машы незвычайным было хадзіць заўсёды ў адну і тую ж краму і, калі пашанцуе, купляць усё тое, што і ў горадзе, толькі трохі даражэй. Пасля дзяўчына знайшла плюсы і ў гэтым:

— У горадзе, бывае, трэба патраціць амаль палову дня, каб схадзіць у краму і нешта купіць. Памяць дыктуе, што і дзе нешта танней набыць. А тут пайшоў, напрыклад, па каўбасу — ты яе і купіш, бо іншых спакусаў няма. Таму ў вёсцы і кашалёк не так хутка пусцее, як у горадзе.

Насця Чарняўская.

Праўда, апранацца Марыя ездзіць усё ж туды, бо тое, што прадаецца ў мясцовай краме, маладой дзяўчыне купляць не хочацца. А ва ўсім іншым у вёсцы ўмовы не горшыя, чым у горадзе. І самае цікавае, што так лічыць дзяўчына, якая ніколі дагэтуль не жыла ў сельскай мясцовасці! Яна родам з Ліды, да якой ад Мажэйкава рукой падаць. І нягледзячы на тое, што ў Лідзе ёсць кватэра, знайшлася б і праца (ёй былі прапановы ўладкавацца на адным з вядомых прадпрыемстваў у горадзе), дзяўчына вельмі задаволена ўмовамі працы, жылля і, што мае вялікае значэнне, заробкам.

Толькі, як звычайна, ёсць адно «але». У маладога спецыяліста ёсць жаніх, які жыве ў Лідзе. Здавалася б, чым не стымул, каб пераехаць?

— Калі хочацца пабачыцца, ён на машыне «далятае» да мяне за 20 хвілін. Бывае, што, жывучы ў адным горадзе, за такі час адно да аднаго не даедзеш! Ды і я ў выхадныя наведваю сваю малую радзіму. Так што вялікай праблемы я тут не бачу, — кажа Марыя.

...Напэўна, сапраўды, Мажэйкава — адзін з тых аграгарадкоў, дзе для замацавання маладых спецыялістаў створаны ўсе ўмовы. Як прызналіся дзяўчаты, для іх асабліва важна, што кіраўніцтва прадпрыемства, дзе яны працуюць, двойчы на год адпускае іх на сесію, якую яшчэ і аплачвае!

Вераніка КАНЮТА.

ЧЫРВОНКА
Чырвоная змена
21 03 2013 г.

«Я БЫЛА ДЗІЦЕМ, КАЛІ ПАЧАЛОСЯ ДАРОСЛАЕ ЖЫЦЦЁ...»

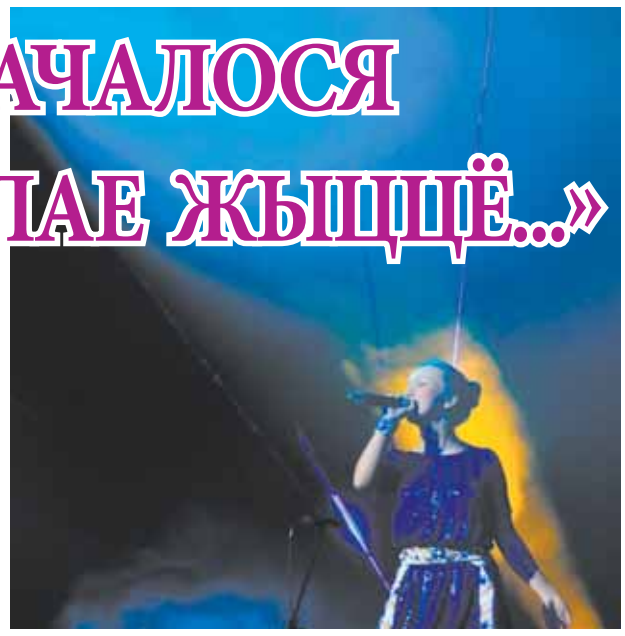

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— Але ж часам складваецца ўражанне, што многія поп-выканаўцы мала чым адрозніваюцца...

— Я не хацела б каментаваць чужую працу. Пра нашых артыстаў не магу нічога сказаць, бо для мяне яны — вялікая сям'я, з якой я выступала не ў адным канцэрце. І мне складана аб'ектыўна ацэньваць некага з пункту гледжання звычайнага слухача. Я проста ведаю, як і чым жывуць гэтыя людзі. Пра сябе магу сказаць, што я яшчэ ў пошуку свайго гучання, але ўсё тое, што спявала і спяваю, намагаюся рабіць максімальна на высокім узроўні. У кожнай песні ёсць свая гісторыя ўзнікнення і сваё прызначэнне. Калі нешта не падабаецца, то ніхто не прымушае слухаць. Музыка — гэта мастацтва, дзе кожны сам выбірае шлях.

— Ведаю, што вы даяце майстар-класы для дзяцей. Якія ўражанні ад сустрэч з юнымі талентамі?

— Працую з дзецьмі ў студыі «Наталі» Наталлі Скопец. І на майстар-класы трапляю. Мяне запрашаюць, бо я — дзіця, якое рана пасталела. Давялося многае паспрабаваць, таму я магу падзяліцца сваім вопытам. Новае пакаленне — гэта проста нешта! Яны ўсё ўбіраюць, як губка. Яны маюць вялікі патэнцыял, які вельмі прыемна і адначасова страшна адкрываць, не ўсе дарослыя маюць тое, што ёсць у гэтых дзяцей. У іх сфарміравана ўласнае бачанне таго, што ім падабаецца, а што не.

— Выкладчык — вельмі важны чалавек у станаўленні маладога таленту...

— Выкладчык вельмі многае вырашае ў жыцці любога дзіцяці. Быць настаўнікам — гэта вялікая адказнасць і праца. Вядома, прафесійным выкладчыкам мяне назваць нельга, бо я сама знаходжуся ў працэсе навучання па гэтай спецыяльнасці, таму, напэўна, у першую чаргу магу даць парады на эмацыянальным і псіхалагічным узроўні, падштурхнуць да розных эксперыментаў. Гэта як вырошчванне кветкі: як паставіш апору, такую форму і будзе мець расліна. З таленту можна ляпіць, але варта ведаць меру, патэнцыял. Важна лічыцца з жаданнямі і пунктам гледжання дзіцяці. Знайсці свайго настаўніка — палова поспеху, нават больш.

— Раскажыце, як вам працуецца побач з сястрой. У спрэчках нараджаецца творчасць?

— Яна таленавітая. Займалася танцамі, потым вучылася на журналіста, а зараз рэалізуе сябе яшчэ і як мадэльер — вельмі паспяхова. І займаецца маімі справамі. У нас цікавае суіснаванне, бо яна перыядычна спрачаецца з маімі музычнымі густамі, а я ў сваю чаргу — з яе стылёвымі. Рознага кшталту непаразуменні і спрэчкі заканчваюцца фразамі: «Ну што? Як ты лічыш, можа гэта?». Без бласлаўлення адна адной справа ў нас не рухаецца.

— Тады са стылем усё зразумела. А як з доглядам сябе?

— Ніякіх дыет ніколі не прытрымлівалася. Але, як любая дзяўчына, заўсёды знайду, да чаго ў сабе прыдрацца. Безумоўна, прафесія патрабуе трымаць сябе ў форме. Калі хочаш добра выглядаць, трэба прыкласці намаганні. А ўвогуле, колькі людзей столькі і думак, не варта кідацца з крайнасці ў крайнасць, бо могуць быць розныя наступствы.

— Вы не толькі спяваеце, але яшчэ і жывапісам займаецеся...

— Я вельмі эмацыйны чалавек, а фарбы дапамагаюць знайсці выхад для эмоцый. Я пішу толькі тады, калі адбываецца нешта важнае ў маім жыцці ці калі ўзнікае цікавая ідэя. Для мяне мае значэнне сам працэс, а не вынік.

— Як вам удаецца сумяшчаць навучанне, канцэрты і свае захапленні?

— Я была дзіцем, калі пачалося дарослае жыццё — жыццё ў рытме конкурсаў і канцэртаў пад сафітамі. Я ўжо прывыкла да гэтага і думаю, што яшчэ так мала зрабіла...

— Поспех — гэта ўзровень, якому трэба адпавядаць. На шляху да яго чалавек фарміруецца, а часам і ламаецца...

— Сапраўды, многія рэчы ламаюць цябе маральна, асабліва тады, калі ты ствараеш нешта, дзелішся гэтым, а крытыка і водгукі не апраўдваюць тваіх спадзяванняў... Гэта раніць. Бывае, што людзі пасля гэтага наогул сыходзяць у іншыя сферы дзейнасці. Немагчыма дасягнуць поспеху, калі ты адзін. Заўсёды ёсць людзі, дзякуючы якім мы рухаемся. Важна, каб былі тыя, з кім можаш раздзяліць радасць і гора, узлёты і падзенні.

— У вашых песнях ярка гучыць тэма кахання. Быць шчырай вам дапамагае ўласны вопыт?

— Так, тое што ў маіх песнях — з асабіста перажытых сітуацый. Каб нешта патлумачыць і расказаць, адным патрэбна слова, другім — погляды і жэсты. У маім выпадку я раблю гэта праз песні. І мне здаецца, што так атрымліваецца больш пранікнёна.

— А ёсць уяўленне пра тое, якой павінна быць другая палавінка?

— Адназначна чалавек павінен быць апорай і падтрымкай, бо не кожны здольны зразумець і прыняць мой стыль жыцця. Спачатку гэта можа выклікаць інтарэс, але рана ці позна вяртанне дадому ў позні час сутак, бясконцыя пераезды згасяць і інтарэс, і адносіны. Зразумела, мужчына павінен быць мужчынам. Для мяне важна адчуваць свабоду і разняволенасць, знаходзячыся побач з ім. Не толькі таму, што жывеш з ім у адной кватэры і ў вас зубныя шчоткі ў адной шклянцы стаяць, а яшчэ і таму, што вас яднаюць «фішкі» і ўспаміны, вядомыя толькі вам.

— Вам уласціва будаваць планы, ці вы жывяце сённяшнім днём?

— Год таму я магла б вас запэўніць, што жыву толькі сённяшнім днём. Але ў кожнага, мабыць, настае час, калі пачынаеш думаць: трэба будаваць глабальна і надоўга, выходзіць на новы ўзровень сваёй творчасці. Няхай на пяць гадоў наперад маё жыццё не запланавана, але за гэты год шмат што хочацца зрабіць.

Алена ДРАПКО.
Фота з архіва Вольгі САЦЮК.

Гэта сур'ёзна

ГУЛЬНЮ — НА СТОЛ!

Якія гульні сёння найбольш папулярныя? Якія навінкі з'явіліся за апошні час? Як і чым жыве беларуская супольнасць аматараў настольных гульняў? Пра гэта можна было даведацца падчас X Рэспубліканскага фестывалю настольных гульняў «Юнікон», які прайшоў нядаўна ў Мінску.

НЕ ДЗЕЛЯ КАРЫСЦІ

Клуб настольных гульняў «Кронверк» — старэйшы і буйнейшы ў Беларусі. Яго кіраўнік Андрэй Акушка нават не бярэцца падлічыць колькасць удзельнікаў, якая пастаянна расце. Сюды прыходзяць самыя розныя людзі, узрост якіх пачынаецца ад дзесяці гадоў. Але ў сярэднім членам клуба 20-22 гады. Аб'ядноўваюць гэтых людзей не толькі настольныя гульні. Клуб жыве, як вялікая дружная сям'я, трапіць у якую можа любы ахвотны. Нават калі вы не ўмееце гуляць, вас навучаць.

Сам Андрэй Анатольевіч мае ў гэтай справе вялікі стаж — займаецца настольнымі гульнямі з 1996 года. Калісьці яму вельмі хацелася, каб у Беларусі з'явіўся такі клуб. І аднойчы зразумеў: сам не зробіш — ніхто не зробіць. У 2002 годзе разам з камандай аднадумцаў Андрэй Акушка звярнуўся ў Мінскі дзяржаўны палац дзяцей і моладзі, і з тых часоў клуб «Кронверк» мае тут свой пакой № 517. І хоць гэты занятак не прыносіць грошай, затое колькі прыносіць задавальнення!

— Першы час было даволі сумна, — прыгадвае Андрэй Акушка. — Мы мелі тады толькі дзве гульні — «Эпоху бітваў» і «Каланізатараў». На выставе вы можаце пабачыць 40-50 розных гульняў, а ў нашым кабінеце іх у два разы больш.

КАЛІ ВОЧЫ РАЗБЯГАЮЦЦА

«З часам у нас з'явілася патрэба ў мерапрыемствах, якія выходзілі б за межы аднаго кабінета. Спачатку такімі мерапрыемствамі сталі семінары для аматараў настольных гульняў. А ў 2003 годзе мы правялі першы фестываль. Тады за два дні яго наведала 150 чалавек». Кіраўнік клуба кажа, што зараз у час «пік» на фестывалі такая колькасць людзей можа гуляць адначасова, а за два дні імпрэзу наведваюць 600-800 чалавек.

...Я прагульваюся паміж паўсотні сталоў, большасць з якіх ужо занятая азартнымі гульцамі. Тут і картачныя гульні, і настольныя. Забаву на свой густ можа знайсці і дзіця, і малады чалавек, і жанчына, і дарослы мужчына. Ёсць тут як зусім простыя гульні, так бы мовіць, для пачаткоўцаў, так і цэлыя стратэгічныя ваенныя ландшафты, раскінутыя на некалькі сталоў, на якіх размяшчаюцца макеты будынкаў і баявой тэхнікі. Наведнікі снуюць паміж сталамі і прыглядаюцца, у што б такое пагуляць. Сярод іх даволі цяжка вызначыць «партрэт аматара настольных гульняў». Кантынгент розны: у асноўным гэта моладзь ад 18 да 30 гадоў, але таксама даволі шмат мужчын старэйшага ўзросту і маладых бацькоў з дзецьмі.

Сярод іх даволі цяжка вызначыць «партрэт аматара настольных гульняў». Кантынгент розны: у асноўным гэта моладзь ад 18 да 30 гадоў, але таксама даволі шмат мужчын старэйшага ўзросту і маладых бацькоў з дзецьмі.

— Гэта адзін з найбуйнейшых фестываляў на постсавецкай прасторы, — распавядае Андрэй Акушка. — У Расіі толькі адзін з маскоўскіх фэстаў можа з намі параўнацца. Ва Украіне, краінах Балтыі, Сярэдняй Азіі нічога падобнага ўвогуле не праводзіцца.

Ужо каторы год запар мерапрыемства праходзіць у рэспубліканскім, а па сутнасці, у міжнародным фармаце: сярод гасцей — ігракі і распрацоўшчыкі з Расіі і Украіны, летась таксама былі літоўцы. Замежнікі (у прыватнасці, расійскае некамерцыйнае партнёрства «Акадэмія гульняў») дапамагаюць арганізоўваць фестываль, дасылаюць гульні ў падарунак, а таксама дэманструюць навінкі, выпушчаныя за апошні год. Тое самае робіць і беларускі бок, калі выязджае на замежныя форумы. Карацей, супрацоўніцтва ў аматараў гульняў зусім не «цацачнае».

Павел Курганаў тлумачыць правілы сваёй гульні.

ЯК Я МАНАХА РАТАВАЛА

Усё, што адбываецца тут, мае адну мэту — аб'яднаць людзей, апантаных гульнямі.

— Раз на год мы даём пляцоўку, каб людзі сабраліся і пагулялі ўсе разам. Калі ў кагосьці дома ёсць гульня, якой няма ў нас, ён можа яе прынесці і прадэманстраваць, — кажа Андрэй Акушка.

«Можа, вы хочаце пагуляць?» — звяртаецца да мяне даволі малады, але сівавалосы мужчына. Прыйсці на фестываль гульняў і не пагуляць — злачынства, і я з гатоўнасцю адказваю: «Хачу, толькі не ўмею. Навучыце?» Той згаджаецца.

Майго новага знаёмага завуць Павел Курганаў. Ён каля сямі гадоў займаецца настольнымі гульнямі. Прыйшоў на фестываль, каб паказаць сваю гульню, якую прывёз з Нямеччыны і якой няма амаль ні ў кога ў Беларусі.

Гульня называецца «Імя ружы» — па матывах аднайменнага рамана Умберта Эка. Кожны з удзельнікаў атрымлівае карту з выявай манаха, за якога будзе «хварэць», пры гэтым рабіць хады можна любымі манахамі. На працягу гульні мы павінны па магчымасці ратаваць свайго манаха (зрэшты, для гэтага яго можна падстаўляць пад «падазрэнні»), але ніхто не павінен здагадацца, што гэта за манах. У канцы фігурка, супраць якой набярэцца найбольш «улік», трапляе пад суд інквізіцыі. Шчыра кажучы, спачатку даволі складана разабрацца, што да чаго, і запомніць усе правілы ды акалічнасці. Але ў выніку я захапляюся, пачынаю прадумваць варыянты хадоў. Мне выпадае карта з аранжавым манахам, і, напэўна, навічкам шанцуе — мая фігурка не трапляе ў вогнішча інквізіцыі. Цікава, што ніводзін з партнёраў па гульні не здагадаўся, што мой манах — аранжавы, затое большасць чамусьці вырашыла, што я «хварэю» за шэрага манаха. У выніку самым «падазроным» аказваецца чырвоны манах, які «належыць» сівавалосаму мужчыне ў акулярах.

...На фестывалі праходзяць турніры па картачных, ваенных і настольных гульнях, прычым, у розных фарматах. Некаторыя вызначаюцца так званым «топам», калі спачатку гуляюць усе, а пасля застаюцца толькі лепшыя ігракі. Ёсць і «асабісты» залік: тых, хто перамагае ў большай колькасці гульняў, абвяшчаюць пераможцамі. У спаборніцтвах можа ўдзельнічаць любы ахвотны, для гэтага трэба толькі папярэдне зарэгістравацца ў арганізатараў.

...Падчас спаборніцтваў удзельнікі забываюцца на ўсё, для іх існуе толькі гульня. І яшчэ — жаданне стаць лепшым.

Дзіяна СЕРАДЗЮК.
Фота аўтара.

Тут сціраюцца межы

ПА ДОБРЫ НАСТРОЙ У... «АНТЫКАВЯРНЮ»

У кожным горадзе ёсць месцы са сваёй адмысловай атмасферай. З часам яны становяцца культавымі. Пра іх звычайна прынята распавядаць сябрам за кубкам гарбаты: «А памятаеш, як узімку мы забягалі грэцца ў кавярню на «Дынама»?» ці «Які круты канцэрт быў на тыдні ў «Графіці»!». Такую славу можа займець і антыкавярня «Дом Фішара», якая адчынілася ў сталіцы непадалёку ад парку Чалюскінцаў.

Свабодная прастора

Рэстаратары па ўсім свеце даўно эксперыментуюць з сістэмай аплаты за свае паслугі. Напрыклад, у Вене ёсць кавярня, дзе наведнікі могуць заказаць колькі заўгодна страў з меню і заплаціць за іх, колькі палічаць неабходным. А ў лонданскай кавярні «Sew Over It» можна нават навучыцца... шыць. Наведніцам прапануюць гарбату, каву і кексы ў неабмежаванай колькасці, а таксама швейную машынку і кансультанта па шыцці. Аплата пагадзінная — 5 фунтаў за 60 хвілін.

Ідэя антыкавярняў зарадзілася ў Маскве, дзе ў 2010 годзе малады пісьменнік Іван Міцін адкрыў незвычайнае месца — «Дом на дрэве». Тут кожны мог выпіць гарбаты і прасядзець увесь дзень з кніжкай, а на выхадзе пакінуць суму, якую не шкада. Аднак хтосьці пакідаў 100-200 рублёў, а хтосьці — толькі 10. Таму з цягам часу цяжка стала плаціць за арэнду, і пісьменнік увёў фіксаваную сістэму аплаты: хвіліна — рубель. Так пачыналася гісторыя сеткі кавярняў «Цыферблат», якія зараз можна знайсці ў Маскве, Санкт-Пецярбургу, Кіеве, Адэсе і іншых гарадах.

Міцін стаў называць сваё месца «свабоднай прастораі». А тэрмін «антыкавярня» з'явіўся пазней, яго прыдумалі канкурэнты «Цыферблата».

Фотаздымкі Надзеі БУЖАН.

Хто ў доме гаспадар?!

Першая мінская антыкавярня, дарэчы, таксама ўжо паспела змяніць назву. Спачатку месца называлася «Гадзіннік Фішара» — у шахматах гэта спецыяльны таймер, які дазваляе ўдзельніку назапашваць секунды за кожны зроблены ход. Але, мусіць, заснавальнікі захацелі змясціць акцэнт на атмасферу гэтага месца, дзе кожны зможа адчуць сябе як дома. Знайшлі каларытную ляльку — старога, якога маглі званаць Фішар, і вырашылі, што гэта і ёсць гаспадар дома.

Зараз «Дом Фішара» складаецца з асноўнай залы, двух пакойчыкаў для невялікіх кампаній, гульнявой з прыстаўкай X-box і ўтульнай кухні, дзе кожны сам сабе гаспадар. Гарбата на любы густ, кава, разнастайныя прысмакі (ліманд, імбір, мёд) і, безумоўна, салодкае — печыва, вафлі, зефір, дбайна раскладзеныя адміністратарамі па хрустальных вазачках. І, як прадугледжвае фармат месца, ніякіх абмежаванняў на пачастункі!

На стэлажах шмат настольных гульняў — ад любімага многімі «Тэтрыса» да моднай «Манаполіі». Гульнятэка «Дома Фішара», дарэчы, карыстаецца асаблівай папулярнасцю.

Дарэчы, сюды дазваляецца прыходзіць з уласнай ежай і напоямі, пад забаронай толькі алкаголь. Таксама нельга курыць.

Крэатыў вітаецца!

На пытанне, у чым спецыфіка падобных месцаў, адміністратары мінскай антыкавярні адказваюць: «Гэта месца для творчасці! Для любой яе праявы. Сюды можна прыйсці пачытаць ці самому нешта папісаць. Нароўні са звычайнымі наведнікамі да нас заходзяць маладыя паэты, мастакі і музыканты. Ім тут утульна, кажуць, што сама атмасфера спрыяе творчасці».

Атмасфера тут і сапраўды незвычайная. Столькі артыфактаў у адным месцы я не бачыла нідзе! Пласцінкі з музыкай 80-х, кнігі, часопісы, лялькі, розныя статуэткі, амаль што рарытэтныя падсвечнікі і люстэркі... На стэлажах шмат настольных гульняў — ад любімага многімі «Тэтрыса» да моднай «Манаполіі». Гульнятэка «Дома Фішара», дарэчы, карыстаецца асаблівай папулярнасцю.

На ўваходзе ў асноўную залу стаіць шафа для буккросінгу — абмену кнігамі. Любы наведнік антыкавярні можа пазычыць выданне, якое яго зацікавіла, ці пакінуць сваю любімую кніжку, якой хоча падзяліцца з іншымі. А для аматараў памаляваць ёсць спецыяльная сценка, адведзеная пад роспіс. Яна нагадвае школьную дошку, і крэйда — побач: бярэш каляровы кавалачак і малюеш, што душы заўгодна. Адміністратары сварыцца не будуць, праверана на сабе.:)

Зазірнем у афішу

Яшчэ антыкавярня — гэта выдатная пляцоўка для ўсялякіх вечарын і імпрэз. У афішы «Дома Фішара» ўжо ёсць некалькі пастаянных мерапрыемстваў. Напрыклад, кожную нядзелю тут праводзяцца «Хуткія сустрэчы» — гульня, падчас якой удзельнікам даецца па 5 хвілін для знаёмства з суседам па століку. Так за адзін вечар можна набыць некалькі новых сяброў. У нядзелю тут гуляюць у «Мафію». Для кінаманаў праводзяцца сумесныя прагляды цікавых фільмаў. А тыя, хто ў дзяцінстве захапляўся тэлеперадачай «Ачумелыя ручкі», могуць наведваць майстар-класы па арыгамі ці хэндмэйду.

У госці да Фішара часта прыходзяць цікавыя асобы — каўчсёрферы (вандроўнікі па абмене), прамоўтары, дызайнеры, якія дзеляцца з наведнікамі кавярні сваім вопытам. Дарэчы, на адным з такіх трэнінгаў, куды мяне запрасіла сяброўка, я і пазнаёмілася з гэтым цудоўным месцам. Калі я запытала, куды мы ідзём, прыяцелька адказала: «У месца, дзе сціраецца мяжа паміж сваім і чужым, дзе завесці знаёмства прасцей простага, дзе з плячэй спадае ўвесь паўсядзённы цяжар, і ты адчуваеш сябе свабодна». Адчуванне свабоды па тарыфе 300 рублёў — за хвіліну... Здаецца, нядорага.

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ.

У «ВАНІЛЬКІ» Я ПАЙДУ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Каб атрымаць тлумачэнне, у чым жа сутнасць «ванільнасці» і навошта ўвогуле гэта трэба, вырашыла звярнуцца па дапамогу да знаёмых падлетка. «Што ты, ніякая я не «ванілька», — адказвала суседка майго сябра. «Я нават і не ведаю, што гэта, таму нічога расказаць не змагу», — гэта ўжо шаснаццацігадовая стрыечная сястра, якая раз-пораз выкладвае ў сацыяльнай сетцы досыць «ванільныя» здымкі. Карацей, ці то з мяне ідэнтыфікатар «ванільнасці» дрэнны, ці то ў нас насамрэч бракуе такіх далікатных паненак, якія, акрамя знешніх атрыбутаў, яшчэ і «ванільнай» філасофіі жыцця прытрымліваюцца, але атрымаць колькі слоў пра жыццё-быццё ад айчыннай прадстаўніцы гэтай субкультуры не ўдалося. Выручылі «замежніцы». Карына Какушына і Анжаліка Свістун жывуць ва ўкраінскім горадзе Чырвонаармейску, вучацца ў школе. Дзяўчаты лічаць сябе сапраўднымі «ванількамі» і могуць патлумачыць усім, хто цікавіцца гэтым рухам, як апранацца, што слухаць і ў чым заключаецца «ванільны» сэнс жыцця. Дзяўчаты стварылі сваю суполку ў сацыяльнай сетцы, і цяпер іх парады чытаюць больш за 12 тысяч удзельнікаў.

— Ванількі любяць пастэльныя колеры: бэжавы, персікавы, ружовы. Абавязковая дэталь макіяжу — паболей светлага танальнага крэму. Любімая музыка — Morcheeba, Sade, Emily Wells, а з рускамоўных — Земфіра (самая крутая песня — «Неба Лондана»), Марсэль, Мачэтэ, Loc Dog. А таксама амерыканскі спявак Джасцін Бібер, — піша Анжаліка.

Мяркуючы па шматлікіх пытаннях, якія Карыне і Анжаліцы дасылаюць, «ванількамі» жадаюць стаць многія падлеткі. І нават непакоіцца, каб у іх усё было «па правілах».

«Я апранаюся, як «ванілька», слухаю рамантычную музыку, фатаграфуюся на вялікі прышпільны фоцік, але не слухаю Джасціна Бібера, п'ю какаву, не куру. Мне ж толькі 12 гадоў», — непакоіцца ўдзельніца суполкі Насця.

Ванількі любяць пастэльныя колеры: бэжавы, персікавы, ружовы. Абавязковая дэталь макіяжу — паболей светлага танальнага крэму. Любімая музыка — Morcheeba, Sade, Emily Wells, а з рускамоўных — Земфіра (самая крутая песня — «Неба Лондана»), Марсэль, Мачэтэ, Loc Dog. А таксама амерыканскі спявак Джасцін Бібер

Ёй тут жа адказваюць:

«Нічога страшнага. Гэта твая справа, слухаць Бібера ці не. Пачытай, што напісана вышэй. Там ёсць і іншая музыка, якая падыходзіць «ванількам».

Яшчэ дзяўчат цікавіць, у якім узросце можна далучыцца да субкультуры, ці можна замяніць танальнік пудрай і галоўнае — ці бываюць сярод «ванілек» хлопцы. Наконт апошніх «эксперты» Карына і Анжаліка ўпэўнена даюць станоўчы адказ, а заадно — колькі фотаздымкаў у якасці прыкладаў. На іх — хударлявыя хлопцы ў майках з яркімі прынтамі, у стыльных акулярах і з і пышнай прычоскай. Ці слухаюць яны, як і дзяўчаты, рамантычныя песні, ці сумуюць, седзячы на падаконніку з кубкам кавы і цыгарэтай і гледзячы на дождж, не ўдакладняецца. Усё ж «ванількі» — пераважна дзявочы рух.

Здавалася б, які мілы стыль жыцця... Але не ўсё так соладка ў «ванільным» свеце.

«Я вырашыла стаць «ванількай», — піша школьніца Дарына з горада Харкава. — Мама купіла мне вялікі фоцік, кашулю з брытанскім сцягам, джынсы (таксама са сцягам). Мама ведае, што я куру. Яна набывае для мяне цыгарэты з ванільным смакам. Нядаўна я купіла стыльныя акуляры. Яны мне пасуюць! Але ж у класе мяне ўсе перасталі любіць і паважаць. Толькі адна сяброўка разумее».

Але «ванількі» сваіх не кідаюць!

«Калі табе камфортна быць «ванількай», будзь ёй. Раскрывай сваю душу, — супакойвае дзяўчынку «ванільны» хлопец па імені Аляксандр. — Мне 22 гады, і мне камфортна ў такім вобразе. Да думкі шэрай масы не трэба прыслухоўвацца».

Аляксандр, дарэчы, аказаўся зусім не падобным да тых узораў хлопцаў-«ванілек», якія прапаноўвалі Карына і Анжаліка. Што ж, можа, «ванільнасць» заключаецца ў светапоглядзе?

Якраз яго асаблівасці і выклікаюць найбольш спрэчак:

«Ванілька» шмат чытае, а не сядзіць гадзінамі «УКантакце»... «Зборышча ідыётак, якія маральна дэградуюць»... «Вы ўсе дурніцы, слухайце нармальную музыку»...

Кантраст відавочны. Пішуць жа і прыхільнікі, і праціўнікі. На адрас дзяўчат-аматарак «пяшчотных» адценняў, кавы і рамантычнай музыкі пішуць не проста негатыўныя водгукі, а часам нават нецэнзурныя. Іх пакінем у спакоі, а вось адзін, пазітыўны, варты, як нам падаецца, асаблівай увагі.

Яшчэ дзяўчат цікавіць, у якім узросце можна далучыцца да субкультуры, ці можна замяніць танальнік пудрай і галоўнае — ці бываюць сярод «ванілек» хлопцы.

«Ванількі» супраць таго, каб жанчыны насілі вульгарнае адзенне... Яны вераць у сапраўднае каханне і чакаюць свайго прынца», — піша чатырнаццацігадовая Яна.

Эх, Яна, Яна... Такія «ванількі» на свеце былі заўжды, і, здаецца, ім не наканавана знікнуць. Зрэшты, калі ў бацькоў ёсць грошы на матэрыяльныя атрыбуты «ванільнасці», а менавіта «фоцік», стыльнае адзенне і кілаграмы танальнага крэму, — то прыналежнасць да гэтай субкультуры не павінна прынесці ніякіх негатыўных наступстваў. Праўда, усё ж варта «біць па руках» за ванільныя цыгарэты і часам цікавіцца, пра што ж думае, седзячы на падаконніку, юнае пяшчотнае стварэнне... Што ж да астатняга — яно ўжо прыжылося: на вуліцах — безліч асоб, якія прытрымліваюцца «ванільнага» стылю, у інтэрнэце — сотні гігабайтаў з іх фоткамі. Па гэтых акулярах, высока завязаных валасах і вузкіх штанах у спалучэнні з угамі, відаць, будуць пазнаваць наша дзесяцігоддзе, як сямідзясятыя пазнаюць па штанах-клёш, а васьмідзясятыя — па любові да рознакаляровых легіксаў і сілуэтах з шырокімі плячыма?..

Ганна ГАРУСТОВІЧ.
Фота з інтэрнэту.

ЧЫРВОНКА
Чырвоная змена
21 03 2013 г.

ОАО «МИНСКИЙ ПОДШИПНИКОВЫЙ ЗАВОД»

Учетный номер плательщика: **100103346**
Вид экономической деятельности:
производство подшипниковой продукции
Организационно-правовая форма:
Открытое акционерное общество
Орган управления: **ОАО «БМЗ – УПРАВЛЯЮЩАЯ КОМПАНИЯ ХОЛДИНГА «БМЗ»**
Единица измерения: **млн. руб.**
Адрес: **220026, г. Минск, ул. Жилуновича, 2**

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31 декабря 2012 г.

АКТИВЫ	Код строки	На 31 декабря 2012 года	На 31 декабря 2011 г.
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	456 471	330 783
Нематериальные активы	120	27	39
Доходные вложения в материальные активы	**130**	**8 914**	**-**
В том числе:			
инвестиционная недвижимость	131	-	-
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	-	-
прочие доходные вложения в материальные активы	133	8 914	-
Вложения в долгосрочные активы	140	33 329	29 437
Долгосрочные финансовые вложения	150	772	772
Отложенные налоговые активы	160	-	-
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	-	62 211
В том числе аккредитивы	171	-	33 583
Прочие долгосрочные активы	180	-	-
ИТОГО по разделу I	**190**	**499 513**	**423 242**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	**210**	**270 695**	**163 773**
В том числе:			
материалы	211	74 449	67 650
животные на выращивании и откорме	212	3 759	2 758
незавершенное производство	213	38 446	33 701
готовая продукция и товары	214	154 041	59 664
товары отгруженные	215	-	-
прочие запасы	216	-	-
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220	-	-
Расходы будущих периодов	230	881	288
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	6 233	2 447
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	306 396	58 802
в том числе аккредитивы	251	174 675	-
Краткосрочные финансовые вложения	260	-	-
Денежные средства и их эквиваленты	270	4 174	3 392
Прочие краткосрочные активы	280	1 272	1 315
ИТОГО по разделу II	290	589 651	230 017
БАЛАНС (190+290)	**300**	**1 089 164**	**653 259**

СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	Код строки	На 31 декабря 2012 года	На 31 декабря 2011 г.
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	67 800	16 895
Неоплаченная часть уставного капитала	420	-	-
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	-	-
Резервный капитал	440	804	804
Добавочный капитал	450	439 822	317 840
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	120 025	33 920
СПРАВОЧНО. Направлено на финансирование капитальных вложений	461	25 531	-
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470	-	-
Целевое финансирование	480	-	-
ИТОГО по разделу III	**490**	**628 451**	**369 459**
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	50 608	154 085
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	848	860
Отложенные налоговые обязательства	530	-	-
Доходы будущих периодов	540	191 096	50 905
Резервы предстоящих платежей	550	-	-
Прочие долгосрочные обязательства	560	-	-
ИТОГО по разделу IV	**590**	**242 552**	**205 850**
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	200	55
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	104 854	-
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	113 106	77 894
В том числе:			
поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	68 453	35 760
по авансам полученным	632	17 440	7 994
по налогам и сборам	633	10 601	20 977
по социальному страхованию и обеспечению	634	4 457	2 451
по оплате труда	635	9 288	7 493
по лизинговым платежам	636	148	183
собственнику имущества (учредителям, участникам)	637	9	7
прочим кредиторам	638	2 710	3 029
Обязательства, предназначенные для реализации	640	-	-
Доходы будущих периодов	650	1	1
Резервы предстоящих платежей	660	-	-
Прочие краткосрочные обязательства	670	-	-
ИТОГО по разделу V	690	218 161	77 950
БАЛАНС (490+590+690)	**700**	**1 089 164**	**653 259**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь – декабрь 2012 г.

Наименование показателей	Код строки	За январь–декарь 2012 года	За январь–декабрь 2011 года
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	586 102	367 624
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	373 944	252 429
Валовая прибыль (010 – 020)	**030**	**212 158**	**115 195**
Управленческие расходы	040	54 336	1 071
Расходы на реализацию	050	4 909	2 806
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030 – 040 – 050)	**060**	**152 913**	**111 318**
Прочие доходы по текущей деятельности	070	211 379	145 450
Прочие расходы по текущей деятельности	080	220 378	149 671
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (± 060 + 070 – 080)	**090**	**143 914**	**107 097**
Доходы по инвестиционной деятельности	**100**	**4 988**	**1 482**
В том числе:			
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	2 626	1 396
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	189	81
проценты к получению	103	6	5
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	2 167	-
Расходы по инвестиционной деятельности	**110**	**4 024**	**453**
В том числе:			
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	3704	453
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	320	-
Доходы по финансовой деятельности	**120**	**24 994**	**46 312**
В том числе:			
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	24 994	46 312
прочие доходы по финансовой деятельности	122	-	-
Расходы по финансовой деятельности	**130**	**59 387**	**86 979**
В том числе:			
проценты к уплате	131	30 590	723
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	28 797	86 256
прочие расходы по финансовой деятельности	133	-	-
Иные доходы и расходы	140	-	-
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100 – 110 + 120 – 130 + 140)	**150**	**-33 429**	**-39 638**
Прибыль (убыток) до налогообложения (090 + 150)	**160**	**110 485**	**67 459**
Налог на прибыль	170	21 514	18 255
Изменение отложенных налоговых активов	180	-	-
Изменение отложенных налоговых обязательств	190	-	-
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	111	381
Чистая прибыль (убыток) (± 160 – 170 ± 180 ± 190 – 200)	**210**	**88 860**	**48 823**
Количество прибыльных организаций	211	1	1
Сумма прибыли	212	88 860	48 823
Количество убыточных организаций	213	-	-
Сумма убытка	214	-	-
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	121 982	169 996
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	-	-
Совокупная прибыль (убыток) (± 210 ± 220 ± 230)	**240**	**210 842**	**218 819**
Базовая прибыль (убыток) на акцию	250	20	45
Разводненная прибыль (убыток) на акцию	260	-	-

Информация об открытом акционерном обществе и его деятельности по состоянию на 01 января 2013 г.

Доля государства в уставном фонде эмитента (всего в %):		75,08
Вид собственности	**Количество акций, шт.**	**Доля в уставном фонде, %**
республиканская	3 393 663 103	75,08

Информация о дивидендах и акциях

Показатель	Единица измерения	С начала года	За аналогичный период прошлого года
Количество акционеров, всего	лиц	8451	8450
в том числе: юридических лиц	лиц	3	2
из них нерезидентов Республики Беларусь	лиц		
в том числе: физических лиц	лиц	8448	8448
из них нерезидентов Республики Беларусь	лиц		
Начислено на выплату дивидендов в данном отчетном периоде	миллионов рублей	2754,80	134,97
Фактически выплаченные дивиденды в данном отчетном периоде	миллионов рублей	2755,30	134,42
Дивиденды, приходящиеся на одну акцию (включая налоги)	рублей	2,44	0,12
Дивиденды, фактически выплаченные на одну акцию (включая налоги)	рублей	2,44	0,13
Обеспеченность акции имуществом общества	тысяч рублей	0,14	0,33
Количество простых акций, находящихся на балансе общества	штук	0	0

Отдельные финансовые результаты

Показатель	Единица измерения	С начала года	За аналогичный период прошлого года
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	миллионов рублей	586102,00	367624
Себестоимость реал. продукции, товаров, работ, услуг, управленческие расходы; расходы на реализацию	миллионов рублей	433189,00	256306
Прибыль (убыток) до налогообложения, всего	миллионов рублей	110485,0	146735,0
в том числе: прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг	миллионов рублей	152913,0	111318,0
в том числе: прочие доходы и расходы по текущей деятельности	миллионов рублей	-8999,00	-4221,00
в том числе: прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности	миллионов рублей	-33429,00	39638
Налог на прибыль; изменение отложенных налоговых активов; изменение отложенных налоговых обязательств; прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	миллионов рублей	21625,00	18636
Чистая прибыль (убыток)	миллионов рублей	88860,0	128099,0
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	миллионов рублей	120025,00	33920
Долгосрочная дебиторская задолженность	миллионов рублей	0,00	62211,00
Долгосрочные обязательства	миллионов рублей	242552,00	205850,00
Среднесписочная численность работающих	человек	2642	2766

Основные виды продукции или виды деятельности, по которым получено двадцать и более процентов выручки от реализации товаров, продукции, работ, услуг (только в составе годового отчета): **Основным видом деятельности ОАО «МПЗ» является производство подшипников. Общий объем выручки составил 617394 млн руб., сумма выручки по основному виду деятельности составила 612488 млн. руб. Процентное соотношение суммы выручки по основному виду деятельности к общему объему выручки составляет 99,2%.**
Дата проведения годового общего собрания акционеров, на котором утверждался годовой бухгалтерский баланс за отчетный год: **06 марта 2013 года.**
Сведения о применении эмитентом правил корпоративного поведения (только в составе годового отчета): **ОАО «МПЗ» руководствуется в работе правилами корпоративного поведения.**

Уважаемые акционеры ОАО «Черметремонт»!

2 апреля 2013 г. в 15.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Черметремонт».

Место проведения собрания — по месту нахождения Общества: 223017, Минский р-н, п. Гатово, ОАО «Черметремонт», актовый зал.

Повестка дня:

1. Утверждение результатов открытой продажи акций.
2. Утверждение решения о выпуске акций.
3. Об увеличении уставного фонда на сумму номинальных стоимостей размещенных акций.
4. Утверждение изменений в Устав Общества, связанных с увеличением уставного фонда.

Дата составления списка лиц, имеющих право на участие в собрании, — 22.03.2013. Место и время регистрации участников собрания — в день проведения собрания с 13.00 до 15.00 по месту его проведения.

Просим принять участие в собрании или поручить представлять Ваши интересы на собрании акционеров представителю. При себе иметь документ, удостоверяющий личность, и доверенность (для представителей).

Время и место ознакомления акционеров с материалами по вопросам повестки дня собрания: в рабочие дни (понедельник—пятница) с 8.30 до 17.00, начиная с 22.03.2013 в приемной ОАО «Черметремонт», а в день проведения собрания — с 13.00 до 15.00 по месту его проведения.

Дирекция *Наблюдательный совет*

УНП 600068756

---

31 марта 2013 г. в 13.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Гомельская мебельная фабрика «Прогресс».

Повестка дня:

1. Об изменении размера уставного фонда и номинальной стоимости акций ОАО «Гомельская мебельная фабрика «Прогресс».
2. О внесении и утверждении изменений в устав общества.
3. О совершении сделок общества.

Местонахождение ОАО «Гомельская мебельная фабрика «Прогресс»: г. Гомель, ул. Лещинская, 49.

Место проведения собрания: г. Гомель, ул. Лещинская, 49.

Время регистрации в день проведения собрания с 12.30 до 13.00.

При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность).

С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 26.03.2013 г. (с 10.00 до 16.00) по месту нахождения общества.

УНП 400078768 Наблюдательный совет.

---

30 марта 2013 г. в 10.30. состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Брестский КСМ».

Повестка дня:

1. О совершении сделок общества.

Местонахождение ОАО «Брестский КСМ»: г. Брест, ул. Гоздецкого, 28.

Место проведения собрания: г. Брест, ул. Гоздецкого, 28.

Время регистрации в день проведения собрания с 10.00 до 10.30.

При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность).

С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 25.03.2013 г. (с 10.00 до 16.00) по месту нахождения общества.

УНП 200295903 Совет директоров.

31.03.2013 г. в 14.00. состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Сантехэлектромонтаж».

Повестка дня:

1) О совершении сделок общества.

Местонахождение ОАО «Сантехэлектромонтаж»: г. Гомель, ул. Троллейбусная, 8а.

Место проведения собрания: г. Гомель, ул. Троллейбусная, 8а.

Время регистрации в день проведения собрания с 13.30 до 14.00.

При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность).

С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 26.03.2013. (с 10.00 до 16.00) по месту нахождения общества.

УНН 400052115 Наблюдательный совет.

---

30 марта 2013 г. в 12.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Полесьежилстрой».

Повестка дня:

8) О совершении сделок общества.

Местонахождение ОАО «Полесьежилстрой»: г. Брест, ул. Кижеватова, 60.

Место проведения собрания: г. Брест, ул. Кижеватова, 60.

Время регистрации в день проведения собрания с 11.30 до 12.00.

При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность).

С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 25.03.2013 г. (с 10.00 до 16.00) по месту нахождения общества.

УНП 200050191 Совет директоров.

31.03.2013 г. в 14.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Костюковичский леспромхоз».

Повестка дня:

1. О совершении сделок общества.

Местонахождение ОАО «Костюковичский леспромхоз»: 213640, Могилевская обл., г. Костюковичи, ул. Бахарева, 11а.

Место проведения собрания: 213640, Могилевская обл., г. Костюковичи, ул. Бахарева, 11а.

Время регистрации в день проведения собрания с 13.30 до 14.00.

При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность).

С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 26.03.2013. (с 10.00 до 16.00) по месту нахождения общества.

УНП 700160680 Совет директоров.

ОАО «БЕЛХОЗТОРГ»

220005, г. Минск, ул. Платонова, 34

Основной вид деятельности: оптовая торговля

УНП 100239626

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 01.01.2013 г.

АКТИВ	На начало отчетного года	На конец отчетного года
Долгосрочные активы	63015	87440
Краткосрочные активы	28096	30270
БАЛАНС	**91111**	**117710**
ПАССИВ		
Собственный капитал	66475	93498
Краткосрочные обязательства	24636	24212
БАЛАНС	**91111**	**117710**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ

Наименование показателей	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
Выручка от реализации товаров, продукции, работ, услуг (за минусом НДС, акцизов и иных аналогичных обязательных платежей)	140380	102632
Себестоимость реализованных товаров, работ, услуг	103974	79954
Расходы на реализацию	29043	17818
Прибыль (убыток) от реализации товаров, работ и услуг	7363	4860
Доходы и расходы от текущей деятельности	317	190
Прибыль от текущей деятельности	7680	5050
Прибыль от инвестиционной, финансовой и иной деятельности	-1506	-163
Прибыль до налогообложения	6174	4887
Налоги и сборы из прибыли	1111	1614
Чистая прибыль	5063	3273

ИНФОРМАЦИЯ О ДИВИДЕНДАХ И АКЦИЯХ

Наименование показателей	Ед. изм.	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
Начислено на выплату дивидендов в данном отчетном периоде	млн руб.	607,6	329,8
Дивиденды, приходящиеся на одну акцию (включая налоги)	руб.	7716,8	4988,9
Обеспеченность акции имуществом Общества	тыс. руб.	1110,5	800,3
Количество простых акций, находящихся на балансе Общества	шт.	78737	78737

Генеральный директор **В.К.Сахно**

Главный бухгалтер **К.П.Голодных**

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС

на 01 января 2013 г.

Организация: ОАО «Экомол»
Учетный номер плательщика: 300073213
Вид экономической деятельности: 15710
Организационно-правовая форма: 1131 220
Орган управления: 99900
Единица измерения: 408
Адрес: 211002, Республика Беларусь, Оршанский р-н, п/о Заднепровское

Активы	Код строки	На 31 декабря 2012 года	На 31 декабря, 2011
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	33 406	105 741
Нематериальные активы	120	2	2
Доходные вложения в материальные активы	130	-	-
в том числе:		-	-
инвестиционная недвижимость	131	-	-
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	-	-
прочие доходные вложения в материальные активы	133	-	-
Вложения в долгосрочные активы	140	7 782	42 032
Долгосрочные финансовые вложения	150	129 029	-
Отложенные налоговые активы	160	-	-
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	-	-
Прочие долгосрочные активы	180	-	-
ИТОГО по разделу I	**190**	**170 219**	**147 775**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	168 873	94 318
в том числе:			
материалы	211	165 214	90 020
животные на выращивании и откорме	212	-	-
незавершенное производство	213	-	-
готовая продукция и товары	214	3 659	4 298
товары отгруженные	215	-	-
прочие запасы	216	-	-
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220	-	-
Расходы будущих периодов	230	201	4 065
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	-	2
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	273 232	122 744
Краткосрочные финансовые вложения	260	1 402	74 488
Денежные средства и их эквиваленты	270	9 673	21 665
Прочие краткосрочные активы	280	-	-
ИТОГО по разделу II	**290**	**453 381**	**317 282**
БАЛАНС	**300**	**623 600**	**465 057**

Собственный капитал и обязательства	Код строки	На 31 декабря 2012 года	На 31 декабря 2011
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	18 122	18 122
Неоплаченная часть уставного капитала	420	-	-
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	-	-
Резервный капитал	440	185	185
Добавочный капитал	450	159 038	129 404
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	317 638	59 595
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470	-	-
Целевое финансирование	480	-	-
ИТОГО по разделу III	**490**	**494 983**	**207 306**
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	12 403	37 932
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	-	-
Отложенные налоговые обязательства	530	-	-
Доходы будущих периодов	540	-	-
Резервы предстоящих платежей	550	-	-
Прочие долгосрочные обязательства	560	-	-
ИТОГО по разделу IV	**590**	**12 403**	**37 932**
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	710	8 551
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	-	-
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	115 493	207 435
в том числе:			
поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	110 580	196 595
по авансам полученным	632	204	5 661
по налогам и сборам	633	671	308
по социальному страхованию и обеспечению	634	629	3 510
по оплате труда	635	532	465
по лизинговым платежам	636	-	-
собственнику имущества (учредителям, участникам)	637	-	-
прочим кредиторам	638	2 877	896
Обязательства, предназначенные для реализации	640	-	-
Доходы будущих периодов	650	-	3 824
Резервы предстоящих платежей	660	11	9
Прочие краткосрочные обязательства	670	-	-
ИТОГО по разделу V	**690**	**116 214**	**219 819**
БАЛАНС	**700**	**623 600**	**465 057**

Отчет о прибылях и убытках на 01 января 2013 года

Наименование показателей	Код строки	На 1 января 2013 г.	На 01 января 2012 г.
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	1 008 578	516 123
Себестоимость реализованной продукции, товаров,работ, услуг	020	711 697	368 310
Валовая прибыль (010-020)	030	296 881	147 813
Управленческие расходы	040	10 603	4 554
Расходы на реализацию	050	1 297	596
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030-040-050)	060	284 981	142 663
Прочие доходы по текущей деятельности	070	69 574	20 860
Прочие расходы по текущей деятельности	080	69 471	18 424
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (±060+070-080)	090	285 084	145 099
Доходы по инвестиционной деятельности	100	146 585	4 641
в том числе:			
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	139 321	745
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	883	
проценты к получению	103	6 381	3 896
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104		
Расходы по инвестиционной деятельности	110	138 509	693
в том числе:			
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	138 509	693
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	-	-
Доходы по финансовой деятельности	120	68 588	121 295
в том числе:			
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	67 467	114 376
прочие доходы по финансовой деятельности	122	1 121	6 919
Расходы по финансовой деятельности	130	80 922	179 319
в том числе:			
проценты к уплате	131	2 388	5 558
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	68 997	173 408
прочие расходы по финансовой деятельности	133	9 537	353
Иные доходы и расходы	140	-	-
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100-110+120-130±140)	150	(4 258)	(54 076)
Прибыль (убыток) до налогообложения (±090±150)	160	280 826	91 023
Налог на прибыль	170	228	-
Изменение отложенных налоговых активов	180	-	-
Изменение отложенных налоговых обязательств	190	-	-
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	8	-
Чистая прибыль (убыток) (±160-170±180±190-200)	210	280 590	91 023
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	7 871	65 407
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	-	-
Совокупная прибыль (убыток) (±210±220±230)	240	288 461	156 430
Базовая прибыль (убыток) на акцию	250	0,464500	0,150683
Разводненная прибыль (убыток) на акцию	260	-	-

Руководитель _____ А.А. Бобков
(подпись) (инициалы, фамилия)

Главный бухгалтер _____ С.М. Савельева
(подпись) (инициалы, фамилия)

15 марта 2013 г.

г. Клецк *23 апреля 2013 года*

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ И ПРОДАЖИ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

№ лота	Месторасположение земельного участка, кадастровый номер	Вид аукциона	Характеристика инженерных коммуникаций	Площадь земельного участка, га	Срок аренды, лет	Назначение участка	Условия продажи	Начальная цена предмета аукциона (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Расходы по формированию и регистрации земельного участка и проведению аукциона (руб.)
1.	г. Клецк, ул. Советская № 622550100001000181 Арендодатель – Клецкий райисполком	на право заключения договора аренды	водопровод, электроснабжение; асфальтированный подъезд	0,0055	10	Для установки торгового павильона	возмещение потерь с/х производства в сумме 593 100 руб., разработка ПСД в течение 6 месяцев, занятие земельного участка (начало строительства) в течение 6 месяцев со дня утверждения ПСД	653 700	65 400	9 155 627
2	Клецкий район, аг. Карацк, ул. Молодёжная № 622585001601000109 Арендодатель – Клецкий райисполком	на право заключения договора аренды	водопровод, электроснабжение; канализация, асфальтированный подъезд	0,0150	25	Для установки торгового павильона	возмещение потерь с/х производства в сумме 932 240 руб.; разработка ПСД в течение 8 месяцев, занятие земельного участка (начало строительства) в течение 6 месяцев со дня утверждения ПСД	117 400	11 750	6 233 326
3	г. Клецк, ул. Гагарина, 17 № 622550100002003064	продажа в частную собственность гражданам РБ	водопровод, электроснабжение; газоснабжение; асфальтированный подъезд	0,1446		Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	осуществление госрегистрации прав на земельный участок в двухмесячный срок после подписания протокола; получение победителем аукциона в установленном порядке техдокументации и разрешения на строительство; занятие земельного участка не позднее 1 года после получения свидетельства о госрегистрации	36 208 600	3 620 900	3 856 704
4	г. Клецк, ул. Слуцкая, 12 № 622550100002003094	продажа в частную собственность гражданам РБ	водопровод, электроснабжение; подъезд в гравийном исполнении	0,1041		Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	осуществление госрегистрации прав на земельный участок в двухмесячный срок после подписания протокола; получение победителем аукциона в установленном порядке техдокументации и разрешения на строительство; занятие земельного участка не позднее 1 года после получения свидетельства о госрегистрации	12 010 020	1 201 000	4 458 950

1. Аукцион состоится 23 апреля 2013 г. в 11 часов в здании Клецкого райисполкома по адресу: г. Клецк, пл. Маяковского, 10

2. Для участия в аукционе приглашаются индивидуальные предприниматели, юридические лица, граждане Республики Беларусь. Аукцион проводится при наличии двух или более участников. Участнику необходимо подать заявление в Клецкий райисполком с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, представляют документ подтверждающий внесение суммы задатка на расчетный счет, указанный в извещении с отметкой банка, представляется копия паспорта, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность. Лица, желающие принять участие в аукционе, к заявлению прилагают: заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка; а также представляются: юридическими лицами (резиденты РБ) – доверенность, выданная представителю юридического лица, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копия свидетельства о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица; индивидуальными предпринимателями – копия свидетельства о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования; представителями индивидуальных предпринимателей – нотариально удостоверенная доверенность; юридическими лицами (нерезиденты РБ) – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; представитель иностранного юридического лица дополнительно представляет легализованную в установленном порядке доверенность; граждане РБ представляют копию документа, содержащего их идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования. При подаче документов на участие в аукционе уполномоченные лица представляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

3. Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 8.00 до 17.00 по адресу: г. Клецк, пл. Маяковского, 10, кабинет 204; последний день приема документов 22 апреля 2013 г. до 11.00. Заключительная регистрация участников 23 апреля 2013 г. с 10.00 до 10.45. К участию в торгах не допускаются участники, не прошедшие заключительную регистрацию.

4. Сумма задатка перечисляется на расчетный счет 3641207430710 в ЦБУ № 607 г. Клецк № филиала 620 г. Несвиж ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Клецка, код 523. Получатель - Клецкий райисполком, УНП 600198162.

5. Победитель аукциона – участник, предложивший наибольшую цену. Аукцион признается несостоявшимся, если заявление на участие подано менее, чем двумя участниками, если ни один из участников аукциона после трехкратного объявления первой объявленной цены не поднял аукционный номер. Предмет аукциона не может быть продан по начальной цене.

6. Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона в день проведения аукциона; не позднее 10 рабочих дней со дня утверждения протокола аукциона внести плату за предмет аукциона, возместить расходы по формированию и регистрации земельного участка и затраты на подготовку и проведение аукциона; внести плату за право заключения договора аренды земельного участка.

7. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектом продажи. Контактные телефоны в Клецке (8-01793), 54657, 50822, 55239, сайт www. kletsk.minskregion.by

Утерянный студенческий билет на имя Бутрима Александра Михайловича считать недействительным.

У **суд Кобрынскага раёна Брэсцкай вобласці** паступіла заява ад Куліковай Алы Анатольеўны аб аб'яўленні памерлым **Кулікова Ярослава Анатольевіча,** 16 мая 1969 года нараджэння, ураджэнца горада Таганрог Растоўскай вобласці, РФ, што пражываў у Кобрыне, вул. Пушкіна, дом 14, кв. 17, які ў 1993 годзе выехаў з горада Кобрына ў пошуках працы і яго месцазнаходжанне не вызначана.

Просьба да ўсіх юрыдычных асоб і грамадзян, якім што-небудзь вядома пра месцазнаходжанне вышэйназванай асобы, паведаміць у суд Кобрынскага раёна Брэсцкай вобласці на працягу 2-х месяцаў з моманту публікацыі.

Березинский сельский исполнительный комитет Березинского района Минской области (далее Продавец) проводит открытый аукцион по продаже 2 (двух) земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов в д. Прибрежнае:

№ лота	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь земельного участка	Наличие инженерных сетей	Расходы по подготовке	Начальная цена (бел. рублей)	Задаток (бел. рублей)
№ 1	Березинский район, д. Прибрежнае 620480406101000118	0,1761 га	электроснабжение	5236167	8804295	440215
№ 2	Березинский район, д. Прибрежнае 620480406101000119	0,1770 га	электроснабжение	5236167	8849292	442465

**** Примечание: земельные участки имеют ограничения в использовании земель в связи с нахождением в водоохранной зоне реки Березина.***

Задаток перечисляется на р/с № 3604060201908 в ЦБУ № 602 филиал № 612 АСБ «Беларусбанк», код 810, УНН 600040856, ОКПО 4431777. Для участия в аукционе необходимо подать заявление, копию платежного поручения, об уплате задатка (по каждому лоту), документ (паспорт) подтверждающий личность покупателя.

Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней после утверждения протокола о результатах аукциона внести плату за земельный участок и возместить расходы, связанные с подготовкой документации, необходимой для проведения аукциона (по каждому Лоту).

Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с документацией и земельными участками.

Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Аукцион состоится при наличии не менее двух участников.

Аукцион состоится 24 апреля 2013 года в 10.00 по адресу: г. Березино, ул. Ленинская, 4 (зал заседаний). Заявление на участие и необходимые документы принимаются ежедневно (кроме субботы и воскресенья) до 17.00 по адресу: ***г. Березино, ул. Ленинская, 4 (кабинет управляющего). Прием заявлений прекращается за три дня до начала аукциона 21.04.2013 г.***

Контактный телефон (8 017 15) 5 55 81.

SEX–БАЛЯСЫ

Нядаўна пачуў гісторыю, якая напачатку крыху здзівіла мяне, а потым прымусіла задумацца. Даведаўся, што адзін малады чалавек перабраўся жыць на здымную кватэру са сваёй дзяўчынай. Што тут незвычайнага, спытаецеся вы? Сапраўды, сумесным пражываннем без афіцыйнага шлюбу зараз нікога не здзівіш: з'ява гэтая масавая і паўсюдная, асабліва ў вялікіх гарадах. Гэта раней такія адзінкавыя выпадкі абавязкова былі на слыху і абмяркоўваліся літаральна ўсімі, асабліва калі гаворка ішла пра вядомых людзей. Дастаткова прыгадаць, як 16-гадовая (!) Крысціна Арбакайтэ пайшла жыць да Валодзі Праснякова. Гэта ў савецкія часы (!) ды яшчэ школьніца (!). З іншага боку, дастаткова ведаць, хто былі бацькі гэтых двух маладых людзей, каб зразумець, чаму ў іх так атрымалася.

СУЖЭНЦЫ... ДА ШЛЮБУ

А задумаўся я вось над чым. Інстытут шлюбу моладзь у нашай краіне як быццам бы па-ранейшаму шануе. Прынамсі, такое ўражанне складваецца, калі даведваешся пра чэргі на рэгістрацыю ў ЗАГСы. Да вяселляў зараз рыхтуюцца грунтоўна, задоўга да роспісу, нярэдка гэты працэс можа займаць ці не год. Рэлігійныя пасты цяперашнія юнакі і дзяўчаты таксама бяруць пад увагу. І ўсё гэта — на фоне памянёнага распаўсюджанага сумеснага «неафіцыйнага» пражывання. Не будзем чапаць грамадскую думку і пазіцыю царквы, але чаму так кардынальна змянілі сваю пазіцыю па гэтым пытанні бацькі? Менавіта яны раней былі першым і самым галоўным «фарпостам« маральнасці. Яшчэ нейкіх дваццаць гадоў таму рэдкім хлопцу і дзяўчыне, якія збіраліся ў ЗАГС, яны дазвалялі пажыць разам да афіцыйнага заключэння шлюбу. Што змянілася? Не прэтэндуючы на ісціну ў апошняй інстанцыі, падзялюся сваімі высновамі.

Калі гаварыць пра сучасных бацькоў, дык гэта якраз тыя, каму прыкладна дваццаць гадоў таму бацькі не дазвалялі пажыць разам да штампа ў пашпарце. Яны, можа, і хацелі б, але не атрымалася. Чаму такой магчымасці трэба пазбаўляць дзяцей? Памятаеце жарт ад «вясёлых і знаходлівых»? Сын кажа: «Мама, тата! Прашу вас — не спыняйце мяне. Я пайду ў бар, а потым да дзяўчат». Бацька кідаецца ўслед за ім. «Я ж прасіў — не спыняйце мяне!» — «Я і не спыняю. Мяне з сабой вазьмі!».

Чаму так кардынальна змянілі сваю пазіцыю па гэтым пытанні бацькі? Менавіта яны раней былі першым і самым галоўным «фарпостам» маральнасці. Яшчэ нейкіх дваццаць гадоў таму рэдкім хлопцу і дзяўчыне, які збіраліся ў ЗАГС, яны дазвалялі пажыць разам да афіцыйнага заключэння шлюбу. Што змянілася?

Самы галоўны аргумент на карысць сумеснага пражывання да афіцыйнага шлюбу — маладыя людзі змогуць лепш спазнаць адзін аднаго. Зноў жа прыгадаем анекдот. «Чула, ты «разбеглася» са сваім хлопцам. Чаму?» — «А ты б змагла жыць з чалавекам, які курыць, п'е, лаецца і б'ецца?» — «Вядома, не!» — «Вось і ён не змог». Жарты жартамі, але пазіцыя хлопцаў больш зразумелая і прасталінейная: цяпер, каб мець секс, неабавязкова адразу жаніцца. Як там кажуць? Мужчыне патрэбна шмат, але аднаго і таго ж. А жанчыне шмат — ад аднаго? Іншымі словамі, пагаджаючыся на такія зносіны, яна спадзяецца, што менавіта ён будзе тым адзіным і на ўсё жыццё... Неяк запытаў у 19-гадовай нявесты: маўляў, што ж так рана замуж выходзіш? Адказ напачатку здзівіў: «Трэба ісці, пакуль бяруць». Але калі прыгадаць, колькі хлопцаў прыпадае на «дзесяць дзяўчат», дык на сітуацыю можна зірнуць па-іншаму... Што б там ні казалі, напэўна, кожная дзяўчына рана ці позна хоча займець штамп у пашпарце. Як у тым анекдоце... Раніца. Ён і яна снедаюць. Мужчына просіць: «Зрабі мне, калі ласка, бутэрброд з маслам і ікрой». Жанчына акуратна намазвае ўсё на хлеб. Ён з'ядае. Праз нейкі час зноў просіць: «Зрабі яшчэ». Яна ў адказ: «Не буду. Гэта была дэмаверсія клапатлівай жанчыны. Ліцэнзійную версію ты зможаш атрымаць толькі пасля рэгістрацыі шлюбу».

...Вельмі не хацелася б, каб чытачы палічылі аўтара гэтых радкоў маралістам. Гэтак жа, як і чалавекам, што падрывае ўстоі. Мы жывём у сучасным свеце, і з яго праявамі даводзіцца лічыцца. Таму да сумеснага пражывання хлопца і дзяўчыны да афіцыйнага шлюбу ён, аўтар, ставіцца ў прынцыпе станоўча. Што ж тады так «зачапіла» ў расказанай напачатку гісторыі з маладым чалавекам?

Справа ў тым, што «герою-каханку» ўсяго толькі дваццаць гадоў, яму яшчэ, па вялікім рахунку, вучыцца і вучыцца. І прафесіі, і жыццю. Тым не менш цяпер хлопцу трэба несці адказнасць ужо не толькі за сябе, але і за чалавека, які знаходзіцца побач з ім. Менавіта гэта і здзіўляе і, калі хочаце, крыху засмучае: яшчэ не спецыяліст, яшчэ проста цалкам не самастойная асоба, яшчэ проста чалавек без дастатковага жыццёвага вопыту, але ўжо — сужэнец... Калі б гаворка ішла пра сталых людзей, якія вырашылі сысціся з далёкім «прыцэлам», сітуацыя выглядала б інакш. Выходзіць, зараз сталеюць яшчэ і так, бо дастаткова вялікая колькасць тых, хто пачынае жыць разам без афіцыйнага роспісу — маладыя людзі прыкладна таго ж узросту, што і наш герой. Зрэшты, адным з галоўных станоўчых момантаў сумеснага пражывання да шлюбу многія маладыя людзі лічаць магчымасць адчуць сябе самастойнымі і дарослымі. Добра, калі так яно і адбываецца...

Кастусь ХАЦЕЛАЎ-ЗМАГЕЛАЎ.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Бацькі і дзеці

«ХАЧУ» І «НЕЛЬГА»,

АБО ЧАМУ ЗА ДАРОСЛЫМІ ЗАЎСЁДЫ АПОШНЯЕ СЛОВА?

Не магу маўчаць пра такую рысу характару, як катэгарычнасць. Так, ёсць, вядома, вечныя ісціны кшталту «не забі», але хто вас прымушае лаяць кожнага, хто, на вашу думку, не ўпісваецца ў рамкі дазволенага? Навошта лезці ў чужое жыццё? Вас жа ніхто не чапае, дык што вам, ахоўнікам грамадскага парадку і аматарам фразы «Я лепш ведаю», перашкаджае трымаць сваё меркаванне пры сабе?

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Нядаўна зазірнула ў бібліятэку: захацелася ўзяць «Лаліту» Набокава (як вядома, гэта гісторыя пра каханне дарослага мужчыны да дзяўчынкі-падлетка). Так, дзіўны выбар і, магчыма, не самае добрае чытво для «юнай дзевы», якая толькі што выйшла з рамак німфетачнага ўзросту па мерках Гумберта. Пра гэта ж мне паведаміла доўгім позіркам бібліятэкар бальзакаўскага ўзросту, незадаволена паківаўшы галавой, калі я папрасіла яе ўзяць кнігу ў сховішчы: у дзіцячай зале патрэбнага на адкрытых паліцах не знайшлося. Пасля, ужо каля фармулярнага стала, высветлілася прычына незадаволенасці. «Да мяне прыходзілі ўжо нядаўна па «Лаліту». Уяўляеце, мужчына за сорак і з ім дзяўчына маладзенькая! І просяць вось гэтую самую кнігу! Жах!»

Я разумею, што маці клапоціцца аб уласным дзіцяці і турбуецца пра яго, але чаму гэты клопат аўтаматычна пазбаўляе дзіця права на голас? Яе не хвалюе ні тое, што дачка плача па начах, таму што спадзявалася знайсці хоць нейкае разуменне з матчынага боку — забарона падобнага роду не адзіная, а дзяўчына ўжо некалькі гадоў марыць сустрэцца з украінскімі сябрамі, ні тое, што яна ўжо паабяцала сабе пераехаць ад бацькоў, як толькі споўніцца ёй 18 гадоў. Галоўнае, што выкананы правілы маралі: юная лэдзі не павінна ездзіць у адзіноцтве кудысьці там! Аргументацыя? Ды каму яна патрэбна? Вы так вырашылі, вы нарадзілі: «я маці, і гэтым усё сказана!» Хіба трэба гаварыць з дзецьмі, нешта ім тлумачыць? Яны ж маленькія, дурненькія, не разумеюць нічога ў сямнаццаць гадоў. Праўда, у васямнаццаць ужо абавязаны быць дарослымі і самастойнымі. Так у Канстытуцыі напісана, значыць, і дзіця менавіта ў васямнаццаты дзень нараджэння з "пупса" ператворыцца ў паўнавартаснага члена грамадства.

Яны ж маленькія, дурненькія, не разумеюць нічога ў сямнаццаць гадоў. Праўда, у васямнаццаць ужо абавязаны быць дарослымі і самастойнымі. Так у Канстытуцыі напісана, значыць, і дзіця менавіта ў васямнаццаты дзень нараджэння з "пупса" ператворыцца ў паўнавартаснага члена грамадства.

Прыйшлося згодна паківаць галавой і спачувальна ўздыхнуць: даводзіцца з падобнымі людзьмі канфлікты згладжваць, інакш засталася б я, хутчэй за ўсё, без жаданага твора Набокава. Хто ў вас, цётачка з сухім поглядам, пытаўся пра тое, што вы думаеце пра гэтую парачку? Можа, гэта дачка і бацька, можа, гэта была студэнтка псіхфака з навуковым кіраўніком. А можа, вы прыдумалі іх, каб мяне, такую маладую, прысароміць. Меркаванне вашага гэтыя людзі не пыталіся, але вы ж усё роўна вырашаеце падзяліцца з удзячным ці не вельмі слухачом сваім аўтарытэтным меркаваннем.

...Прыяцелька хоча паехаць на веснавыя канікулы да сяброў. Праблема ў тым, што тыя — ва Украіне, а самой ёй не хапае ўзросту (аднаго толькі года) для таго, каб самастойна перасекчы мяжу без пісьмовага дазволу бацькоў. Яна гатова пазнаёміць маму з кожным з сяброў, даць усе каардынаты і тэлефоны, зладзіць пры дапамозе інтэрнэту размову з бацькамі, нават за паездку гатова заплаціць уласнаручна зароблеными летам грашыма. Улік, кантроль і ніякіх выдаткаў — здавалася б, усё, што просіць дзіця для апошніх «школьных» канікулаў. Але тут выходзіць на сцэну бацькоўскі аўтарытэт у асобе знакамітага «Я сказала: не, і ўсё!»

Калі нейкі прадукт шмат каштуе і ў прыгожай упакоўцы, значыць, у ім хімікатаў шмат і наогул ён «буржуйскі», такі есці нельга. Мужчына ў «касусе» і з валасамі, сабранымі ў хвост, які злез з матацыкла, проста не можа быць добрым чалавекам, які вырашыў дапамагчы бабулі данесці торбы да дома. У такой сітуацыі яму будзе прасцей несці да дома саму бабулю, таму што свае торбы яна не выпусціць з рук ні за што. Маладая дзяўчына ў кароткай спадніцы, якой дрэнна зрабілася ў транспарце, абавязкова алкагалічка ці наркаманка — хворай ці цяжарнай яна, зразумела, быць не можа.

Вось і растуць з-за гэтага, як грыбы пасля дажджу, па ўсім свеце ўсё новыя і новыя катэгарычныя асобы, якія калісьці ў далёкім юнацтве спрабавалі верыць у дабро. Куды яно дзелася? Фі, добры — значыць, даверлівы. Даверлівы — значыць, дурны і непрыстасаваны. Выходзіць, добрым быць проста не прынята: вакол жа адны хуліганы! Правільна, давайце лепш паказваць дзецям з нараджэння ідэю вечнага супраціўлення ўсім і ўся.

Дарослыя, не мучайце навакольных сваёй прынцыповасцю і катэгарычнасцю. Лаючыся на «няправільных» дзяцей, вы лаецеся на саміх сябе. І не трэба потым сваіх дзяцей папракаць у няўдзячнасці...

Вы іх самі і выхавалі.

Кацярына ЖОРАВА.

АД РЭДАКЦЫІ.

Наш юны аўтар у якасці тэмы для матэрыялу абраў стасункі, узаемадносіны паміж бацькамі і дзецьмі. Спрадвечнае пытанне, якое будзе актуальным, напэўна, ва ўсе часы... Гаворка пра іншае. Асуджаючы катэгарычнасць дарослых, аўтар і сам не заўважыў, як літаральна з першых радкоў сваіх нататкаў стаў на... той самы шлях, які лічыць непрымальным, які так эмацыянальна крытыкуе — і па форме, і па змесце. Гэтую самую эмацыянальнасць і катэгарычнасць суджэнняў аўтар фактычна проціпастаўляе жыццёваму і прафесійнаму вопыту дарослых, адказнасці іх перад самімі сабой і грамадствам як бацькоў. Нарэшце, іх інтуіцыі. Так, маці і бацьку часам не хапае часу ці магчымасці, а нярэдка ведання асаблівасці псіхалогіі падлетка, каб падрабязна патлумачыць: што такое добра і што такое дрэнна. Ці нават простага цярпення. Адсюль, напэўна, і ўзнікае тое самае непаразуменне, якое аўтар назваў катэгарычнасцю...

Тым не менш пазіцыя Кацярыны і аргументы ў яе падтрымку нам падаліся цікавымі. Магчыма, і нашым чытачам ёсць што сказаць з гэтай нагоды?

ЧЫРВОНКА
Чырвоная змена

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №12
ад 19 лютага 2009 года выдадзена
Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Заснавальнікі газеты — установа «Рэдакцыя газеты «Звязда»; грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».
Галоўны рэдактар
КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Адказны за выпуск — намеснік галоўнага рэдактара Наталля КАРПЕНКА.
Адрас рэдакцыі:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.
Кантактны тэлефон: 292 44 12.
e-mail: posts@tut.by; info@zvyazda.minsk.by
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
ЛД №02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013,
г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.
Тыраж 25.058.
Нумар падпісаны ў 19.30 20.03.2013 г.

■ Экслібрыс «Звязды»

ВУЧАНЬ РЭРЫХА, КАЛЕГА СЕЗАНА

Як мастак Аркадзь Астаповіч стаў адчуваць па-беларуску?

Не маючы пад рукой падрабязнай гісторыі нацыянальнай эстэтыкі XX стагоддзя, цяжка пра яе меркаваць увогуле. З забытымі пісьменнікамі прасцей — многія іх творы апублікаваны, няхай і ў старых выданнях. З мастакамі — іншая гісторыя. Жывапіс і графіка, за рэдкім выняткам, звычайна спачываюць у нетрах музейных «запаснікаў», даступныя толькі навукоўцам-даследчыкам. Годнае выданне спадчыны мастакоў — справа надзвычай затратная, і таму серыя «Славутыя мастакі з Беларусі», распачатая летась Нацыянальным мастацкім музеем і выдавецтвам «Беларусь», з'яўляецца тут шчаслівым выключэннем. Нядаўна выйшаў новы, сёмы па ліку альбом — творы Аркадзя Астаповіча. Нездарма гэта адбылося зімой, бо менавіта яе мастак любіў больш за ўсё.

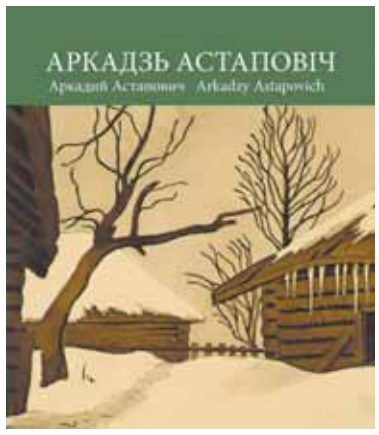

Мастацтва — момант, калі «ўключаецца электрычнасць». Не важна, якое: літаратура, жывапіс, тэатр, музыка. Пецярбургскія фармалісты называлі гэта водападзелам паміж практычнай і паэтычнай мовамі. Першая — звычная, тая, якую не заўважаеш. Другая — мастацкая, дзе ў рэчаіснасць прыўносіцца нешта іншае. Якое і складае сутнасць.

Задача мастака — паказаць гэтую сутнасць, задача крытыка — прачытаць ці ўбачыць яе. Мова, якой карыстаецца мастак, змяняецца пад уплывам часу. Некаторыя сёння кажуць, што няма ніякай іерархіі, графаман і геній працуюць з аднымі і тымі ж сродкамі, і мовы іх, роўнавялікія, пераплятаючыся, ствараюць калейдаскоп, які і ёсць праўда. Аднак, тым не менш, штудыі графаманаў па-ранейшаму з'яўляюцца аб'ектам вывучэння рэтраспектыўных навук. А творы геніяў — шанаванымі.

Індывідуальны талент і мова — паняцці ўзаемазвязаныя. Талент уплывае на мову, як моцны стымулятар, ён мяняе ландшафт мастацтва. Праблема суадносін мовы мастака і мовы эпохі складае адну з асноўных праблем эстэтыкі.

На прыкладзе творчасці Аркадзя Астаповіча гэта якраз вельмі добра прасочваецца.

Як мастак-капіравальнік рэчаіснасці, ён практыкаваў толькі ў гады навучання ў Гродне і Пецярбургу. І, мяркуючы па першай карціне, змешчанай у альбоме («Гарадскі пейзаж. Нарва», 1915), авалодаў тэхнікай на «выдатна». Аднак ужо наступныя працы («Куток гарадскога саду», «Восень» — абедзве 1915 года) — паказваюць, што мастак увайшоў у дыялог з эстэтыкай мадэрнізму.

Жывучы ў Пецярбургу ў 1910-я гады, гэта было непазбежна (нават народніцкая эстэтыка Янкі Купалы ў кароткі пецярбургскі перыяд развіваецца пад магутным уплывам сімвалізму). Ва ўсёй еўрапейскай культуры адбываецца пераход сутнасці — з сюжэта да сродкаў перадачы; вонкавае становіцца змястоўным. Важна цяпер не *што* адлюстроўваць, а *як*.

Аркадзь Астаповіч чуйна ўспрыняў мову эпохі і да канца жыцця застаўся ёй верным, хоць гэта, бясспрэчна, дорага яму каштавала ? за сваю прынцыповасць ён заплаціў забыццём.

Але напачатку ўсё было інакш. Мадэрнізм у першае паслярэвалюцыйнае дзесяцігоддзе працягваў заставацца галоўным напрамкам у савецкім мастацтве. Праўда, Аркадзь Астаповіч і тут праявіў характар і збочыў з наезджанай дарогі: крыху папрактыкаваўшыся ў супрэматызме на пачатку 1920-х гадоў, ён неўзабаве страчвае цікавасць да гэтага радыкальнага метаду, вяртаецца ў Беларусь і становіцца вясковым настаўнікам чарчэння на Пухавіччыне. У вёсцы Навасёлкі ён, гарадскі паводле нараджэння і вытанчаны інтэлігент паводле адукацыі, застанецца на шэсць гадоў (1923—1929).

Відавочна, гэта быў свядомы выбар Астаповіча. Выбар на карысць мастацтва. Сыход у вёску быў патрэбны, каб супакоіцца, сцішыцца, абмежаваць сябе і бліжэй падысці да той сутнасці, якую ён шукаў і якая ўрэшце адкрылася менавіта яму. Надзея Усава піша ў прадмове: «Арнаменталізацыя прыроднага матыву паступова саступіла месца непасрэдным уражанням. Мадэрновы каркас яго творчасці пахіснуўся пад націскам натуры». Высновы важкія, і таму з імі хочацца паспрачацца. Бо паэтыка, як трысцё, можа пахіснуцца, аднак для карэннай змены патрэбны пералом.

Нельга адмаўляць відавочнага, што вяртанне ў Беларусь змяніла Астаповіча. Аднак ці толькі «натура» пахіснула яго светаўспрыманне? Безумоўна, яна дазволіла яму сканцэнтравацца — калі Поль Сезан кожны дзень з эцюднікам выходзіў да гары Сэнт-Віктуар, ён мог не пераймацца наконт натуры. Кожны дзень і Сезану, і Астаповічу адкрываліся тыя ж краявіды, якія яны бачылі ўчора. Таму складовыя часткі пейзажу непазбежна станавіліся ўніверсаліямі. Засыпаныя снегам хаты, самотны журавель-калодзеж, амаль поўная адсутнасць паўтонаў — суцэльны кантраст — захапілі дэкадэнта Астаповіча. Калі сімвалізм яго настаўніка Мікалая Рэрыха выяўляў універсаліі сусветнай духоўнасці (наднацыянальныя), то Астаповічу нечакана ўбачылася нацыянальная ўніверсалія беларусаў, узнік нацыянальны складнік — і менавіта таму рускае «и» ў подпісе пад карцінамі неўзабаве змяняецца на «і». Бо — «хаты не проста хаты, а ўпісаныя ў абсягі нябёсаў саборы» (А. Разанаў). Прычым гэтыя саборы ў Астаповіча не сказаць, каб мяккія, цёплыя і ўтульныя. Хаты ў мастака — густа-чорныя, амаль заўсёды яны без вокнаў, рэдка калі з'явіцца на пейзажы фігура чалавека. Залітая снегавой беллю чорная вёска — даволі змрочная, аднак цвёрдая, непарушная, вечная ў сваім супрацьстаянні, барацьбе з прыродай — за выжыванне. І гэта наш, беларускі «інь»/«ян», які Астаповіч адчуў надзвычай глыбока.

Мысленне па кантрасце спарадзіла, думаецца, і серыю з шаснаццаці работ на жывёльныя сюжэты. Часта гэтыя жывёлы такія рэдкія, што здаюцца міфічнымі, і падобны выбар мастака яшчэ больш падкрэслівае кантраст. Так, напрыклад, бяскрылая птушка ківі, якая сузірае рух цягніка, відавочна супрацьпастаўлена тэхніцы (малюнак «Бяскрыл», 1926). Гэта пацвярджае і выбар колеру — птушкі, лугавіны, дрэвы і нават неба, пад якім яны жывуць, афарбаваныя ў чорны колер. Далягляд жа, па якім праязджае паравоз, вытрыманы ў светлых, світальных тонах. Гэтак кантраст працуе і ў іншых працах Астаповіча, чорным і белым колерамі дакладна расстаўлены акцэнты, а часам імі ж высвятляецца і іронія. Таму і знікненне кантрасту ў 1930-х гадах — размытыя, амаль імпрэсіяністычныя акварэлі — здаюцца трагічным вынікам стыхіі гісторыі. «Мой жыццёвы шлях канчаткова вызначыўся, і далейшыя змены ў ім могуць адбыцца толькі пад уплывам стыхійных сіл», — пісаў ён у лісце да сястры ў 1924 годзе. На жаль, гэтай наканаванасці ён не пазбег, як, зрэшты, не пазбеглі яе і ўсе мастакі, што жылі ў 1930-я ў Беларусі.

Аднак найлепшае, запаветнае, — засталося.

Ціхан ЧАРНЯКЕВІЧ

Крынічка

«Цякла тут з лесу невялічка
Травой заросшая крынічка».
Якуб КОЛАС.

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ, тэл. 287 18 27. № 7 (465)

ЯК ПРАРАСЦІЦЬ НАСЕННЕ

ПАРАДЫ З XVIII СТАГОДДЗЯ

Пятрушка любіць, каб яе насенне замочвалі 3 дні і штодня прамывалі, паклаўшы ў сіта і акунаючы яго ў ёмістасць з вадой. Праз 3 дні насенне трэба выкласці на абрэзак тканіны, даць прасохнуць, сочачы пры гэтым, каб не сапрэла. Потым насыпаць на латок. Некалькі разоў у дзень варушыць і чакаць, пакуль прарастуць. Тады і сеяць — не густа і ў зямлю пясчаную.

Пастарнак. Мачыць насенне толькі 2 дні, прытым у скрутку. На трэці дзень яго трэба выняць з вады і трохі правяліць. Потым у скрутку ж пакласці ў сырым месцы і па раніцах ператрэсваць. Сеяць увосень ці ўвесну ў лёгкую пясчаную глебу.

Агуркі. Мачыць 4 гадзіны, затым прарошчваць у анучах у цёплым месцы. Агуркі рэкамендуецца саджаць у лункі ці баразёнкі, прысыпаць зямлёй, зверху — на палец чарназёмам, потым — яшчэ на палец гноем, які перапрэў.

Морква. Насенне высыпаць у папяровы скрутак і апусціць у ваду, а каб не ўсплыло, пакласці зверху яшчэ і каменьчык. Праз суткі выняць скрутак з цэбра і пакласці на падлогу. Шораніцы і штовечар насенне ў скрутку ператрэсваць. Звычайна праз 3 дні яно прарастае. Развейце яго па градцы, прыкапайце, каб глыбей пайшлі ў зямлю, пасля чаго разраўнуйце паверхню градкі граблямі. Глеба павінна быць пры пяску. На тлустай жа морква больш расце ў траву.

Фасолю саджалі не размочваючы, сухой, у адзін час з агуркамі. У кожную ямку клалі па два зерні. Зямлю рыхтавалі гноевую.

Цыбуля-парэй прарастае доўга. Насенне трэба мачыць 4 дні, ваду штодня мяняць. Потым трымаць яго ў мокрай анучцы. Для гэтай культуры патрэбны градкі з цяжкай і вільготнай зямлёй.

Гарбузы ў старой сядзібе выраставалі прыгожыя, і амаль без клопатаў. Насенне клалі на 4 гадзіны ў ваду, потым у вільготны мох у цёплым месцы. Мох час ад часу змочвалі. Праросшае насенне адразу высаджвалі.

Кроп лепш сеяць не сухім, а прарошчаным насеннем. Для гэтага яго трэба ў скрутку апусціць у ваду на суткі. Потым трымаць у цёплым памяшканні. Парасткі павінны з'явіцца дзён праз пяць.

ПАРАДЫ БЫВАЛЫХ

Часнок — вельмі эфектыўны сродак супраць тлі, кляшчоў і медзяніц, бактэрый, вірусаў, грыбковых захворванняў. Фітанцыды часнаку трымаюцца ў паветры амаль двое сутак, а цыбулі — разбураюцца праз 3-4 гадзіны. Не пераносяць пах часнаку і мурашкі (трэба раскласці на іх сцежках невялікія зубкі). А тоўчаны часнок, разведзены з камфарай, эфектыўна дзейнічае для адпуўвання кратоў (трэба выявіць кратовы падземны праход, пакласці туды прыгатаваную сумесь, праход зноў закапаць).

ДЛЯ ПАВЫШЭННЯ ЎРАДЖАЙНАСЦІ НАСЕННЕ ПЛАНУЮЦЬ АПРАЦОЎВАЦЬ НАНАЧАСЦІЦАМІ

Беларускія вучоныя працуюць над праектам, які прадугледжвае апрацоўку насення сельгаскультур для павышэння ўраджайнасці спецыяльнымі наначасціцамі. Аб гэтым паведаміў учора журналістам намеснік старшыні Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Сяргей Чыжык, перадае БелТА.

Апрацоўка насення наначасціцамі садзейнічае больш інтэнсіўнаму развіццю каранёвай сістэмы раслін, што ў выніку павінна даць рост ураджайнасці сельскагаспадарчай культуры. У бліжэйшы час плануецца правесці выпрабаванне новай тэхналогіі. Акрамя таго, Інстытут ветэрынарыі працуе над стварэннем прэпаратаў, якія выкарыстоўваюць часціцы серабра для ўздзеяння на шкодныя мікраарганізмы. «Гэта перспектыўная тэхналогія, як чакаецца, знойдзе прымяненне ў ветэрынарыі», — адзначыў намеснік старшыні.

Наначасціцы серабра ўсё часцей выкарыстоўваюцца ў вытворчасці розных тавараў. Так, адзін з буйных вытворцаў бытавой тэхнікі выпусціў пральную машыну з маркерам «Нана». «Барабан пральнай машыны пакрыты іонамі серабра для знішчэння бактэрый. Тэхналогія гэта не складаная, але эфектыўная», — растлумачыў Сяргей Чыжык.

Апошнія тры гады Беларусь і Расія рэалізоўвалі саюзную праграму «Нанатэхналогіі СД». З беларускага боку выканаўцам выступіла НАН Беларусі, з расійскага — «Раскосмас». Праграма была накіравана на стварэнне сучаснай тэхналогіі паліроўкі вялікіх аптычных паверхняў, метралагічныя прыборы, матэрыялы і фільтры, прадстаўленыя ў нанамаштабе.

Начальнік упраўлення навукі і інавацыйнай палітыкі Міністэрства эканомікі Дзмітрый Крупскі ў сваю чаргу адзначыў, што цяпер у галіне стварэння нанатэхналогій задзейнічаны 870 чалавек — інжынераў, спецыялістаў, тэхнолагаў. «Разам з тым у Беларусі няма людзей, якія прафесійна займаюцца трансферам і камерцыялізацыяй нанатэхналогій», — паскардзіўся ён.

ВЫРОШЧВАЕМ РАДЫСКУ

Святло патрабуецца радысцы з раніцы да вечара, інакш якасных караняплодаў не будзе. Глеба павінна быць вільгацяёмістай (суглінкавая), але рыхлай, добра акультуранай, з нейтральнай рэакцыяй. Лепш выбраць участкі, куды годам раней уносілі гной і іншыя арганічныя ўгнаенні. На кіслых глебах радыска захворвае на кілу — іх трэба загадзя вапнаваць. На цяжкай глебе караняплоды вырастаюць дробнымі і нясмачнымі: яе паляпшаюць унясеннем някіслага торфу, перагною, добра перапрэлага кампосту.

Свежыя арганічныя ўгнаенні ў любым выглядзе супрацьпаказаныя — радыска будзе пустой усярэдзіне. Не перастарайцеся і з дабаўленнем пяску — верхні слой глебы, куды нядаўна ўнеслі пясок, хутка падсыхае, а радыска гэтага не выносіць. Рэкамендуецца перад пасевам заправіць глебу попелам і комплексным мінеральным угнаеннем. Вільготнасць глебы вельмі важная — яна павінна быць пастаяннай.

Самая сакавітая і салодкая радыска вырастае там, дзе яе не трывожаць праполкай, рыхленнем і прарэджваннем. Падрыхтоўку глебы і пасеў трэба выконваць старанна, каб потым не мець справы з пустазеллем, скарынкай на глебе, загушчанымі ўсходамі. Любыя маніпуляцыі «нагадваюць» расліне пра цвіценне. У выніку караняплод набірае гаркату, грубее, а то і зусім не завязваецца.

Радыска, пасеяная занадта густа, павольна развіваецца (гэта не толькі адсоўвае тэрміны атрымання ўраджаю, але і зніжае яго якасць). Яшчэ цесната правакуе зацвітанне. Таму сеяць радыску лепш на стужцы: нарэзаць палоскі з папяровага ручніка і прыклеіць да іх крухмальным клейстарам па адным насенні праз 4 см. Насенне павінна быць толькі свежае, дыяметрам не менш за 2,5 мм. Дробныя экзэмпляры лепш выкінуць адразу — яны звычайна не даюць якасных караняплодаў, расліны, якія выраслі з іх, лёгка стралкуюцца.

Добра разрыхліце глебу на градцы і зрабіце ў ёй баразну глыбінёй каля 1 см. Лепш рабіць баразну, уціскаючы ў глебу планку (маркер) — гэта трохі ўшчыльніць зямлю і не дасць насенню праваліцца глыбока. Адлегласць паміж барознамі — 20 см. Паліце барозны, раскладзіце па іх стужкі ці высейце насенне, прысыпце зямлёй.

Усходы, якія з'явіліся, можна апудрыць попелам ці яго сумессю з тытунёвым пылам (1:1) — лічыцца, што гэта адпужвае крыжакветную блошку. Да таго ж попел карысны радысцы. Калі лісце пабляднела, тэрмінова падкарміце расліны хуткарастваральным комплексным угнаеннем. Не давайце глебе перасыхаць, рэгулярна палівайце і мульчыруйце пасадкі сухім торфам ці перагноем, каб не ўтварылася скарынка. У адкрытым грунце лепш вырошчваць радыску пад спанбондам — гэта абароніць яе ад ветру, які высушвае, і збольшага ад крыжакветнай блошкі.

Открытое акционерное общество «Амкодор-Белвар»

Учетный номер плательщика: **100363840**
Вид экономической деятельности: **производство бытовых электрических машин и приборов**
Организационно-правовая форма: **открытое акционерное общество**
Орган управления: **ОАО «АМКОДОР» – управляющая компания холдинга»**
Единица измерения: **млн руб.**
Адрес: **220005, г. Минск, проспект Независимости, 58**

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31 декабря 2012 г.

АКТИВЫ	Код стр.	На 31 декабря 2012 г.	На 31 декабря 2011 г.
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	157 619	118 036
Нематериальные активы	120	7	8
Доходные вложения в материальные активы	130	-	-
В том числе:			
инвестиционная недвижимость	131	-	-
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	-	-
прочие доходные вложения в материальные активы	133	-	-
Вложения в долгосрочные активы	140	11 187	1 231
Долгосрочные финансовые вложения	150	1 039	1 039
Отложенные налоговые активы	160	-	-
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	-	-
в том числе аккредитивы	171	-	-
Прочие долгосрочные активы	180	-	-
ИТОГО по разделу I	**190**	**169 852**	**120 314**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	51 900	34 211
В том числе:			
материалы	211	21 525	16 645
животные на выращивании и откорме	212	-	-
незавершенное производство	213	3 490	3 047
готовая продукция и товары	214	26 885	5 029
товары отгруженные	215	-	9 490
прочие запасы	216	-	-
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220	-	-
Расходы будущих периодов	230	191	275
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	327	1 153
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	24 117	5 238
в том числе аккредитивы	251	-	-
Краткосрочные финансовые вложения	260	-	-
Денежные средства и их эквиваленты	270	2 646	1 620
Прочие краткосрочные активы	280	48	165
ИТОГО по разделу II	**290**	**79 229**	**42 662**
БАЛАНС (190+290)	**300**	**249 081**	**162 976**

СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	Код стр.	На 31 декабря 2012 г.	На 31 декабря 2011 г.
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	322	322
Неоплаченная часть уставного капитала	420	-	-
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	-	-
Резервный капитал	440	1 656	1 415
Добавочный капитал	450	162 393	124 557
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	27 678	23 098
СПРАВОЧНО. Направлено на финансирование капитальных вложений	461	11 414	2 671
Чистая прибыль (убыток) отчетного года	470	-	-
Целевое финансирование	480	-	-
ИТОГО по разделу III	**490**	**192 049**	**149 392**
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	-	-
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	-	-
Отложенные налоговые обязательства	530	-	-
Доходы будущих периодов	540	-	-
Резервы предстоящих платежей	550	-	-
Прочие долгосрочные обязательства	560	7 965	-
ИТОГО по разделу IV	**590**	**7 965**	**-**
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	31 124	-
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	-	-
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	12 653	11 035
В том числе:			
поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	5 618	2 040
по авансам полученным	632	146	342
по налогам и сборам	633	1 491	5 714
по социальному страхованию и обеспечению	634	1 062	510
по оплате труда	635	2 481	1 054
по лизинговым платежам	636	-	-
собственнику имущества (учредителям, участникам)	637	539	539
прочим кредиторам	638	1 316	836
Обязательства, предназначенные для реализации	640	-	-
Доходы будущих периодов	650	2 502	2 549
Резервы предстоящих платежей	660	-	-
Прочие краткосрочные обязательства	670	2 788	-
ИТОГО по разделу V	**690**	**49 067**	**13 584**
БАЛАНС (490+590+690)	**700**	**249 081**	**162 976**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь–декабрь 2012 г.

Наименование показателей	Код стр.	За январь-декабрь 2012 г.	За январь-декабрь 2011 г.
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	140 602	86 680
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	103 661	68 395
Валовая прибыль (010-020)	030	36 941	18 285
Управленческие расходы	040	22 655	-
Расходы на реализацию	050	3 297	1 121
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030-040-050)	060	10 989	17 164
Прочие доходы по текущей деятельности	070	108 789	54 853
Прочие расходы по текущей деятельности	080	111 213	55 346
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (060+070-080)	090	8 565	16 671
Доходы по инвестиционной деятельности	100	1 337	4 845
В том числе:			
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	1 258	4 785
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	77	-
проценты к получению	103	2	60
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	-	-
Расходы по инвестиционной деятельности	110	876	834
В том числе:			
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	876	834
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	-	-
Доходы по финансовой деятельности	120	7 049	2 447
В том числе:			
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	7 049	2 447

Наименование показателей	Код стр.	За январь-декабрь 2012 г.	За январь-декабрь 2011 г.
1	2	3	4
прочие доходы по финансовой деятельности	122	-	-
Расходы по финансовой деятельности	130	9 330	1 762
В том числе:			
проценты к уплате	131	1 846	596
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	7 484	1 166
прочие расходы по финансовой деятельности	133	-	-
Иные доходы и расходы	140	10	-
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100-110+120-130+140)	150	(1 810)	4 696
Прибыль (убыток) до налогообложения (090+150)	160	6 755	21 367
Налог на прибыль	170	1 929	4 727
Изменение отложенных налоговых активов	180	-	-
Изменение отложенных налоговых обязательств	190	-	-
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	5	427
Чистая прибыль (убыток) (160-170+180+190-200)	210	4 821	16 213
Количество прибыльных организаций	211	1	1
Сумма прибыли	212	4 821	16 213
Количество убыточных организаций	213	-	-
Сумма убытка	214	-	-
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	40 588	59 917
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	-	-
Совокупная прибыль (убыток) (210+220+230)	240	45 409	76 130
Базовая прибыль (убыток) на акцию, рублей	250	2 095	7 044
Разводненная прибыль (убыток) на акцию, рублей	260	-	-

Руководитель Романовский Александр Михайлович
Главный бухгалтер Чернышева Валентина Григорьевна
18 марта 2013 г.

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»
(организатор аукциона)
по поручению РУППС «Белпочта» (продавец)

извещает о проведении аукциона по продаже права на заключение договора аренды недвижимого имущества.
Сведения о балансодержателе: Гомельский филиал РУП «Белпочта», г. Гомель, ул. Советская, 8, тел. 8(0232) 74 07 33

№ лота	Наименование объекта	Адрес объекта продажи	Начальная цена продажи, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.
Помещения на 2-м этаже в капитальном строении (здание многофункциональное, инв. № 300/С-4458). Коэффициент спроса – 2,5; базовая ставка – 0,3; коэффициент месторасположения – 0,9.				
1	Помещение 20,6 кв.м	г. Гомель, пр-т Октября, 81	278 100	27 810
2	Помещение 25,0 кв.м		337 500	33 750

Срок подачи заявления	**По 27 марта 2013 г.** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00, по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, к. 2-16
Дата, время, место проведения аукциона	**29 марта 2013 г. в 11.00** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, к. 2-16, ОАО «Гомельоблреклама» Филиал «Эксперт-Услуга»
Номер р/с для перечисления задатка	Р/с 3012021020054 в ЦБУ № 305 филиала 302 ОАО «АСБ Беларусьбанк» МФО 151501664, УНП 400395996, получатель – Гомельский филиал РУП «Белпочта»
Условие пользования	Для размещения офиса, складских помещений, оказания услуг, осуществления розничной торговли, организация производства (кроме вредных производств)
Условия продажи	Срок аренды – 5 лет, шаг аукциона 10%. При заключении договоров аренды ставка арендной платы может быть скорректирована с учетом обязательности применения в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 29.03.2012 г. № 150 понижающих или повышающих коэффициентов в зависимости от вида деятельности, осуществляемой на арендуемых площадях, и категории арендатора. Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан в установленном порядке перечислить на текущий (расчетный) счет арендодателя сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом внесенной им суммы задатка, а также возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение. С участником, ставшим победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона), в течение 10 рабочих дней после проведения аукциона и подписания протокола будут заключены договора аренды недвижимого имущества.

Дополнительная информация по тел. (0232) 74 59 73 (тел./факс)

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО
«ГРУППА КОМПАНИЙ «ПОЛЕСЬЕЖИЛСТРОЙ»

Учетный номер плательщика: **УНП 291082287.**
Вид деятельности:
деятельность в области архитектуры, инжиниринговые услуги.
Единица измерения: **млн руб.**
Адрес: **РБ, 224028, г. Брест, ул. Кижеватова, 60, к. 8**

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 01 января 2013 года

АКТИВЫ	Код строки	На 31 декабря 2012 года	На 31 декабря 2011 года
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ	-	-	-
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	2	-
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220	3 875	-
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	130	-
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	156	-
Краткосрочные финансовые вложения	260	8	-
Денежные средства и их эквиваленты	270	22	-
ИТОГО по разделу II	**290**	**4 193**	**-**
БАЛАНС	300	4 193	-
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	50	-
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	5	-
ИТОГО по разделу III	**490**	**55**	**-**

СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	Код строки	На 31 декабря 2012 года	На 31 декабря 2011 года
1	2	3	4
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	-	-	-
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	777	-
В том числе: поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	639	-
по авансам полученным	632		-
по налогам и сборам	633	55	-
по социальному страхованию и обеспечению	634	29	-
по оплате труда	635	54	-
Обязательства, предназначенные для реализации	640	3 361	-
ИТОГО по разделу V	**690**	**4 138**	**-**
БАЛАНС	**700**	**4 193**	**-**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь – декабрь 2012 года

Наименование показателей	Код строки	За январь – декабрь 2012 года	За январь – декабрь 2011 года
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	489	-
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	(20)	-
Валовая прибыль (010-020)	030	439	-
Управленческие расходы	040	(426)	-
Расходы на реализацию	050	-	-
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030-040-050)	060	13	-
Прочие доходы по текущей деятельности	070	-	-
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(9)	-
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (±060+070-080)	090	4	-
Доходы по инвестиционной деятельности	100	4	-
проценты к получению	103	4	-
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100-110+120-130±140)	150	4	-
Прибыль (убыток) до налогообложения (±090±150)	160	8	-
Налог на прибыль	170	(3)	-
Чистая прибыль (убыток) (±160-170±180±190-200)	210	5	-
Совокупная прибыль (убыток) (±210±220±230)	240	5	-

Информация об открытом акционерном обществе и его деятельности за 2012 год

Полное наименование эмитента: **открытое акционерное общество «Группа компаний «Полесьежилстрой».**
Адрес: **РБ, 224001, г. Брест, ул. Кижеватова, д. 60, к. 8.**
Количество акционеров: всего – 6, в том числе: юридических лиц – 6, физических лиц – 0.
Среднесписочная численность работающих – 5.
Основной вид деятельности: деятельность в области архитектуры, инжиниринговые услуги. УНП 291082287.

Руководитель А.В.Петринич
Главный бухгалтер И.С.Шипило

ГОДОВОЙ БУХГАЛТЕРСКИЙ ОТЧЕТ
ОАО «БЕЛВТОРЧЕРМЕТ»
за 2012 год

Основной вид деятельности –
Переработка лома и отходов черных металлов
Дата проведения годового общего собрания акционеров –
6 марта 2013 года

(млн руб.)

АКТИВЫ	Код строки	На 31 ДЕКАБРЯ 2012 г.
1	2	3
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ		
Основные средства	110	290 359
Нематериальные активы	120	33
Доходные вложения в материальные активы	**130**	**43**
В том числе:		
прочие доходные вложения в материальные активы	133	43
Вложения в долгосрочные активы	140	25 918
Долгосрочные финансовые вложения	150	338 242
Прочие долгосрочные активы	180	407
ИТОГО по разделу I	**190**	**655 002**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ		
Запасы	**210**	**124 225**
В том числе:		
материалы	211	105 011
незавершенное производство	213	65
готовая продукция и товары	214	19 149
Расходы будущих периодов	230	640
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	69
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	171 867
Краткосрочные финансовые вложения	260	311
Денежные средства и их эквиваленты	270	41 884
ИТОГО по разделу II	**290**	**338 996**
БАЛАНС (190+290)	**300**	**993 998**

Собственный капитал и обязательства	Код строки	На 31 ДЕКАБРЯ 2012 г.
1	2	3
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ		
Уставный капитал	410	695 243
Резервный капитал	440	230
Добавочный капитал	450	67 046
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	79 394
СПРАВОЧНО. Направлено на финансирование капитальных вложений	461	49 513
ИТОГО по разделу III	**490**	**841 913**
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА		
ИТОГО по разделу IV	**590**	**-**
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА		
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	148 492
В том числе:		
поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	117 346
по авансам полученным	632	1 908
по налогам и сборам	633	10 742
по социальному страхованию и обеспечению	634	808
по оплате труда	635	2 288
прочим кредиторам	638	15 400
Доходы будущих периодов	650	3 593
ИТОГО по разделу V	**690**	**152 085**
БАЛАНС (490+590+690)	**700**	**993 998**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь–декабрь 2012 г.

(млн руб.)

Наименование показателей	Код строки	За январь–декабрь 2012 г.
1	2	3
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	1 084 973
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	885 906
Валовая прибыль (010-020)	**030**	**199 067**
Управленческие расходы	040	23 043
Расходы на реализацию	050	1 444
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030-040-050)	**060**	**174 580**
Прочие доходы по текущей деятельности	070	59 336
Прочие расходы по текущей деятельности	080	81 572
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (060+070-080)	**090**	**152 344**
Доходы по инвестиционной деятельности	**100**	**6 459**
В том числе:		
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	3 197
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	-
проценты к получению	103	3 260
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	2
Расходы по инвестиционной деятельности	**110**	**833**
В том числе:		
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	832
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	1
Доходы по финансовой деятельности	**120**	**17 593**
В том числе:		
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	17 593
прочие доходы по финансовой деятельности	122	-
Расходы по финансовой деятельности	**130**	**13 293**
В том числе:		
проценты к уплате	131	523
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	12 770
прочие расходы по финансовой деятельности	133	-
Иные доходы и расходы	140	-
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100-110+120-130+140)	**150**	**9 926**
Прибыль (убыток) до налогообложения (090+150)	**160**	**162 270**
Налог на прибыль	170	33 077
Изменение отложенных налоговых активов	180	-
Изменение отложенных налоговых обязательств	190	-
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	12
Чистая прибыль (убыток) (160-170+180+190-200)	**210**	**129 181**
Количество прибыльных организаций	211	1
Сумма прибыли	212	129 181
Количество убыточных организаций	213	-
Сумма убытка	214	-
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	64 234
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	-
Совокупная прибыль (убыток) (210+220+230)	**240**	**193 415**
Базовая прибыль (убыток) на акцию, рублей	250	243 947
Разводненная прибыль (убыток) на акцию, рублей	260	-

№ п\п	Наименование показателей	Ед. изм.	2012 год
1	Доля государства в уставном фонде эмитента	%	-
2	Начислено на выплату дивидендов в отчетном периоде	млн руб.	24229
3	Количество акционеров	лиц	1
4	Дивиденды, приходящиеся на 1 акцию	руб.	48789
5	Обеспеченность акции имуществом общества	тыс. руб.	1345
6	Среднесписочная численность работающих	человек	883

УНП 100071565

ГОДОВОЙ ОТЧЕТ ЭМИТЕНТА ЦЕННЫХ БУМАГ

Открытое акционерное общество

«Швейная фабрика «Дината»

222310, г. Молодечно, ул. Ясинского, 36,
Тел.: 8(0176) 76-07-47, тел./факс 8 (0176) 74-67-88

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 01 января 2013 года

млн руб.

АКТИВЫ	Код стр.	На 31 декабря 2012 года	На 31 декабря 2011 года
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	4498	3691
Нематериальные активы	120	-	1
Доходные вложения в материальные активы	130	-	-
Вложения в долгосрочные активы	140	99	58
Долгосрочные финансовые вложения	150	-	-
Отложенные налоговые активы	160	10	-
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	-	-
Прочие долгосрочные активы	150	-	-
ИТОГО по разделу I	**190**	**4607**	**3750**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	1600	863
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220		
Расходы будущих периодов	230	9	5
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	10	19
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	64	7
Краткосрочные финансовые вложения	260	3	3
Денежные средства и их эквиваленты	270	344	248
Прочие краткосрочные активы	280	-	-
ИТОГО по разделу II	**290**	**2030**	**1145**
БАЛАНС	300	**6637**	**4895**

Собственный капитал и обязательства	Код стр.	На 31 декабря 2012 года	На 31 декабря 2011 года
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	45	45
Неоплаченная часть уставного капитала	420	-	-
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	-	-
Резервный капитал	440	160	143
Добавочный капитал	450	4145	3284
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	663	272
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470	-	-
Целевое финансирование	480	-	-
ИТОГО по разделу III	**490**	**5013**	**3744**
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	-	-
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	-	-
Отложенные налоговые обязательства	530	-	-
Доходы будущих периодов	540	9	14
Резервы предстоящих платежей	550	-	-
Прочие долгосрочные обязательства	560	-	-
ИТОГО по разделу IV	**590**	**9**	**14**
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	680	715
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	935	421
Обязательства, предназначенные для реализации	640	-	-
Доходы будущих периодов	650	-	-
Резервы предстоящих платежей	660	-	-
Прочие краткосрочные обязательства	670	-	-
ИТОГО по разделу V	**690**	**1615**	**1136**
БАЛАНС	**700**	**6637**	**4895**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ

Наименование показателя	Код стр.	За январь–декабрь 2012 года	За январь-декабрь 2011 года
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	**010**	**11134**	**3570**
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	8864	3299
Валовая прибыль	030	2270	271
Управленческие расходы	040	809	-
Расходы на реализацию	050	1	-
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг	060	**1460**	**271**
Прочие доходы по текущей деятельности	070	177	991
Прочие расходы по текущей деятельности	080	383	989
Прибыль (убыток) от текущей деятельности	090	**1254**	273
Доходы по инвестиционной деятельности	100	**58**	**3**
В том числе: доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101		
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102		
проценты к получению	103	58	3
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	-	-
Расходы по инвестиционной деятельности	110	-	-
В том числе расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	-	-
Прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	-	-
Доходы по финансовой деятельности	**120**	**10**	**20**
в том числе курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	10	20
прочие доходы по финансовой деятельности	122	-	-
Расходы по финансовой деятельности	**130**	**541**	**11**
В том числе проценты к уплате	131	537	
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	4	11
прочие расходы по финансовой деятельности	133	-	-
Иные доходы и расходы	140	-	-
ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности	150	(473)	12
ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК) до налогообложения	**160**	**781**	**285**
Налог на прибыль	170	185	77
Изменение отложенных налоговых активов	180	10	-
Изменение отложенных налоговых обязательств	190	-	-
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли	200	-	-
ЧИСТАЯ ПРИБЫЛЬ	**210**	**606**	**208**
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	861	1822
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	-	-
Совокупная прибыль (убыток)	240	1467	2030
Базовая прибыль (убыток) на акцию	250	1	-
Разводненная прибыль (убыток) на акцию	260	-	-

Количество акционеров – 2. В том числе: физических лиц – 2.

ИНФОРМАЦИЯ О ДИВИДЕНДАХ И АКЦИЯХ

Наименование показателя	Един. изм.	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
Начислено на выплату дивидендов в данном отчетном периоде	млн руб.	300	-
Фактически выплаченные в данном отчетном периоде	млн руб.	300	-
Дивиденды, приходящиеся на одну акцию (включая налоги)	руб.	200000	-
Дивиденды, фактически выплаченные на одну акцию (включая налоги)	руб.	200000	-
Обеспеченность акции имуществом общества	тыс. руб.	33419	25053
Количество простых акций, находящихся на балансе общества	штук	-	-

Основные виды продукции или виды деятельности, по которым получено двадцать и более процентов выручки от реализации товаров, работ, услуг: **швейное производство.**

Данные отчетности подтверждены аудиторским заключением ИП Т.Л. Рабушка, лицензия № 02200/0495526 продленная 03.02.2009 г. сроком до 21.03.2014 г.

Руководитель **В.М. Катинель**

Главный бухгалтер **Т.В. Торубарова**

ОАО «Искра-М»

Бухгалтерский баланс по итогам работы за 2012 г.:

Наименование статей	на 31.12.2012	на 31.12.2011
	Сумма (млн. рублей)	
ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ		
Основные средства	5240	3776
КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ		
Запасы	910	536
В т.ч. материалы	194	152
Товары отгруженные	716	384
Расходы будущих периодов	66	40
Налоги по приобретенным товарам, работам, услугам	36	104
Дебиторская задолженность	126	83
Краткосрочные финансовые вложения	40	-
Денежные средства	121	32
БАЛАНС	**6539**	**4571**
Уставный капитал	374	374
Добавочный капитал	3510	2415
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	998	174
Целевое финансирование	395	395
Долгосрочные кредиты и займы	447	56
Отложенные налоговые обязательства	39	-
Краткосрочные кредиты и займы	-	157
Краткосрочная кредиторская задолженность	776	1000
БАЛАНС	**6539**	**4571**

УНП 100018385

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ПОВТОРНЫХ ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	**Лот № 1:** Капитальное строение с инвентарным номером 220/С-7180, площадь – 272,7 кв.м, назначение – здание специализированное для обработки древесины и производства изделий из дерева, включая мебель, наименование – лесопильный цех с бытовыми помещениями, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 221585411601000009. Фундамент – бетонный, стены – газосиликатные блоки, кирпичные, перекрытия – деревянные, кровля – асбестоцементная. Имеется электричество. Стоимость 43 305 180 белорусских рублей.
Собственник (владелец) имущества	**ЧПУП «Руман» (Глубокский р-н, д. Прозороки, ул. Полоцкая, 2в; УНП 391050800).**
Местонахождение (адрес) имущества	**Витебская обл., Глубокий р-н, Прозорокский с/с, д. Прозороки, ул. Полоцкая, д. 2в.**
Информация об имеющихся обременениях имущества	**Обременений нет.**
Место (адрес), дата и время проведения торгов	**Витебская обл., г. Витебск, ул. «Правды», 32, каб. 322, 19 апреля 2013 года в 14 часов 30 минут.**
Справочная информация об организаторе торгов	Хозяйственный суд Витебской области, 210101, г. Витебск, ул. «Правды», д. 32, каб. 322 http://vitebsk.court.by/ Судебный исполнитель Лесковец Денис Анатольевич, тел.: 8 (0212) 49-13-46, +375(44) 744-63-00 Старший судебный исполнитель Зуев Михаил Евгеньевич, тел. (80212) 49-13-40
Условия и порядок проведения торгов	Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано: 1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет хозяйственного суда Витебской области № 3642903002094 в филиале № 200 – Витебское областное управление ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО 150801635, УНН 300007670, не позднее 14 часов 00 минут 19.04.2013 года. Минимальная величина первого шага – 5% от первоначальной стоимости лота. В соответствии с частью 3 статьи 401 Хозяйственного процессуального кодекса Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется покупателем имущества.

Информация о результатах финансово-хозяйственной деятельности открытого акционерного общества «МОЛОДЕЧНОЛЕС» за 2012 год

УНП 600066488.

№ п/п	Наименование показателя	Сумма	№ п/п	Наименование показателя	Сумма
1.	Выручка от реализации товаров, продукции, работ и услуг, млн руб.	13 112	3.4.	прибыль (убыток) от прочей текущей деятельности	-699
2.	Себестоимость реализованных товаров, продукции, работ и услуг, млн руб.	13 047	4.	Налоги и сборы, платежи, производимые из прибыли, млн руб.	188
3.	Прибыль (убыток) за отчетный период всего, млн руб, в т.ч:	193	5.	Чистая прибыль (убыток), млн руб.	5
3.1.	прибыль (убыток) от реализации товаров, продукции, работ, услуг	65	6.	Просроченная долгосрочная дебиторская задолженность, млн руб.	0
3.2.	прибыль (убыток) от инвестиционной деятельности	726	7.	Просроченная долгосрочная кредиторская задолженность, млн руб.	0
3.3.	прибыль (убыток) от финансовой деятельности	101	8.	Начислено на выплату дивидендов в отчетном периоде, млн руб.	43

Генеральный директор Н.В.Саванец Главный бухгалтер О.Е.Микулич

БЕЛОРУССКИЙ НАРОДНЫЙ СТРАХОВОЙ ПЕНСИОННЫЙ ФОНД

ОАО «Белорусский Народный Страховой Пенсионный Фонд»

Учетный номер плательщика: **100083544.**

Единица измерения: **тыс. руб.** Адрес: **Минск, ул. Пулихова, 31/1-1Н**

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2013 года

АКТИВЫ	Код строки	На 1 января 2013 года	На 31 декабря 2011 года
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	7 327 586	5 604 760
Нематериальные активы	120	30 382	14 363
Доходные вложения в материальные активы	130	403 182	
в том числе: инвестиционная недвижимость	131	403 182	
предметы финансовой аренды (лизинга)	132		
прочие доходные вложения в материальные активы	133		
Вложения в долгосрочные активы	140	18 763 280	8 119 753
Долгосрочные финансовые вложения	150	59 149 383	41 979 173
Долгосрочная дебиторская задолженность	160	88 914	
Отложенные налоговые активы	170		
Прочие долгосрочные активы	180	142 411	
ИТОГО по разделу I	**190**	**85 905 138**	**55 718 049**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	1 364 921	429 823
в том числе: материалы	211	1 364 921	429 823
незавершенное производство	212		
прочие запасы	213		
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	215		
Расходы будущих периодов	220	186 865	248 161
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	230		
Доля перестраховщиков в страховых резервах	240		
В том числе: резерв незаработанной премии	241		
резервы убытков	242		
другие технические резервы	243		
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	802 152	1 449 332
Краткосрочные финансовые вложения	260		
Денежные средства и их эквиваленты	270	92 309 212	86 730 865
Прочие краткосрочные активы	280		
ИТОГО по разделу II	**290**	**94 663 150**	**88 858 181**
БАЛАНС	**300**	**180 568 288**	**144 576 230**

СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	Код строки	На 1 января 2013 года	На 31 декабря 2011 года
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	10 883 856	8 162 892
Неоплаченная часть уставного капитала	420		
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430		
Резервный капитал	440		
в том числе резервный фонд заработной платы	441		
Добавочный капитал	450	1 420 218	2 581 983
в том числе прирост (переоценка) стоимости объектов недвижимости, приобретенных за счет страховых резервов	451	1 206 098	
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	3 340 482	150 286
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470		
Целевое финансирование	480		
ИТОГО по разделу III	**490**	**15 644 556**	**10 895 161**
IV. СТРАХОВЫЕ РЕЗЕРВЫ И ФОНДЫ			
Резервы по видам страхования, относящимся к страхованию жизни	500	143 440 492	102 255 973
Резерв незаработанной премии	501		
Резервы убытков	502		
Другие технические резервы	503		
Иные страховые резервы	504		
Фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	505	9 887	5 088
Гарантийные фонды	506	39 151	14 225
Иные фонды, образованные в соответствии с законодательством	507		
ИТОГО по разделу IV	**509**	**143 489 530**	**102 275 286**
V. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	10 000 000	10 000 000
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520		
Отложенные налоговые обязательства	530		
Доходы будущих периодов	540	9 974 562	18 440 340
Резервы предстоящих платежей	550		
Прочие долгосрочные обязательства	560		
ИТОГО по разделу V	**590**	**19 974 562**	**28 440 340**
VI. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610		
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	335 342	473 430
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	1 124 298	2 491 253
в том числе: страхователям	631		
страховым агентам и брокерам	632		
прочим кредиторам по операциям страхования, сострахования	633		
по операциям перестрахования	634		
депо премий по рискам, переданным в перестрахование	635		
поставщикам и подрядчикам	636	59 533	
по авансам полученным	637		
по налогам и сборам	638	915 052	1 951 392
по социальному страхованию и обеспечению	639	71	116
по оплате труда	640		490
по лизинговым платежам	641		
собственнику имущества (учредителям, участникам)	642	1 075	909
прочим кредиторам	643	148 567	538 346
Обязательства, предназначенные для реализации	650		
Доходы будущих периодов	660		
Резервы предстоящих платежей	670		
Прочие краткосрочные обязательства	680		760
ИТОГО по разделу VI	**690**	**1 459 640**	**2 965 443**
БАЛАНС	**700**	**180 568 288**	**144 576 230**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь–декабрь 2012 г.

Наименование показателей	Код строки	за январь-декабрь 2012 года	за январь-декабрь 2011 года
1	2	3	4
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО СТРАХОВАНИЮ, ОТНОСЯЩЕМУСЯ К СТРАХОВАНИЮ ЖИЗНИ			
Страховые взносы (страховые премии) полученные, брутто	010	31 569 986	15 835 978
Страховые выплаты	020	5 540 842	5 517 104
Изменение резервов по видам страхования, относящимся к страхованию жизни (+ или -)	030	(41 184 519)	(21 053 456)
Отчисления в гарантийный фонд и фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	040	397 385	206 952
Расходы на ведение дела	050	5 485 249	2 954 146
Доходы и расходы по деятельности, связанной со страхованием, относящимся к страхованию жизни	055	(11 107 680)	(6 325 391)
Прибыль (убыток) от операций по видам страхования, относящимся к страхованию жизни (строки 010-020+030-040-050±055)	**060**	**(32 145 689)**	**(20 221 071)**
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО СТРАХОВАНИЮ ИНОМУ, ЧЕМ СТРАХОВАНИЕ ЖИЗНИ			
Страховые взносы (страховые премии), брутто-всего	070		
в том числе: по прямому страхованию и сострахованию	071		
по рискам, принятым в перестрахование	072		
Страховые премии по рискам, переданным в перестрахование, брутто	073		
Страховые взносы (страховые премии) с учетом перестрахования, нетто (строки 070-073)	074		
Изменение резерва незаработанной премии, брутто	080		
Изменение доли перестраховщиков в резерве незаработанной премии	081		
Изменение резерва незаработанной премии с учетом перестрахования, нетто (итог строк 080 и 081)	082		
Заработанные премии, нетто (итог строк 074 и 082)	085		
Оплаченные убытки (страховые выплаты), брутто	090		
Доля перестраховщиков в убытках (страховых выплатах)	091		
Оплаченные убытки (страховые выплаты) с учетом перестрахования, нетто (строки 090-091)	092		
Изменение резервов убытков (страховых выплат), брутто	095		
Изменение доли перестраховщиков в резервах убытков (страховых выплат)	096		
Изменение резервов убытков (страховых выплат) с учетом перестрахования, нетто (итог строк 095 и 096)	097		
Заработанные премии за вычетом страховых убытков (страховых выплат) (строки 085-092+097)	100		
Изменение других технических резервов	110		
Изменение иных страховых резервов	120		
Отчисления в фонды предупредительных мероприятий и гарантийные фонды	130		
Отчисления в иные фонды, образованные в соответствии с законодательством	140		
Расходы на ведение дела, всего	150		
В том числе: комиссионное вознаграждение и тантьемы по рискам, принятым в перестрахование	151		
Комиссионное вознаграждение и тантьемы по рискам, переданным в перестрахование	155		
Доходы и расходы по деятельности, связанной со страхованием иным, чем страхование жизни	160		
Прибыль (убыток) от операций по видам страхования иным, чем страхование жизни (строки 100+110+120-130-140-150+155±160)	**170**		
Доходы по инвестиционной деятельности	180	37 231 698	21 889 789
в том числе: доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	181	1 468	1 821 406
доходы от участия в уставном капитале других организаций	182		
проценты к получению	183		
прочие доходы по инвестиционной деятельности	184	37 230 230	20 068 383
Расходы по инвестиционной деятельности	190	48 192	4 087 095
в том числе: расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	191		
прочие расходы по инвестиционной деятельности	192	48 192	4 087 095
Доходы по финансовой деятельности	200	10 330 931	10 076 980
в том числе: курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	201	10 330 931	10 076 980
прочие доходы по финансовой деятельности	202		
Расходы по финансовой деятельности	210	3 833 678	2 000
в том числе: проценты к уплате	211	3 833 678	
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	212		
прочие расходы по финансовой деятельности	213		2 000
Иные доходы и расходы	220	(980 469)	(480 000)
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (строки 180-190+200-210±220)	**230**	**42 700 290**	**27 397 674**
Прибыль (убыток) отчетного периода (строки ± 060 ± 170 ±230)	**240**	**10 554 601**	**7 176 603**
Налог на прибыль	250	3 175 823	2 664 759
Изменение отложенных налоговых активов	260		
Изменение отложенных налоговых обязательств	270		
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	280	37 483	55 505
Чистая прибыль (убыток) (строки ± 240-250 ±260 ±270-280)	**290**	**7 341 295**	**4 456 339**
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	300	(1 114 392)	1 657 103
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	310		
Совокупная прибыль (убыток) (строки ± 290 ± 300 ± 310)	**320**	**6 226 903**	**6 113 442**
Базовая прибыль (убыток) на акцию	330		
Разводненная прибыль (убыток) на акцию	340		

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ по бухгалтерской (финансовой) отчетности Открытого акционерного общества «Белорусский народный страховой пенсионный фонд» за период с 01 января 2012 г. по 31 декабря 2012 г.

Генеральному директору Открытого акционерного общества «Белорусский народный страховой пенсионный фонд» Гузовской Ирине Борисовне.

Аудиторская организация:

Аудитор – индивидуальный предприниматель Ткач Светлана Ивановна.

Свидетельство о государственной регистрации индивидуального предпринимателя от 24 августа 2000 г. № 955 выдано Минским горисполкомом.

Квалификационный аттестат аудитора № 0000077 выдан на основании приказа Министерства финансов Республики Беларусь от 1 октября 2002 года № 1204 регистрационный № 76.

УНП 1000990426

Я провела аудит прилагаемой бухгалтерской (финансовой) отчетности ОАО «Белорусский народный страховой пенсионный фонд», составленной с учетом показателей деятельности филиалов, состоящей из:

бухгалтерского баланса на 01.01.2013 г.;

отчета о прибылях и убытках за январь–декабрь 2012 г.;

отчета об изменении капитала за январь–декабрь 2012 г.;

отчета об основных показателях финансово-хозяйственной деятельности за январь–декабрь 2012 г.;

отчета о движении денежных средств за январь–декабрь 2012 г.;

отчета о платежеспособности на 01.01.2013 г.;

отчета о размещении и инвестировании страховых резервов, минимального размера уставного фонда на 01.01.2013 г.;

пояснительной записки.

Аудиторское мнение

По моему мнению, прилагаемая к настоящему аудиторскому заключению бухгалтерская (финансовая) отчетность ОАО «Белорусский народный страховой пенсионный фонд», сформированная в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности, достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение ОАО «Белорусский народный страховой пенсионный фонд» на 1 января 2013 г., при этом совершенные ОАО «Белорусский народный страховой пенсионный фонд» финансовые (хозяйственные) операции во всех существенных отношениях соответствуют законодательству.

Аудитор Ткач С.И. – индивидуальный предприниматель

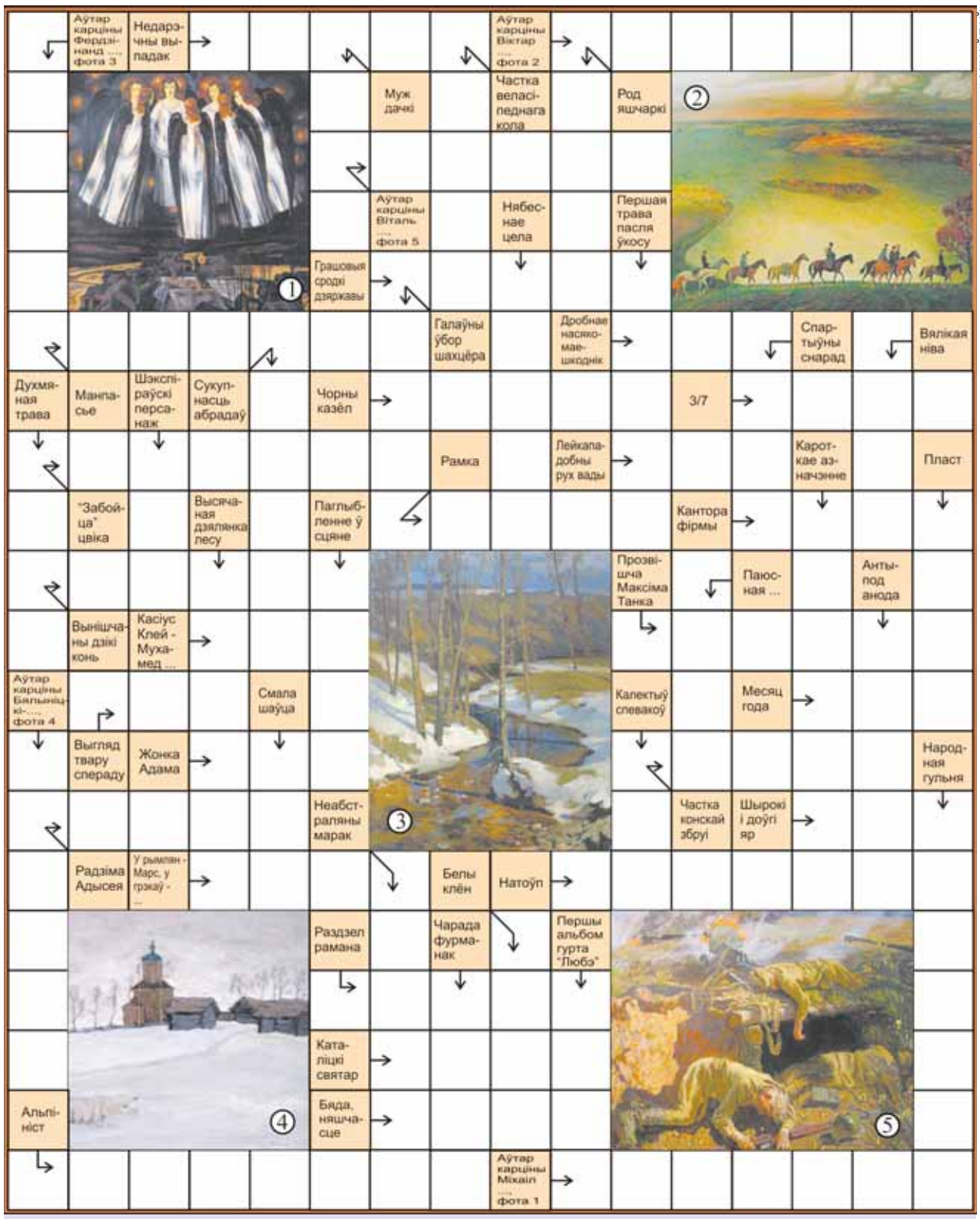

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Па гарызанталі: Казус. Гравыка. Цвіска. Казна. Цукер-мадам. Гавяда. Абат. Гора. Скалагаз. Савецкі. Ані. Скурко. Фас. Май. Ева. Хамут. Така. Лог. Арэс. Гра-ка. Тэл. Сепа. Дроб. Малаток. Вір. Асада. Офіс. Тарпан.

Па вертыкалі: Рушыць. Мята. Бярэга. Ліф. Пасека. Рыгуан. Вар. Зашыб. Ніша. Каска. Сагата. Сніца. Абоз. Зорка. Явар. Гекон. «Атос». Атава. Хор. Іква. Ядро. Формула. Гоні. Катэд. Сноп. Гарадкі.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	7.10	19.25	12.15
Віцебск —	6.59	19.15	12.16
Магілёў —	7.07	19.15	12.08
Гомель —	6.56	19.11	12.15
Гродна —	7.25	19.40	12.15
Брэст —	7.26	19.41	12.15

Месяц

Першая квадра 19 сакавіка. Месяц у сузор'і Рака.

Імяніны

Пр. *Апанаса, Арсенія, Лазара.*

К. *Бенядзікта, Любаміра, Мікалая.*

ЗАЎТРА

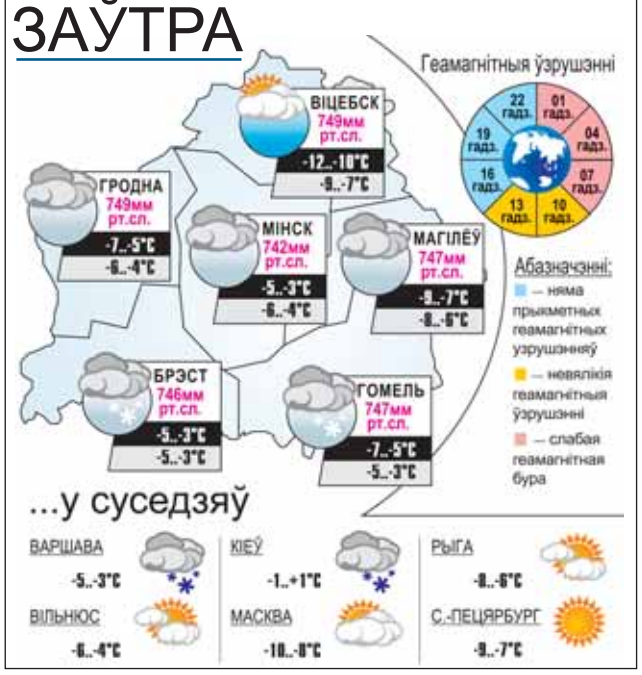

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Даты Падзеі Людзі

СУСВЕТНЫ ДЗЕНЬ ПАЭЗІІ. Заснаваны па рашэнні 30-й сесіі Генеральнай канферэнцыі ЮНЕСКА, прынятым у лістападзе 1999 года.

МІЖНАРОДНЫ ДЗЕНЬ ЛЕСУ.

1840 год — нарадзіўся Францішак Багушэвіч, беларускі паэт, празаік, публіцыст, перакладчык. У гісторыю Беларусі ўвайшоў як актыўны ўдзельнік паўстання 1863 года і адзін са стваральнікаў беларускай літаратурнай мовы. Працаваў судовым выканаўцам ва Украіне і Расіі. З 1884 года жыў і працаваў у Вільні, быў адвакатам судовай палаты, вёў у асноўным справы сялян і гарадской беднаты. Затым перабраўся ў Кушляны (цяпер Смаргонскі раён). Выдаў два паэтычныя зборнікі — «Дудка беларуская» (пад псеўданімам Мацей Бурачок), «Смык беларускі» (пад псеўданімам Сымон Рэўка з-пад Барысава). Сацыяльны характар паэзіі Багушэвіча востра праявіўся ў вершах «Бог не роўна дзеліць», «Ахвяра» і іншых. У творчасці паэта гучаць і матывы нацыянальнага адраджэння. У прадмове да зборніка «Дудка беларуская» ён абгрунтаваў права беларускага народа на развіццё сваёй мовы і заклікаў: «Не пакідайце ж мовы нашай беларускай, каб не ўмёрлі». Раннія апавяданні «Сведка», «Ляснік» і «Дзядзіна» па змесце і форме цесна звязаны з народнай гумарэскай, бытавым анекдотам. Памёр у 1900 годзе.

1921 год — харчразвёрстка была заменена харчпаёткам, што было асноўнай мерай пераходу савецкай дзяржавы ад палітыкі «ваеннага камунізму» да НЭПа.

1947 год — нарадзіўся (вёска Вялікая Кракотка Слонімскага раёна) Анатоль Паўлавіч Ліхацэвіч, беларускі вучоны ў галіне сельскагаспадарчай меліярацыі, член-карэспандэнт НАН Беларусі (2003), член-карэспандэнт Акадэміі аграрных навук (1996-2002), замежны член Расійскай акадэміі сельскагаспадарчых навук (1999). Аўтар больш як 250 навуковых прац у галіне рэгулявання воднага рэжыму сельскагаспадарчых культур. Прапанаваў для ўмоў Беларусі экалагічна бяспечныя рэсурсазберагальныя тэхналогіі дажджавання сельскагаспадарчых культур.

Было сказана

Алесь ЗВОНАК (1907—1996), паэт, драматург, перакладчык:

«Дзе пройдуць ногі маладосці — дыхне і мёртвая зямля».

УСМІХНЕМСЯ

Не проста даваць мужчыну, які сцвярджае, што ён не жанаты і бачыць у вас сваю будучую спадарожніцу жыцця, калі вы ў яго тэлефоне запісаны пад імем «Водаканал».

Плыве лешч у возеры, а насустрач ёрш, вясёлы такі.
— Ты чаго такі задаволены?
— Дык чарвякоў наеўся толькі што — такіх тлустых і смачных...
— Дзе?
— Ды вунь там, за паваротам!
Лешч паплыў, а ёрш, усміхаючыся:
— Плыві, плыві, ляшчара, цябе з лодкі сем разоў запар наўрад ці хто выкіне!

Яна ціха ўзяла мяне за руку. «Кахае», — у захапленні падумаў я... «Слізка, халера», — у раздражненні падумала яна.

— Добра працаваць на дзвюх працах.
— І чаму?
— Грошай шмат.
— Шмат плацяць?
— Траціць няма калі.

У нас жывуць самыя смелыя і бясстрашныя людзі, якія нічога не баяцца, акрамя «Пераступі назад, а то не вырасту!»

■ Крымінал

«ЗАНАЧКА» Ў ШКАРПЭТЦЫ

25-гадовы мінчанін, адбыўшы чарговы — сёмы па ліку — тэрмін пакарання, уладкаваўся на працу ў адну з прыватных фірмаў. Там і сышоўся з адным з калег. Той неяк даверліва паведаміў свайму новаму знаёмцу, што дома захоўвае буйную суму грошай...

Як паведамілі ў Кастрычніцкім РУУС сталіцы, у адзін з дзён падчас работы рэцыдывіст-кішэннік патрапіў у гардэроб, дзе выцягнуў з шафкі свайго напарніка ключы ад яго кватэры, размешчанай на вуліцы Каржанеўскага. Пасля зламыснік паспяшаўся па вядомым яму адрасе, зайшоў у кватэру і знайшоў там тайнік са зберажэннямі — шкарпэтку сярод адзення. Вядома, знойдзеныя грошы — 2,7 тысячы долараў ЗША і 700 рублёў РФ — прыхапіў. На ўсё пра ўсё ў зламысніка пайшло каля чвэрці гадзіны, таму адсутнасці работніка ніхто не заўважыў. А гаспадар выявіў прапажу толькі праз тыдзень, калі вырашыў праверыць «заначку». Супрацоўнікі міліцыі ўстанавілі падазронага ў крадзяжы і затрымалі яго.

Сяргей РАСОЛЬКА

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. КАРПЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), В. КЛЮЧНІК (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 61, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by,
(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.

Тыраж 25.058. Індэкс 63850. Зак. № 1286.

Нумар падпісаны ў 19.30 20 сакавіка 2013 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12